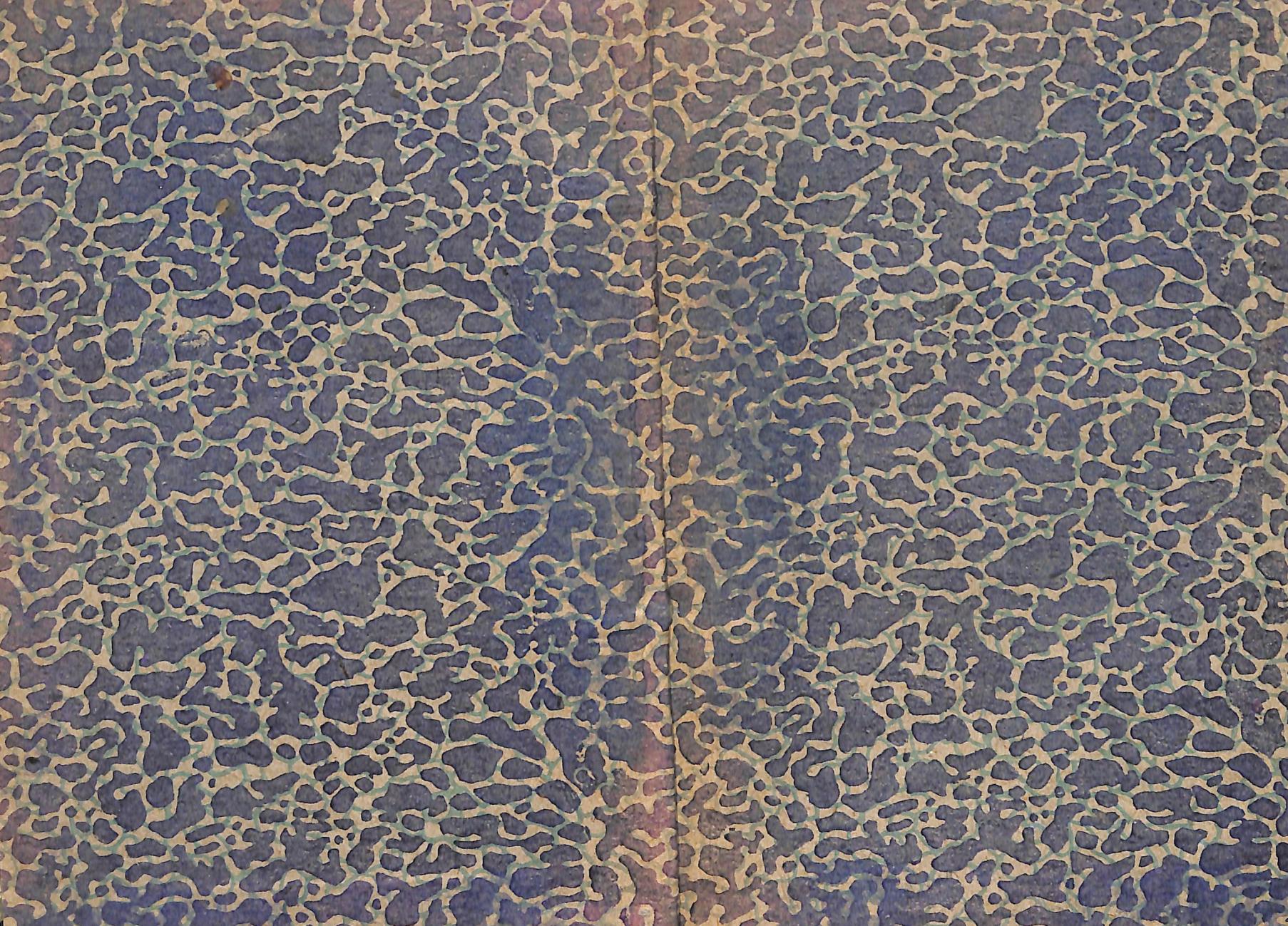

656

tu-11

1936

Խ. Ս. Հ. Ա.

ՀՅԱՂԹԻՑՑՈՒԹՅԱՆ ՅԱՆՎԵՐՀՆԵՐԻ ԺԵՂՈՎՐԴՈՒՅՆ ԿԱՐՈՒՅՐՈՒՄ
24 SEP 2010

ԽՍՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ
ՅԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԻ

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ
ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ
ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

Մ/194

ՀՐԱՄԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԱՆԴՐԵՐԿԱՅՈՒՂԻՆԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒՅԱՆ ● 1936

**ԽՍՀՄ ՅԵՐԿԱՑՄԱՆ ՀԵՐԱԿԱՆ ՏԵՍԱԳՐԾԱՆ
ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ՀԵՆՉՆՎԾԻ ԵՆ ԱԴՏԵԳՈՐԾԵԼՈՒ**

Ազգը, անունը և հայրանունը	Աշխատանքի տեղը	Պաշտոնը	Հանձնման թիվը

Այս կանոնները պետք է վերադարձնվեն հանձնող պետի
պահանջով և աշխատավորի կողմից ծառայությունը թողնելիս:

656

Կ-11

ԽՍՀՄ

ՀԱՅՐԴԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ԺԱՆՈԳԲԱՇՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՐԽՈՐՔԵՑ

Արմ.

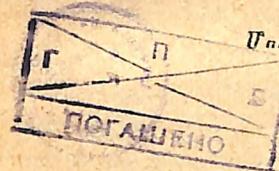
Զ-52012

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

Հաղորդակցության ձանապարհների
ժողովրդական կոմիտար՝

L. Մ. ԿԱԳԱՆՈՎԻԶ

Մոսկվա, 15 ն հունիսի, 1936 թ.

ԽՍՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՑԵՐԿՎԹՈՒՂԻՆԵՐԻ

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՑԱՐՑԱԳՈՐԾՄԱՆ

ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

ԽԽՎ. № 13574

24.110

11 SEP 2013

Թարգմանիչ զոցենո՞ւ վ. Յե. Թալֆյան
 Պատ. խմբագիր ճարտարապետ Ա. Գ. Շարքանյան
 Տեխ. խմբագիր՝ Ա. Դ. Քվելադզե

«...Ընթարուղին՝ դա գյուղի յեվ բաղաժի, արդյունաբերյան յեվ հօդագործության միջնի յեղածանեալայծառ կապի առանձայնություններից մեկնե, վարի վրա ամբողջովին հիմնված և սոցիալիզմը».

Ա. ԼԵՆԻՆ

«...Վարպեսզի տեխնիկան շարժման մեջ դրվի յեվ օգտագործվի մինչև վեցը, հարկավոր են տեխնիկային տիրապետած մարդիկ, հարկավոր են կարեն, վորոնք ընդունակ են յուրացնել յեվ ոգտագործել տեխնիկան արվեստի բալոր կանոններով։ Տեխնիկան առաջ տեխնիկային տիրապետած մարդկանց՝ մենած և Ս. յեվ տեխնիկան, վարի գրիխավորում են տեխնիկային տիրապետած մարդիկ, կարող է յեվ պետք ելու համար գործի։»

Ի. ՍՏԱԼԻՆ

«Զարյա Վաստոկա»-ի տպարան Թիֆլիս

Պատվեր 2388

Գլուխիս № 14204

Տիրաժ 3000

ՀՐԱՄԱՆ № 95/8

ՀԱՆՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻ

15-6 Խունիսի 1936 թ.

ԽՍՀՄ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀՄԱԳՐԻ ԽՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՀՃԺԿ կողմից հրատարակվող «ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահմագր» մըշակել են Գիտական Տեխնիկական Խորհրդում և Հաղորդակցության ձանապարհների ժողկոմին կից Խորհրդի կողմից քննվել ու հավանություն են գտել 1936 թվի ապրիլի 23-ին:

«ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահմագր» հաստատում եմ և ՀՐԱՄԱՆՈՒՄ:

1. «ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահմագր» կիրառել 1936 թվի սեպտեմբերի 1-ից:

2. Վերացնել 1930 թվի փետրվարի 7-ին հաստատված գործող՝ «Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահմագր» կանոնները» և նրանց լրացրումները, Տասն որվա ընթացքում հրատարակել. ա) ԽՍՀՄ յերկաթուղիների ազդարարման և բ) ԽՍՀՄ յերկաթուղիների վրա գնացքների շարժման հրահանգները:

3. Ձանապարհների պետերը և ճանապարհների քաղբաժնները պետք են ապահովեն, վոր բոլոր ծա-

ուայսղական անձինք և յերկաթուղային գործակալները մինչև ոգոստոսի 15-ը ուսումնական նոր՝ «ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահագործման Կանոնները»։ Ոգոստոսի 15-ից մինչև սեպտեմբերի 1-ը անցկացնել յերկաթգծի աշխատավորների մեջ՝ «ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահագործման Կանոններ»-ի յուրացման ստուգումը։ Ստուգումները կատարելու յեն հատուկ հրահանգով վորոշված պաշտոննեական անձինք։

4. ՀՃԺԿ կենտրոնական Վարչությունը և ճանապարհների համապատասխան սպասները, ՀՃԺԿ կադրերի Պատրաստման կենտրաժնի հետ՝ կայարաններում, գեպոներում, վագոնային ուղեմասերում, գծի և կապի գիտանցիաներում «ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահագործման Կանոններ» ուսումնասիրելու համար, գնացքների շարժման հետ կապված յերկաթգծի բանվորներից և ծառայողներից կազմում են կարճատև գասընթացներ, թույլատրելով ոգտագործել դրա համար գոյություն ունեցող տեխմինիմումի գասընթացներն ու ստախանովյան դըպոցները։

5. ՀՃԺԿ կադրերի Պատրաստման կենտրոնական Բաժնի պետ ընկ. Չորսուն պարագորեցնել՝ Մոսկվայում, 1936 թվի հունիսի 20-ին՝ յերկաթուղութանվորներին և ծառայողներին «ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահագործման Կանոնները» ուսումնասիրելու նպատակով՝ կազմակերպել 300 հոգութբարձրացած դասախոսների և զեկուցողերի համար տասնորյա կուրսեր։

Այս կուրսերի կազմն ընտրել հատկապես դասա-

տուներից և վերջին կուրսի լավագույն ուսանողներից։

6. ՀՃԺԿ կենտրոնական վարչությունների պետերը կենտրոնական վտրչությունների աշխատավորներին՝ հուլիս և ոգոստոս ամիսների ընթացքում՝ ուղղում են աեղերը՝ «ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահագործման Կանոնների» ուսումնասիրության և յուրացման նպատակով՝ տեղական աշխատավորներին հրահանգելու համար։

7. Ճանապարհների պետերը «ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահագործման Կանոնները» գընացքների շարժման հետ կապված աշխատավորներին հանձննելիս՝ պետք են ըստանց գրավոր պարտավորություն՝ ճիշտ և առանց առարկության «ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահագործման Կանոնների» բոլոր պահանջները կատարելու համար։

8. «ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահագործման Կանոններ»-ի կատարմանը հսկելու համար՝ Հաղորդակցության ճանապարհների Փողկոմին կից Գիտական Տեխնիկական Խորհրդում կազմակերպել հատուկ տեսչություն։

«ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահագործման Կանոններ»-ի ճիշտ կատարումը պետք է արագորեն վերացնի խորտակումներն ու վթարները։ Այդ պատճառով յերկաթուղությունը բոլոր աշխատավորներից պահանջում եմ «ԽՍՀՄ Յերկաթուղիների Տեխնիկական Շահագործման Կանոններ»-ի ստույգ և առանց առարկության կատարում։

Հաղորդակցության ճանապարհների Փողկոմիկական Կոմիսար՝ Լ. ԿԱՐԱՆՈՎԻՉ

ՆԵՐԱՄՈՒԹՅՈՒՆ

1. ԽՍՀՄ տրանսպորտի հիմնական տիպը յերկաթուղին է, վորր պետական ամբողջ կյանքի համար ունի խոշոր նշանակություն։ Յերկաթուղին՝ ա) Միության բոլոր շրջաններն ու ռայոններն իրար հետ կապում ե վորտես պետական մի ամբողջություն։ բ) Ժամանակին ու կանոնավոր բեռնային տեղափոխումներով ապահովում է արդյունաբերական և գյուղատնտեսական մթերքների նորմայ շրջանառությունը։ գ) Բավարարում է աշխատավորների տեղափոխման պահանջները։ դ) Ամրացնում է հայրենիքի պաշտպանության գործը։

2. Այս խնդիրներն իրագործելու համար յերկաթուղային տրանսպորտը պետք է լինի պարզ և անխառն դորձող կոնվեյեր, ճիշտ՝ ինչպես լավ ժամացուցի մեխանիզմ։

Յերկաթուղու անխառնան և անվթար աշխատանքը պահանջում է, վոր տրանսպորտի իրարից փոխադարձաբար կախված բոլոր մասերը հարթված լինեն։ Յերկաթուղու բոլոր աշխատավորները պետք ե աշխատեն խստորեն վորոշված կարգով, խստ կարգապահության հիմունքներով։ Յերկաթուղու շահագործման ներկա կանոնները ցույց են տալիս գնացքների շարժման սխատեմի կազմակերպությունը, յերկաթուղային սարքավորումների պահպանումն ու յերկաթգծի

և յերկաթուղային տրանսպորտի աշխատավորների աշխատանքի կարգը:

3. Յերկաթուղու տեխնիկական շահագործման կանոնները վորոշում են նաև այն չափերը, նորմերը և վորակային պահանջները, վորոնք վերաբերում են յերկաթուղային կառուցվածքների, դժի, կամուրիների, ազգանշանային սարքավորումների, շարժակաղմի, կահափորումների և մեխանիզմների կառուցմանը և պահպանմանը:

Տեխնիկական շահագործման կանոնները վորոշում են նույնապես գնացքների յերթևեկման կարգը դրաֆիկով, գնացքներ բնույնելու և ուղարկելու, ինչպես և վաղուրդներում (на перегонах) գնացքների ընթանալու և ազգանշաններով ողտմելու կարգը:

4. Տեխնիքական շահագործման ներկա կանոնների ճիշտ և անսիմետրի կատարումը—մանավանդ այն կարգերի կատարումը, վորը վերաբերում ե դժի աշխատանքների պատսպարմանը, լուսավորմանը և աղդանշանների պահպանմանը, շարժակաղմը և գիծը անխախտ միճակում պահելուն և դնացքների ճիշտ ընդունումն ու առաքումը կազմակերպելուն՝ կապահովի անվտանգ և անվթար յերկաթուղային շարժումը:

5. Տեխնիքական շահագործման ներկա կանոնները, առանց բացառության, պարտադիր են Խորհրդային Միության յերկաթուղային բոլոր մարմինների և նրանց ստորաբաժանումների համար:

Այս կանոնների մեջ առանձին փոփոխություններ, լրացումներ և նրանցից չեղումներ կատարելը թույրագում ե միմիայն ձանապարհների Հաղորդակցության ժողովմի հատուկ կարգադրությամբ:

Առաջին բաժին

ՅԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ
ԿԱՌՈՒՑՎԱԾ ԳՆԵՐԸ
ՅԵՎ ՆՐԱՆՑ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄԸ

1-ի և դ լ ու ի

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ

ՅԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ ՅԵՎ
ԿԱՌՈՒՑՎԱԾԲՆԵՐ

§ 1. Նորմալ շահագործման համար՝ յերկաթուղին պետք է ունենա. ա) Անխախտ ուղարկման դիմականաման (օգոն), խաչավորման (скрещение) և գնացքների կազմակորման համար (формирование) համապատասխան դժային գարգացում (կայարաններ, ուղեբաժանումների (реализды) և առաջնաման կետեր (օգոնիներ) պահանջանակներ (պункты): բ) Ուղեկորների եղքի (высадка), նստեցման (посадка) և սպասարկման, ինչպես և բնույների պահպանման, դատարկման և բեռնավորման համար՝ հատուկ կառուցվածքներ: գ) Կապի և աղդարմարման անխախտն գործող սարքավորումներ: դ) Լոկոմոտիվների և վագոնների նորոգման ու պատրաստավորման (экипировка) կառուցվածքներ, ինչպես և ջրամատույցի սարքավորումներ:

ՅԵՐԿԱԹՈՒՂԱՑԻՆ ԿԱՌՈՒԾՎԱԾՔՆԵՐԸ ՇԱՀԱԳՈՐԾ-
ՄԱՆ ՀԱՆՉՆԵԼՈՒ ՅԵՎ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

§ 2. Նոր կառուցված յերկաթզները և խոշոր
կառուցվածքները մշտական շահագործման են հանձ-
նվում միմիայն ընդունող հանձնաժողովի կողմէց
ընդունվելուց հետո, վորը ստուգում և աշխատանքի
վորակը, վորոշում և, թե ինչ չափով են ընդունվող
գծերը կամ կառուցվածքները համապատասխանում
տեխնիկական շահագործման ներկա կանոններին և
հաստատված նախադերի ու նախահաջիվների պա-
հանջներին:

Մնացած նոր կառուցված կամ թե նորույնած
յերկաթուղային կառուցվածքներն ու սարքավորում-
ները յերկաթզների համապատասխան սպասներին մըշ-
տական շահագործման են հանձնվում այն դեպքում
միայն, յերբ վերջիններս պարզում են, թե ընդունվող
կառուցվածքներն ու սարքավորումները, ըստ ներկա
կանոնների՝ պիտանի յեն կանոնավոր շահագործման
համար:

§ 3. Յերկաթուղու հիմնական կառուցվածքները,
մեխանիզմներն ու կահավորումները պետք ե ունենան
տեխնիկական անցագիր և ճշտորեն համապատասխա-
նեն հաստատված նախադերին ու տեխնիկական
պայմաններին:

Տեխնիկական անցագիրը պետք ե պարունակի կա-
ռուցվածքի վիճակի տվյալները և նրանց կարևորա-
գույն տեխնիքական ու շահագործական բնութագիրը:

Արգելվում ե, առանց նախադերին ու հորինվածք-
ներն (կոնստրուկցիա) հաստատող մարմինների թույլ-
տվության՝ յերկաթուղային սարքավորումների, կա-
մագործումների և մեխանիզմների հորինվածքի մեջ
փոփոխություն մուծել:

Գ Ա Բ Ա Ր Ի Տ

§ 4. Ճանապարհի հողապատասխ (ՊՈԼՈՒԹ) մոտ
զետեղված չենքերի վոչ մեկի վորեւ մասը չպետք է
դուրս դա «Շենքերի մերձեցման գաբարիտի» համար
վորոշված սահմանից:

§ 5. Միության յերկաթուղային «Շենքերի մեր-
ձեցման» հիմնական գաբարիտը համարվում է «2 Ը»
գաբարիտը (ՕԾ—6435):

«2 Ը» գաբարիտը գործադրվում է յերկաթուղային
շահագործվող ցանցում յերկրորդ դիմը կառուցելիս,
դժի պրոֆիլը մեղմելիս, դիմը ելեկտրիֆիցելիս, նոր
շենքեր և կառուցվածքներ շինելիս, վաղուրդներում
(на перегонах) և կայարանում դժի վերնաշենքը (верх-
нее строение) վերակառուցելիս և ավտոռողեկապակց-
ման սարքավորումների համար:

Մինչեւ 1926 թիվը կառուցված յերկաթուղային
գծերում, մինչև նրանց վերակառուցելը, պահպան-
վում է գոյություն ունեցող չենքերի համար մերձեց-
ման «1 Ը» գաբարիտը:

§ 6. Ուղիղ գծամասերի յերկուզի վազուրդներում
(на перегонах), առանցքների միջի նորմալ տարածու-
թյունը 4100 մմ-ից պակաս չպետք է լինի, իսկ կո-
րույթներում (на кривых), նայած կորության չառ-
վըլին, այս տարածությունը մեծացնում են հաշ-
վարկման աղյուսակներով:

Ուղիղ գծամասերում՝ յեռուղի և քառուղի գծերի
յերկրորդ և յերրորդ ուղիների առանցքների միջի տա-
րածությունը 5000 մմ-ից պակաս չպետք է լինի:

Կայարաններում կից ուղիների առանցքների միջի
տարածությունը 4800 մմ-ից պակաս չպետք է լինի,

յերկրութական (ապրանքային բակերի) ուղիներում
այս տարածությունը 4500 մմ-ից պակաս չպետք է
լինի:

Վաղոնից-վաղոն անմիջապես բեռներ տեղափոռ
խելու համար հատկացրած ուղիների առանցքների
միջի տարածությունը հնարավոր է թույլատրել մին-
չել 3000 մմ:

§ 7. Կորույթներում, վազուրդներում (ու պեղո-
սահ) և կայարաններում գծի առանցքի և շենքերի մեր-
ձեցման դարարիտի միջի հորիզոնական տարածու-
թյունը, նայելով կորության շառավղին՝ վորոշվում է
ՀՃՖԿ-ի կողմից հաստատված աղյուսակով:

2-ր դ դ լ ո ւ ի

ԳԻՄՆ ՈՒ ԳԾԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԻՄՈՒՆԲՆԵՐ

§ 8. Յերկաթգիծը բաղկացած է հողապատառից,
արհեստական կառուցվածքներից (կամուրջներից,
տոննելներից, խողովակներից և այլն) և գծի վերնա-
շենքից:

Ավտոսայլաշար տրանսպորտը յերկաթուղային
գծով թողարկելու (քոպու) համար՝ կառուցվում են
համապատասխան աղդարարումներով գծանցույթներ
(փրազանական):

Հողապատառի պուտնկով (առ, ճրօնա) զետեղ-
վում են գծային նշաններ, իսկ գծի ամբողջ յերկա-

րությամբ, իրարից վորոշ տարածությունով հեռու,
գծի աշխատավորների համար կառուցվում են գծային
շենքեր:

ԳԾԻ ՊԼԱՆՆ ՈՒ ՊՐՈՑԻԼԸ

§ 9. Յերկաթուղային գծերը—կորույթի շառավղին,
ուղիների և կորույթների լծորդման, վերելքների գե-
քության (քրուտին), ուղահայաց հարթությամբ
պրոֆիլի տարերի լծորդման տեսակետից—ճշտորեն
պետք է համապատասխանեն գծերի հաստատված
պլանին ու պրոֆիլին:

§ 10. Կայարանները, ուղերաժանումները (բազ'եզ-
ձա) և առաջնատման կետերը, իրեն կանոն՝ զետեղ-
վում են տափարակներում և ուղիղ հարթություննե-
րում: Առանձին զետքերում թույլատրվում են նրանց
զետեղել 0,0025-ից վոչ բարձր թեքվածքներում:

Տոպոգրաֆիական առանձին ծանր պայմաններ
ունեցող ուղերաժանումներում և առաջնատման կե-
տերում, ուր չեն նախատեսվում մանյովրներ՝ թույլ
և տրվում կիրառել և ավելի մեծ թեքվածքներ, ըստ
վորում հաշվի յե առնվում տվյալ գծամասում վորոշ-
ված կշռային նորմը պահպանելու համար—գնացքի
տեղաշարժման հավելյալ դիմադրությունը:

§ 11. Յեթե անհրաժեշտ է կայարանները, ուղե-
րաժանումները և առաջնատման կետերը զետեղել կո-
րույթներում, ապա վերջիններիս շառավիղը 600 մ-ից
ուակաս չպետք է լինի, իսկ լեռնային պայմաններում՝
500 մ.:

§ 12. Գծի ստուգման կարգն ու ժամկետը, պլանի
և յերկայնական պրոֆիլի տեսակետից՝ վորոշվում են
ճանապարհի պետքի հրամանով, բայց վոչ ուշ, քան
տարին մի անգամ (հաշվի յեն առնվազամ գծի առան-
ձին ուղեմասերի բնորոշ առանձնահատկությունները),

§ 13. Գծի դիստանցիայի պետը, անձամբ, պար-
բերաբար պետք է ստուգի շառավիղների ճշտությու-
նը, ունենալու բարձրացումը, անցույթի կորույթների
վիճակը և թեքվածքների լծողումը՝ ուղղահայաց
հարթությամբ :

Հ Ա Ր Ա Պ Ա Ս Ա Ռ Ե

§ 14. Յերկաթգծի ամենազլվալոր տարրերից մեկը հողապատճեն է, վորի վիճակից և անվնասությունից է կախված ամբողջ գծի անփակառ վիճակը:

§ 15. Միուղի գծի հողապատճենի լայնությունը
ուղիղ գծամասերում պետք է լինի 5,5 մ-ից վոչ պա-
կաս, յերկուղի գծերինը՝ 9,6 մ-ից վոչ պակաս, ժայ-
ռոտ բունքերում (на скалистых грунтах), Կամապա-
տասխանորեն—միուղի գծերինը 5 մ-ից վոչ պակաս,
իսկ յերկուղիներինը՝ 9,1 մ-ից վոչ պակաս:

§ 16 · 2000 մ-ից պակաս չառալղով կորույթներում հողապատառը լայնացնում էն-միուղի գծերինը՝ 200 մմ-ով, իսկ յերկուղիներինը՝ նայելով կորույթի շառալղին:

§ 17. Ζητώμενα πράγματα στα πλαίσια της απόφασης της Δικαιοσύνης
πρέπει να είναι τα παραπάνω, δηλαδή τα παραπάνω πράγματα που αποτελούν
την αντικείμενη της απόφασης της Δικαιοσύνης.

§ 18. Հողապատճենի պրոֆիլի չուռիչների վրա, հեղեղումների տեղերում, գծվում ե ջրի բարձրացման ամենամեծ հորիզոնը և ալիքի առավելագույն բարձրությունը՝ ուժեղ քամիների միջոցին։ Հողապատճենի պրումներ (առը, ճրեւք) այսպիսի տեղերում, ալիքի առավելագույն բարձրությունից ակետք ե 0,5 մ-ով բարձրացնել։

§ 19. Հողագոսառնութ պետք և ունենաւ հետեւյլ
ըրահեռաց սարքավորումները.

ա) Հանույթներում - կյուվետներ, իսկ անհրաժեշտ դեպքերում՝ նովելը (НОВЫЙ) և լեռնային խանութներ (канавы):

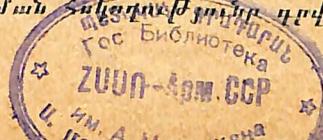
բ) Աիրերի մոտ (յ հասկը) լիրի հողապահեստ և
ջրահեռաց խանդակակներ:

գ) Անհրաժեշտ գեղեցիկություն — ցամաքուրդային սարքավորումներ (дренаж):

Բոլոր ջրահեռաց սարքավորումները պետք ե ապահովեն հողապատճենի կայունությունը, նրա ցամաքականակումը և նրա կատարյալ անխախտ պիճակիր:

§ 20. Գծի գիտանցիքի պետքը, ճանապարհի
ավագ վարպետները և ճանապարհի վարպետները
պետք և ունենան ճանապարհի վարչության կողմէից
հաստատված գծադրեր և հողապատճենի բոլոր ջրա-
հեռաց ամրացնող սարքավորումների նկարագրությու-
նը։ Այս բոլոր սարքավորումները պետք է պահպանվեն
բայց հաստատված գծադրերի՝ լիովին կանոնավոր ան-
խախտ վիճակի մեջ։

§ 21. Զբահեռաց ըոլոր սարքավորումների ահ-
իսախոտ պահպանման հնկացություններ դրվում ե ճանա-

պարհի վարպետի վրա։ Հողապաստառի յուրաքանչ
յուր հիվանդ և անհուսալի տեղի վրա, ճանապարհի
պետի կարգադրությամբ, պետք ե նշանակվի հասուն
խստագույն հսկողություն, ինամբ և պետք ե ձեռ-
նարկվեն այն բոլոր միջոցները, վորոնք ապահովում
են գնացքների անվտանգ և անընդմիջվող յերթեվե-
կությունը և արագորեն վերացնում հողապաստառի
խախտումները։

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅՎԱԾՔՆԵՐ

§ 22. Արհեստական կառուցվածքները ծառայում
են՝ պետերի, ցամաքած հուների (սухօնու), ճահճա-
յին և հարթավայր տեղերով (կամուրջներ, վիադուկ-
ներ և խողովակներ), դետնի տակով (տոննելներ),
յերկաթգիծ կառուցելու համար, ճանապարհների խա-
չաւատումներում ուղանցք (պուտերօն) կառուցելու,
ինչպես և հողապաստառի նկատմար կայունություն
ստեղծելու համար (հենապատեր, (ոճորհեա տենք))։

Պաշտպանողական և ուկուլացիոն կառուցվածքնե-
րը ծառայում են կամուրջների և խողովակների հե-
նակների ջրփորումից առաջ յեկած կամ մերձեցումնե-
րում լիրի ջրատարումից առաջ յեկած վնասումները
կանխելու համար։

§ 23. Բոլոր կամուրջները և այլ արհեստական
կառուցվածքներն իրենց հորինվածքով, իրենց բոլոր
մասերի ամրությամբ և կայունությամբ ու իրենց վիր-
ճակով պետք ե բոլորովին ապահովեն գնացքների ան-

գուանդ թողարկումը (պրոյց), առանց նվազեցնելու
նրանց արագությունը։

§ 24. Այս կամ այն կշռի շարժակազմ թողարկելու
համար՝ յերկաթուղային ցանցի բոլոր կամուրջները—
գործող հաշվարկային նորմերի և հրահանգների հի-
ման վրա—դասակարգվում են ըստ իրենց բեռնունա-
կության (ցրցովո՞ւմո՞ւմ)։

§ 25. Արհեստական կառուցվածքները պետք ե
խստագույն կերպով պահպանել մինուլուրտային վնա-
սակար ազդեցություններից և ծխից։

Կամուրջները պետք ե ապահոված լինեն, նրանց
զննելու համար, հատուկ հարմարեցումներով։

§ 26. Բոլոր արհեստական կառուցվածքները պետք
ե պահպեն, ըստ հաստատված գծագրերի և գործող
հրահանգների՝ անխախտ վիճակի մեջ։ Հատուկ ուշա-
գործություն պետք ե դարձնել կամուրջի պատառք,
ուղարկյին ուղղու և պաշտպանողական հարմարեցումնե-
րի անթերի պահպանությանը։

§ 27. Արհեստական կառուցվածքների վիճակը
սիստեմատիկորեն հսկելու համար՝ պետք ե պահպեն
հատուկ մատյաններ։

§ 28. Բոլոր արհեստական կառուցվածքները պետք
ե գտնվեն զծի գիստանցիայի, կամուրջի և տոննելի
վարպետների և պահպանների հսկողության տակ։
Առանձնապես խոշոր և պատասխանատու կամուրջների
ցուցակը և նրանց հսկելու կարգը հաստատվում է
ՀՃՁԿ-ի յերկաթղծի կենտրոնական վարչության պե-
տի կողմից։

Այսպիսի կարգ հաստատվում է նաև տոննելների
և ապահովությունը։

§ 29. Կամուրջի վարպետը պարտավոր է արհես-
տական կառուցվածքները, մանավանդ նրանց յերթե-
վեկային մասն ու նեցուկները պահպանել տեխնիկորեն
անխախտ, կանոնավոր վիճակի մեջ, առանձին ուշա-
դրություն դարձնելով կամուրջի մոտերքում գետերի
հոսանքին և նրանց հունի փոփոխմանը, ինչպես և ու-
գուղացիոն կառուցվածքներին:

ԳԾԻ ՎԵՐՆԱՇԵՆՔԸ (ՎԵՐХНЕЕ СТРОЕНИЕ ПУТИ)

§ 30. Գծի վերնաշենքը բաղկացած է բալլաստից,
կոճերից, ուելսերից, պնդացումներից և անհրաժեշտ
դեպքերում փախուստն արգելող սարքավորումներից
(противоугонные):

§ 31. Գծի վերնաշենքը, իր ամրությամբ և կառ-
յունությամբ, պետք է ապահովի դնացքների յերթե-
վեկումը վորոշված առավելագույն արագությամբ:

§ 32. Յերկաթուղային ծիրի (колея) լայնությու-
նը, ուելսերի միջի գլխիկների ներքին կողերի լայնու-
թյունը (գծի ուղիղ մասերում)՝ պետք է լինի
1524 մմ:

§ 33. Յերկաթզծի ծիրի լայնությունը կորույթ-
ներում վորոշվում է ըստ կորույթի շառավղի և պետք
է լինի՝

Յերկաթզծի	ծիրի լայնությունը
651 մ. և կամ ավելի	1524 մմ.
650 մ-ից մինչև 451 մ.	1530 "
450 մ-ից " 351 "	1535 "
350 " " և ավելի պական	1540 "

Ծիրի լայնության չեղումները, ինչպես ուղիղ,
նույնպես և կոր գծամասերում, ըստ լայնացման,
պետք ե գերազանցեն + 6 մմ-ից և ըստ նեղացման—2
մմ-ից (բոլոր գծերի համար):

1546 մմ-ից ավելի և 1522 մմ-ից պակաս ծիրի
(колея) լայնությունը վոչ մի դեպքում չի թույլա-
տրվում:

§ 34. Գծի յերկու թելի ևս ուելսերի գլխիկների
վերին մասը, ուղիղ գծամասերում, պետք ե զտնվեն
միկանույն մակարդակի վրա: Կորույթների արտաքին
ուղարձրությունը վազուրդներում (на перегонах)
վորոշվում է ըստ կորույթի շառավղի և գնացքների
յերթեվեկման ամենամեծ թույլատրելի արագությամբ
(տես 22-րդ յերեսի աղյուսյակը):

§ 35. Ուղարձրի մակարդակների չեղումները, թե
ուղիղ և թե կոր գծամասերում, թույլ և տրվում
4 մմ-ից վոչ ավելի:

§ 36. Գծի դիստանցիայի պետերը, ճանապարհի
ավագ վարպետները, ճանապարհի վարպետները, գծի
ջոկատավարները (бригадиры) պետք ե ունենան գծի
վերնաշենքի հաստատված գծագիրները և գծերը պահ-
պանելու հրահանդներ ու նորմեր:

§ 37. Վազուրդների և կայարանների գիծը պետք
է պահպի լիովին կանոնավոր վիճակի մեջ, անխախտ
կոճերով, ուղարձրով, պնդացումներով և բալլաստով՝
առանցք թերքածքի և եջքի (без перекосов и просадок)
և ըստ հաստատված գծագրերի, ուստանդարտների և
նորմերի: Իր վիճակով գիծը պետք է ապահովի
գծանքների անվտանգ և սահուն (առանց ցնցումների)

ԱՐՏԱՔԻՆ ԹԵՂԻ ԲՈՐՉԲԱՑՄԱՆ ԸՆԼՈՒՍՈՎԱՐ ԿՈՐՈՒՅԹՆԵՐՈՒՄ

ԿՈՐՈՒՅԹԻ ՏԱՌԱՎԻՇՎ ՄԵՏՐՈՎԱԿ	Արտաքին ռելաք բարձրացումը մմ-ներով յերթենկ- ման տարբեր արագությունների դեպքում									
	Ժամը 30 կմ.	Ժամը 60 կմ.	Ժամը 50 կմ.	Ժամը 60 կմ.	Ժամը 75 կմ.	Ժամը 90 կմ.	Ժամը 100 կմ.	Ժամը 110 կմ.	Ժամը 120 կմ.	
200	35	65	100	—	—	—	—	—	—	
250	30	50	80	115	—	—	—	—	—	
300	25	40	65	100	—	—	—	—	—	
350	20	35	60	85	125	—	—	—	—	
400	20	30	50	70	110	—	—	—	—	
500	15	25	40	60	90	125	—	—	—	
600	10	20	35	50	75	110	125	—	—	
700	10	20	30	40	65	95	115	—	—	
800	10	15	25	35	55	80	100	120	—	
900	10	15	20	30	50	70	90	110	125	
1000	10	15	20	30	45	65	80	95	115	
1200	—	10	15	25	40	55	65	80	95	
1400	—	10	15	20	35	45	60	70	80	
1600	—	10	15	20	30	40	50	60	70	
1800	—	—	10	15	25	35	45	55	65	
2000	—	—	10	15	20	30	40	50	55	
3000	—	—	—	10	15	20	25	30	40	
4000	—	—	—	10	10	15	20	25	30	

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Ճանապարհների ոլոտերին թույառ-
վում է, նայելով գնացքների շարժման արագությանը, բարձրաց-
ման չափը փոխել 25 տօկոսի սահմաններում:

յերթը, լոկոմոտիվների համար վորոշիած առավելա-
դույն արագությամբ:

§ 38. Ճանապարհի վարպետը, գիծը, հողապատ-
առուը, արհեստական կառուցվածքները և ուղեցրջանի
սահմաններում գտնվող բոլոր մշատական սարքավոր-
ումները անխափան վիճակում պահելու համար լինե-
լով պատասխանատու, պարտավոր և մանրամասնո-
րեն զիտենալ գիծը և բոլոր հիշված կառուցվածքնե-
րը, ուսումնասիրել խախտումներ առաջա-
նող պատճառները, և վոչ միայն ժամանակին վերաց-
նել այդ խախտումները, այլ և կանխել ծագող խախ-
տումները, ուղեցրջանում անձնապես մանրամասնորեն
ստուղել գծի և կառուցվածքների վիճակը, դիտելուց
հետո պլանավորել և զեկավարել գծի ջոկատավարնե-
րի և ըրջագայողների աշխատանքը, ապահովելով կա-
տարելիք աշխատանքի բարձր վորակն ու գնացքների
շարժման անվտանգությունը:

§ 39. Գծի ըրջագայողը (օխօծակ), դիտանցիայի
պետի միջնորդ մշակված և ճանապարհի պետի կողմից
հաստատված ըրջագայման գրաֆիկով գիծը պարբե-
րաբար դիտելով, պարտավոր և յերեվան բերել գծի
բոլոր խախտումները և անհապաղ վերացնել այն խախ-
տումները, վորոնք, ըստ աշխատանքի կատարման կա-
նոնների, չեն պահանջում մի մարդու մասնակցու-
թյունից ավելի, իսկ մյուս խախտումները հայտնել
գծի ջոկատավարին և ճանապարհի վարպետին:

§ 40. Սլաքային փոխադրիչները ծառայում են շարժակազմը մի գծից մյուսը փոխադրելու համար:

Սլաքային փոխադրիչները պետք է համապատասխանեն գծում զետեղված ուղարկի տիպին և ունենան հետելյալ մարկաների խաչմերուկները (բրեստովին):

ա) Գլխավոր և ճամբորդական ընդունիչ-առաքման գծերում $\frac{1}{11}$ -ից վոչ ավելի դիք (բրցե), իսկ անդրական սլաքների համար $\frac{1}{9}$ մարկայի խաչմերուկներ:

Այն սլաքները, վորոնցով ճամբորդական գնացքները չեն թեքվում դեպի կողքի ուղիները, կարող են լինել $\frac{1}{9}$ մարկայի:

բ) Ապրանքային շարժման ընդունիչ-առաքման գծերում— $\frac{1}{9}$ վոչ ավելի դիք մարկայի խաչմերուկ:

գ) Մյուս այլ գծերում $\frac{1}{6}$ -ից վոչ ավելի դիք մարկայի խաչմերուկ:

§ 41. Արգելվում ե գծում պահել հետելյալ խախտումներն ունեցող սլաքային փոխադրիչները.

ա) յերբ նրանց սլաքային լեզվակներն անջատված են (օտրք),

բ) յերբ լեզվակը չըջանակային ուղարկից հեռացել է 4 մմ. կամ ավելի,

գ) յերբ լեզվակը փշրվում ե և ստեղծվում ե կատարի վրանցույթ (набегание гребня):

դ) յերբ լեզվակը չըջանակային ուղարկից իջնում է 2 կամ ավելի միլիմետր,

յե) յերբ խաչմերուկի միջուկի բանող յերբ և կոնտր-ուղարկի դիմերկի բանող կողի մակերեսի միջի տարածությունը 1477 մմ-ից պակաս ե,

զ) յերբ լեզվակը կամ չըջանային ուղարկում բեկվում ե,

ե) յերբ բեկվում ե խաչմերուկը (նրա միջուկը, թևերը),

ը) յերբ յերկու կամ ավելի կոնտր-ուղարկի հեղույսները (боլты) խզվում են:

§ 42. Սլաքային փոխադրիչների տեղարկումը վազուրդներում և կայարաններում կատարվում ե ճանապարհի պետի կարգադրությամբ:

§ 43. Ճյուղերի կցումները գլխավոր ուղիների հետ վազուրդներում և կայարաններում՝ պետք ե ունենան, շարժակազմի փախուստը գեպի գլխավոր ուղին կանկելու համար—ապահովիչ փակուդիներ 50 մ-ից վոչ պակաս ողտարկար յերկարությամբ: Պետք ե ունենան նաև գծային արգելիչներ:

§ 44. Յերկուզի վազուրդներում տեղարկվող սլաքային փոխադրիչները, ուղիղ գծով ընթացող գնացքների համար՝ պետք ե կառուցվեն խավնենի (պոքրետիկ): Բացառիկ դեպքում, յերբ կցվող ուղիներն ու ճյուղերը ունեն գծվար մերձեցում, ճանապարհի պետի կարգադրությամբ կարելի յե թույլատրել հականավնենի սլաքներ:

§ 45. Գլխավոր ուղու ճյուղավորումների սլաքները, յերբ կան ելեկտրոմականային սիստեմի կամ գծային կապակցման սարքավորումներ, պետք ե այս սարքավորումների հետ կապակցված լինեն վերահսկողական կողակքներով:

§ 46. Ավտոմուղեկապակցում ունեցող ուղեմասերում վազուրդների սլաքային փոխադրիչները պետք ե այն-

§ 40. ՍԼԱՔԱՅԻՆ ՎՈԽԱՊԵՐԻՀՆԵՐԸ ծառայում են չարժակալմը մի գծից մյուսը վոխապերելու համար:

ՍԼԱՔԱՅԻՆ ՎՈԽԱՊԵՐԻՀՆԵՐԸ պետք է համապատասխանեն գծում զետեղված ոելսերի տիպին և ունենան ՀԵՏԵՎԱԼ մարկաների խաչմերուկները (քրեստովին):

ա) Գլխավոր և ճամբորդական ընդունիչ-առաքման գծերում $\frac{1}{11}$ -ից վոչ ավելի դիք (երցու), իսկ անդրիկան սլաքների համար $\frac{1}{9}$ մարկայի խաչմերուկներ: Այն սլաքները, վորոնցով ճամբորդական գնացքները չեն թեքվում գետի կողքի ուղիները, կարող են լինել $\frac{1}{9}$ մարկայի:

բ) Ապրանքային շարժման ընդունիչ-առաքման գծերում $\frac{1}{9}$ վոչ ավելի դիք մարկայի խաչմերուկ:

գ) Մյուս այլ գծերում $\frac{1}{6}$ -ից վոչ ավելի դիք մարկայի խաչմերուկ:

§ 41. Արդելվում ե գծում պահել հետեվալ խափառումներն ունեցող սլաքային վոխապերիհները.

ա) յերբ նրանց սլաքային լեզվակներն անջատված են (օտրյակ),

բ) յերբ լեզվակը չբջանակային ոելսից հեռացել և 4 մմ. կամ ավելի,

գ) յերբ լեզվակը վշրվում ե և ստեղծվում ե կառարի վրանցույթ (նաեւանութեան):

դ) յերբ լեզվակը չբջանակային ոելսից իջնում և 2 կամ ավելի միլիմետր,

յե) յերբ խաչմերուկի միջուկի բանող յեզրի և կոնտր-ոելսի դիմուկի բանող կողի մակերեսի միջի տարածությունը 1477 մմ-ից պակաս ե,

դ) յերբ լեզվակը կամ չըշանային ոելսը բեկվում ե,

ե) յերբ բեկվում ե խաչմերուկը (նրա միջուկը, թերթը),

ը) յերբ յերկու կամ ավելի կոնտր-ոելսերի հեղույսները (բոլտ) խզվում են:

§ 42. ՍԼԱՔԱՅԻՆ ՎՈԽԱՊԵՐԻՀՆԵՐԻ տեղարկումը վազուրդներում և կայարաններում կատարվում ե ճանապարհի պետի կարգադրությամբ:

§ 43. Ճյուղերի կցումները գլխավոր ուղիների հետ վազուրդներում և կայարաններում՝ պետք ե ունենան, չարժակազմի փախուստը գետի դլմավոր ուղին կանխելու համար—ապահովիչ փակուղիներ 50 մ-ից վոչ պակաս ողտակար յերկարությամբ: Պետք ե ունենան նաև գծային արգելիհներ:

§ 44. Յերկուղի վազուրդներում տեղարկվող սլաքային վոխապերիհները, ուղիղ գծով ընթացող գնացքների համար՝ պետք ե կառուցվեն խափնենի (ուորեստի): Բացառիկ դեպքում, յերբ կցվող ուղիներն ու ճյուղերը ունեն դժվար մերձեցում, ճանապարհի պետի կարգադրությամբ կարելի յե թույլատրել հակախափնենի սլաքներ:

§ 45. Գլխավոր ուղու ճյուղավորումների սլաքները, յերբ կան ելեկտրոմականային սիստեմի կամ գծային կապակցման սարքավորումներ, պետք ե այս սարքավորումների հետ կապակցված լինեն վերահսկողական կողաքներուկ:

§ 46. Ավտոուղեկապակցում ունեցող ուղեմասերում վազուրդների սլաքային վոխապերիհները պետք ե այն-

սես կապակցված լինեն մերձակա անցույթի լուսա-
ֆորի հետ, վորպեսզի աղատ անցույթի ազգանշանը
սեմաֆորի վրա յերելա այն դեպքում, յերբ սլաքը
դիմավոր ուղու նկատմամբ կունենա նորմալ դիրք:

§ 47. Գծերում գետեղված այն բոլոր ձեռքի սլաք-
ները, վորոնցով կատարվում են դնացքների ընդունում,
բոլարիում (քողուց) և առաջում, պետք է ունենան
կողպեքով փակելու սիմուլյը (արձօր), իսկ յելքի և
ժուռ այլ պատասխանառու սլաքները, նայելով գնացք-
ների շարժման չափերին, պետք է յելքի և
մուտքի աղդանշանների հետ ունենան փոխադարձ
կապ:

Վերահսկման սլաքային կողպեքները դրվում են,
ա) ընդունման և առաջման մարշուստային սլաք-
ների վրա,

բ) միջնաղորդական անցույթի (սկզօնոյ քահանա) մարշուստային սլաքների վրա,
գ) ապահովական սլաքի վրա,
դ) ապահովիչ փակուլիների սլաքի վրա,
յե) վաղուրդներում կցվող ճյուղերի սլաքների
վրա:

§ 48. Սլաքները պետք են ունենան լուսավորվող
համ չլուսավորվող սլաքային ցուցիչներ: Կայարաննե-
րում կենտրոնացված սլաքները կարող են ցուցանիշ-
ներ չունենալ: Լուսավորվող սլաքները ցույց են տրը-
ւում տեխնիկա-կարգադրական ակտի մեջ:

§ 49. Նոր գետեղվող և վերաշնչող սլաքային
փոխադրիչները, ինչպես բաժանման կետերում, նույն-

ողես և վաղուրդներում (ին պեղոնք), սպասի աշխա-
տավորները շահագործման են տալիս ակտով, սակայն
կայարանապետի՝ և կամ շարժման Սպասի Բաժնի
ոլետից նշանակված այլ աշխատավորի կողմէց ըն-
դունվելուց հետո:

§ 50. Սլաքային փոխադրիչները հատկապես լավ
ոլետք են պահպանվեն ըստ հարթացույցի և շաբլոնի,
պետք են ձշորեն պահպանվեն նաև փոխադրիչների ա-
ռանձին մասերի մաշեցման թույլատրելու չափերը:

§ 51. Կայարանային գծերի սլաքային փոխադրիչ-
ները դաշտում են կայարանապետի կարգադրության
տակ: Կայարանի պետերը պարտավոր են այդ փոխա-
դրիչները ապահովել սլաքացույց լապտերով (ֆլոգա-
ռամի), նրանց անխախտ վիճակն ու լուսավորումը՝
նրանց ինաժողում ու սպասարկում են սլաքավարները,
Սլաքավարները պարտավոր են ապահովել սլաքային
փոխադրիչների անխախտ աշխատանքը,
ապահով նրանց մաքուր վիճակում, շատ լավ յուղել և
աղդացնել նրանց թույլացած հեղույսներն ու փիչերը
(ծոլտի և շուրուպի):

Սլաքային փոխադրիչները նորոգում են դժի սպա-
սի աշխատավորները, իսկ կենտրոնացրած սլաքային
փոխադրիչներինը՝ նույնպես և ազգարարման ու կապի
սպասի աշխատավորները:

ԳՅԱՆՑՈՒՅԹՆԵՐ (ՊԵՐԵԵՅԴԻ) ՅԵՎ ՅԵՐԿԱԹԳԾԵՐԻ
ԽԱՉԱՏՈՒՄՆԵՐԸ

§ 52. Յերկաթկծերի խաչատումների տեղերը
ավտո-սայլաշարային (ավտոգրյուշերի) ճանապարհնե-

բով վորոշում ե ճանապարհի պետը:Ցերկաթզծի հա-
տումը այլ յերկաթզծերով, ինչպէս և տրամվայի և
յն բկաթուղային արդյունաբերական տրամսպորտի
գծերով—թույլատրում են միմիայն ՀՃԺԿ-ի գծի և
շարժման կենտրոնական վարչությունների պետերը:

§ 53. Յերկաթղծի ամեն մի խաչահատում—ելեկ-
տրոհաղորդման, կապի, նավթամղման, ջրմուլային
խողովակներով, այլ և ստորգետնյալ և վերգետնյա սար-
քավորումներով՝ կարող և թույլատրել միմիայն ճու-
նապարհի պետք :

Այսպիսի խաչահատումներ թույլատրելիս՝ պետք է նախատեսնված լինեն հատուկ պատսպարիչ սարքավորումներ, ապահովիչ ցանցեր, հատուկ խողովակներ և նրբանգքներ (галлерен) :

Զվորոշված տեղերով անցկացնել գծանցույթ՝ ար-
գելվում ե, վորի հսկումը դրվում ե գծի սպասի դիս-
տանցիաի աշխատավորների վրա :

§ 54. Գծանցույթերը, նայելով դնացքների և
կառքերի, ավտոների, սայլերի (էկոպայ) յերթեվեկե-
ման խտությանը—բաժանվում են հսկող և չհսկող
գծանցույթերի: Գծանցույթերի հսկման կարգը վորո-
ւում ե ճանապարհի պետք:

§ 55. Հսկվող գծանցույթները պետք ե ունենան ուղեկալներ, հատկապես կենտրոնացրած դեկալիս- րությամբ և պետք ե լուսավորվեն մութ ժամանակ, մասախուղի, մեծ ձյունի ու բռնքի միջոցին:

§ 56. Գծանցույթները պետք ե պատսպարված լինեն աղբանակներով։ Մեծ յերթելեկման միջոցին

գծանցույթիները սարքավորվում են ավտոմատիկ ազ-
դաբարկչներով :

§ 57. Τοδιανηγπιτζίθινκερρ ψέκετρε և ունենան վրաքաչ
և մերձեցումներ (ոգ' էջ) վորոնք պէտք Ել պատսպար-
ված լինեն սյունիկներով կամ բազրիքով (ուրիշ) :

§ 58. Գծանցույթներով հատկապես ծանր և մեծածալված բեռների (ինչպես զիցուք, լոկոմոբիլների, շոգեկաթսաների և գործարանական խոշոր կահավորման և այլն) թողարկումը թույլատրում է, յուրաքանչյուր հատուկ գեպագումբ դժի դիմանցիայի պետը:

§. 59. Գծանցի պահապանը պետք է ապահովի գնացքների յել ավտո-սայլաշարային (автогужевой) տրանսպորտի ամփանդ անցույթը գծանցույթով։ Նա պետք է ստույգ կերպով խմանա գնացքների յերթևեկման չվացուցակը, ժամանակին պատապարի ղծանցույթները և տա սահմանված ազդանշանները։

ԳԾԱՅԻՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

§ 60. Գլխավոր դժեռի մոտ դըվում են հետեւյալ
մասական դժային նշանները.

- ա) կիլոմետրային և պիկետային .
բ) կորույթների սկզբին ու վերջին .
գ) թեքություն ցույց տվող նշաններ .
դ) մեքենավարի համար—պրոֆիլի գնացք խղող տեղերի մասին կանխազգուշացնող սուլում տալու աղդանշաններ , հրման սկզբի և վերջանալու , փուրքսերը մակերու մասին ազգանշաններ և կանխազգումա-

ման սկավառակիների ու մուտքի սեմաֆորների առաջ՝
ազդաբար վահաններ.

ե) ճանապարհի, գծի դիստանցիայի, ուղելով մասների և բանվորական բաժինների սահմանները ցույց տվող պուտշներ.

զ) Ելեկտրիֆիկացրած ուղեմասերում՝ մեքենա-
վարների համար հաղորդալարչի չեղոք մասերում հո-
սանքը մուծելու և անջատելու կանխազդուշացման
նշաններ և կոնտակտային ցանցի դիստանցիաների
սահմանները ցույց տվող ցուցանիշներ :

§ 61. Գծային բոլոր նշանները պետք եւ լինեն սուանդաբառային տիպի, վորոնք հաստատվում են ՀՃ՛կ-ի կողմից։ Գծային նշանները զետեղվում են աչ կողմից, ըստ կիլոմետրների հաշվի և ուրախ 2 մ.-ից վոչ մոտ հեռավորությամբ։ Այն նշանները, վորոնք չեն բարձրանում ուրախ վերին գլխիկից, կարող են դրվել 1,35 մ.-ից վոչ ավելի մերձ։

§ 62. Բարձկած յերկաթուղային չերտի (полоса отвода)սահմանելը ցույց տալու համար, դրվում են հասուել նշաններ:

§ 63. Բացի գծային մշտական նշաններից, ձևամաքրիչների համար դրվում ենժամանակավոր ցուցիչներ, իսկ ելեկտրո-պնացքների մեքենավարների համար՝ պահուողագործը բարձրացնելու և իջնելու ցուցիչներ :

ԳԾԱՅԻՆ ՇԽԱՔԻԸ

§ 64. *Ուղեցրջանի*, բանվորական բաժնի և ուղեցուույտի (путевой обход) սահմաններում՝ գծի այլա-

տարվաների (ճանապարհի վարպետների, գծի ջոկատավարների, մշտական նորոգման ղծային բանվորների, ղիծը շրջադաշտողների, պահապանների) համար կառուցվում են շենքեր, վարչական շինությունների համար տեղափորումներ (размещения), շենքեր են շինվում նաև գույքին ու զործիքները պահելու համար:

ԳԾԻ ՍՊԱՍԻ ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐԸ

§ 65. Գծի սպասի ճանապարհային և դիստանցիոն
արհեստանոցները պետք ե կարողանան նորոգել ու
պատրաստել դժային տնտեսության սարքավորումների
առանձին մասերը, պետք ե կատարեն գույքի և զոր-
ծիքի նորոգում բատ այն անվանացուցակի, վորը հարա-
տառվում ե ճանապարհի պետի կողմից յուրաքանչյուր
արհեստանոցի համար առանձին :

ՄԵՔԵՆԱ-ԳԾԱՅԻՆ ԿԱՅԱՐԱԿՈՒՆԻՑ

§ 66. Մեքենա-գծային կայարանները կատարում
են գծի վերակառուցողական, հիմնական և միջին տե-
սակի նորոգումներ։ Մեքենա-գծային կայարանները
կահավորվում են կյուվետները մաքրելու և պողոսելու
(ՃԱ ԿԱՐԵՎՈՒՄ)՝ գիծը բալլաստի վրա բարձրացնելու,
կոճերը տակհարելու (ՊՈԴՈՎԵԿԱ), ռելսներն ու կոճերը
մեքենայորեն մշակելու մեխանիզմներով, կահավոր-
վում են նաև կցումները զողելու, մաշված խաչմե-
րուկները և ռելսերի հարված ծայրերը հալելու և ար-
և էստական կառուցվածքները նորոգելու մեխանիզմնե-
րով։

Յարժական մեքենա-դժային կայտարանները կազմակորում են 4 կամ 2 սոնային վագսներից՝ տեխնիկական անձնակաղմբ, կահավորումները և դրանենյակն տեղավորելու համար։ Նույն շարժական մեքենա-դժային կայտարաններն էցում են նաև բնակվելու վարոններ։

Յ-ր դ դ լ ո ւ ի

ԼՈԿՈՄՈՏԻՎԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԸ

§ 67. Լոկոմոտիվային անտեսության հիմնական սարքավորումը լոկոմոտիվային դեպոն և, պատրաստավորման սարքավորումները, դարձապտույտներն (поворотные круги) ու յեռանկյունները, ջրամատույցները, ելեկտրա-ուժական և լուսավորման կառուցումները։

ԼՈԿՈՄՈՏԻՎԱՅԻՆ ԴԵՊՈ

§ 68. Դեպոն պետք է սպասարկի գծամասում աշխատող լոկոմոտիվները։ Դեպոն պետք է ունենա լոկոմոտիվի տիպին համապատասխանող չափեր (ըստ յերկարության, բարձրության և լայնության)։ Դեպոն պետք է ունենա լավ լուսավորություն, տաքացում, չողմախաղ և կոյուղի։

Դեպոյի դժերը և պատրաստավորման (էկիպոր-

թություն) սարքավորումները պետք են հնարավոր արագ-դությամբ ապահովեն պատրաստավորման և մանյուկըների կատարման գործողությունները։

§ 69. Դեպոյի պետը պարտավոր է բոլոր գեղոյական սարքավորումները (ամբարձիկ, վողողիչ, դաղդյանային կահավորումները) պահել այնպիսի վեճակում, վորն ապահովի ժամանակի նվազագույն եռաբօւսուկ լոկոմոտիվի նորոգման բարձր վորակը։

ՊԱՏՐԱՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ՍԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ

§ 70. Պատրաստավորման սարքավորումներին են վերաբերում պահեստները, վառելիքի, ավագանառուցման, ջրի վերուցքի (набор воды), կահավորումներն ու կարգավորումները, խարամահավաքի (шлаго-սեղործական) հարմարեցումներն ու յուղիչ նյութերի բաշխման և պահուստի շինությունները։

ԴԱՐՁԱԳՏՈՒՅՑՆԵՐՆ ՈՒ ՅԵՌԱՆԿՅՈՒՆԻՆԵՐԸ

§ 71. Այն կայտրանները, ուր նախատեսնված է պատրաստավորման լինեն դարձապառույտ ողերով (поворотными кругами), կամ յեռանկյուններով։

ԶՐԱՄԱՏՈՒՅՑՈՒՄ

§ 72. Ջրավերուցքի կետերը կառուցվում են այնպիսի կորովով (мощность) և իրարից այնպիսի հեռավորությամբ, վորպեսդի հնարքավոր լինի գնացքների

Շարժական մեքենա-գծային կայտարանները կազմակերպում են 4 կամ 2 սունային վալվաններից՝ տեխնիկական անձնակաղմբ, կահավորութեները և դրանեալյակն տեղափորելու համար։ Նույն շարժական մեքենա-գծային կայտարանին կցում են նաև բնակվելու վայուաններ։

$$3 - \mu \neq \mu$$

ԼՈԿՈՄՈՏԻՎԱՅԻՆ ՏԱՏԵԱՍԻԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՅՎԱԾՔՆԵՐԸ

§ 67. Լոկոմոտիվային անտեսության հիմնական սարքավորումը լոկոմոտիվային դեպոն է, պատրաստավորման սարքավորումները, դարձապտույտներն (поворотные круги) ու յեռանկյունիները, ջրամատույցները, ելեկտրա-ուժական և լուսավորման կառուցումները:

ՀԱԿՈՄՈՏԻՎԱՅԻՆ ԴԵՊՈ

§ 68. Դեպոն պետք է սպասարկի գծամասում աշխատող լոկոմոտիվները։ Դեպոն սկսութ է ունենալ լոկոմոտիվի տիպին համապատասխանող չափեր (ըստ յերկարության, բարձրության և լայնության)։ Դեպոն պետք է ունենալ լավ լուսավորություն, տաքացում, հողմախաղ և կոյուղի։

Դեպոյի դժբար և պատրաստվորման (էկիպու-

вочными) սարքավորումները պետք ե հնարիսկոր արդարությամբ ապահովեն պատրաստավորման և մանցավորների կատարման գործողությունները:

ՊԱՏՐԱՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ՍԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ

§ 70. Պատրաստավորման սարքավորումներին են վերաբերում պահեստները, վառելիքի, ավագա՞ս-տուցման, ջրի վերուցքի (նաbor воды), կահավորումներն ու կարգավորումները, խաղամահալաքի (шланг-սборочные) հարմարեցումներն ու յուղիչ նյութերի բաշխման և պահուստի շինությունները:

ԴԱՐՁԱՊՏՈՒՅՑՆԵՐՆ ՈՒ ՅԵՌԱՆԿՅՈՒՆԻՆԵՐԸ

§ 71. Այս կայարանները, ուր նախատեսնված են պատռյա, պետք է կահվորված լինեն դարձապտույտ ողերով (поворотными кругами), կամ յեռանկյուններով:

ԶՐԱՄԱՏՈՒՑՈՒՅ

§ 72. Զբավերուցի կետերը կառուցվում են այնպիսի կորուզով (մօղություն) և իրարից այնպիսի հետաքաջամբ, վորապես հնարավոր լինի դնացքների

առարվելագույն թվի դեպքում ևս առահովել զնացքները, չողեշարժներն ու կայարանները ջրի անհրաժեշտ ծախսով, ինչու և հոգալ կայարանի ջրի այլ կարիքները:

§ 73. Ջրամատակարարման սարքավորումները
բաղկացած են.

ա) Ջրամատուցման աղբյուրներից և ջրավերուցքի
հառուցվածքներից.

բ) ծծանային կայարաններից, վորոնք ջուրը մա-
տուցում են ջրավարանային շենքերին ու բաշխման
ցանցին.

գ) Ջրավազանային շենքերից, վորոնք ջրամնաշիշ
գծերով հաղորդված են ծծանային կայարանների հետ,
ձնշում ստեղծելու և անմիջապես կայարաններում
ջրապահության պահելու համար.

դ) Ջրաբաշխիչ ցանցից և ջրմուղներից, ջուրը
ծախսման կետերին բաժանելու համար.

յ) Ջրաճնշական սյուներից և ծորակներից.

զ) Ջրամաքրիչ սարքավորումներից:

§ 74. Ջրավերուցքի յուրաքանչյուր կայարանում
յերկուսից պակաս ջրաճնշական սյուներ չպետք ե լի-
նեն, յուրաքանչյուր ուղղության համար միմի հատ-
ձամբորդական զնացքների չողեշարժերի ջրավերուցքի
համար կայարաններում՝ այս զնացքների առաքման և
ընդունման գծերում՝ դրվում են լրացուցիչ ջրաճնշա-
կան սյուներ:

§ 75. Ջրաճնշական սյուները պետք ե ունենան
այսպիսի հարմարեցումներ, վորոնցով, դժի առանց-
քին զուղահեռ՝ հնարավոր ե պնդացնել պտույտ գոր-

ծող կնճիթը: Պետք ե ունենան նաև, կնճիթի դիրքը
ցույց տալու համար ազդանշանային լապտերներ:

ՈԺԱՆԴԱԿ ԳՆԱՑՔՆԵՐ

§ 76. Յերկաթզծում խորտակումների ու վթար-
ների հետեվանքները վերացնելու համար—կաղմավոր-
վում են ոժանդակ զնացքներ:

Յերկաթուղու հողամասերում հրդեհները կանխե-
լու համար, պետք ե պատրաստ և բոլորովին անխախտ
վիճակի մեջ լինեն հատուկ հրշեջային դնացքներ և
կահավորված հրշեջային դեսպու:

ԵԼԵԿՏՐԱՌՈՒԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

§ 77. Յերկաթուղային սարքավորումները պետք ե
սուպահովված լինեն անհրաժեշտ ենիցիայի բավարար-
քանակով.

ա) Ջերմելեկտրակենտրոնների կամ ելեկտրակա-
յանների միջոցով.

բ) Տրանֆորմատորային յենթակայանի և լույ-
հանուրի ոգտագործման դժի տնակների միջոցով.

զ) Բաշխման ուժացանցի և լուսացանցի միջոցով:

ԿԱԳՈՆՍՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՅՎԱԾՔՆԵՐԸ

§ 78. Վագոնային տնտեսության հիմնական կառուցվածքն՝ ճամբորդական և ասլրանքային վագոնատեսականներն են, վագոնների նորոգման կետերը, անհնիկական զննման կետերն ու աշտոարդելակների վերահսկման կետերը:

§ 79. Ճամբորդական վագոնային դեպան ծառայում ե ճամբորդական վագոնների, նրանց մասերի զննման, ընթացիկ (միջնացքային և անջատական) ու տարեկան նորոգման, ինչպես և ճամբորդական զնացքների վագոնները պատրաստավորելու համար:

§ 80. Ապրանիա-վագոնային դեպան՝ ծառայում ե ասլրանքային վագոնները և նրանց մասերը զննելու տարեկան, միջին և ընթացիկ նորոգման, ինչպես և զծային արտադրական միավորների պահեստի մասերն ու կահավորումները նորոգելու համար:

§ 81. Վագոնա-նորոգման կետը՝ հատկացնվում ե ասլրանքային վագոնների, նրանց մասերի տարեկան և ընթացիկ նորոգումները կատարելու, անվագոյիկ առանցներն ու նրանց կալանդներն ճախարակելու համար:

§ 82. Ընթացիկ զննման կետը՝ հատկացնվում ե ասլրանքային և ճամբորդական վագոնների զննման և ընթացիկ անանջատ նորոգման և բուժումների խնամելու համար:

§ 83. Ավտոարգելակների վերահսկման կետը՝ ծա-

ռայում ե զնացքների ավտոարդելակները դիտելու, նրանց աշխատանքը փորձելու, նորոգելու, ինչպես և նոր կազմավորված ու վերակազմավորված զնացքների արդելակային ցանցը լարելու, ավտոարդելակային կահավորման այլ մասերի և ողաբաշխիչների նորոգմումը կատարելու համար:

ԿԱՅԱՐԱՆԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

§ 84. Ճամբորդական և բեռնային շարժումը կանոնավոր կազմակերպելու համար կայարանում պետք ե լինեն կայարանային տնտեսության հետևյալ հիմնական սարքավորումները—զնացքները ընդունելու, ուղարկելու, թողարկելու և կազմավորելու համար դժային գարդացում, ճամբորդական շենքեր, ծառայողական շինություններ, ճամբորդական պլատֆորմներ, սառուցման և բեռնային կառուցվածքներ (պահեստներ, բագաժային շինություններ, բեռնային պլատֆորմներ), կայարանային պոստեր և ուղարկյին բուժկաներ (բյուկա): Խոշոր, տեսակալորման կայարաններում՝ բլուրային (գործառնություն) սարքավորումներ;

§ 85. Ճամբորդական շենքերը պետք ե ունենան.

ա) այնպիսի շինություններ, վորոնք առահօգութ են ուղեվորների ճամբորդական տոմսերի հարմար և արագ ստացումն ու բաղաժի պահպանումը.

բ) զնացքին սպասող ուղեվորների համար շինություն.

գ) ուղեվորների կուլտուրական, կենցաղային, սանհիտարապետության կարիքների սպասարկման համար շինություն.

դ) տեղեկանքի բյուրո, գնացքների յերթեվեկումը ցույց տվող չվացուցակ, ցուցիչներ և պլակատներ:

Այս շինությունները պետք են պահպեն որինակել կարգապահությամբ, մաքուր, լավ պետք են լուսավորվեն և տաքացնվեն:

Ճամբորգական կայարանները պետք են կահավորվեն բարեկարգ ճաշարաններով, բուֆետներով, մշտական և շարժական կրավակներով (լարեն):

§ 86. Կայարանների ծառայողական շինությունները, վորոնք հատկացված են գնացքների յերթեկման հետ կապված աշխատավորների (կայարանի հերթափահի, կայարանային դիսպետչերի, կապի և կեկ-ի աշխատավորների) տեղավորման համար, պետք են պահպիտ աշխատանքի հարմար պայմաններ: Կլիյենտուրային և ուղեվորներին սպասարկող աշխատավորների շինությունները պետք են հարմար և մատչելի լինեն ու ապահովեն ոպերացիաների արագ կատարումը: Ուղեվորների սպասարկմանը հատկացրած շինությունները արգելվում են գրավել ծառայողական կարիքների համար:

§ 87. Կայարանների և վոկալաների պետերը պարտավոր են անձամբ ստուգել ուղեվորներին սպասարկելու աշխատանքը, հետեւ վոկալի մաքրությանը և կարգավորմանը, պահանջելով սպասարկող անձնակազմից ուշադիր և հոգատար վերաբերմունք դեպի ուղեվորները:

§ 88. Ճամբորգական պլատֆորմները պետք են սպահովեն ուղեւորների արագ, հարմար և անվտանգ նստեցումն ու եջբը: Բարձր ճամբորգական պլատֆորմների դեպքում՝ ուղարկվի դվիսիկի և պլատֆորմի հատակի միջի տարածությունը պետք ելինի 1100 մետր:

Ժամանակավորապես կարող են պահպանվել այն պլատֆորմները, վորոնց բարձրությունը ուղարկված է 915 մմ: Ճամբորգական ցածր պլատֆորմների դեպքում՝ ուղարկվի դվիսիկի և պլատֆորմի հատակի միջի տարածությունը չպետք ել գերազանցի 200 մմ-ից:

§ 89. Կայարանների սառուցման կառուցվածքները (սառցարաններ, սառցայահեռաներ, աղասիահեռաներ, սառույց մատուցելու եստակադներ, ուղիղիժիրատորներ) պետք են ապահովեն չուտ փչացող բեռների պահպանումն ու գնացքներին և վագոններին՝ սառույցի մատակարարում:

§ 90. Պակհառուղները, բաղաժային սրահներն ու բեռնային պլատֆորմները պետք են այնպես կահավորված լինեն, վորպեսզի ապահովվի բեռնային ոպերացիաների արագ ու հարմար կատարումը: Բեռնավորման պլատֆորմների վերին մակարդակի բարձրությունը ուղարկվում՝ պետք ելինի 1100 մմ:

§ 91. Կայարանային այն պոստերը, վորոնցից անմիջականորեն կատարվում է սլաքների և աղդանշաների զեկավարում, պետք են ապահովեն կայարանային գծերի հաջող յերեվումը:

§ 92. Սլաքային բուդկաները (բյուռ) պետք են սպասարկաված լինեն հեռախոսով, արտաքին դանդա-

յին ազդանշաններով, և ունենան իրենց անհրաժեշտ
գործընթացները:

§ 93. Խոչոր տեսակավորման կայարանները՝ դը-
նացքները լուծելու (քափօրման) և կաղմակորելու-
համար, պետք է ունենան բլուրներ (գորք):

§ 94. Մանյովրային աշխատանքը արագացնելու,
վագոնների ջարդը կանխելու և աշխատանքի պայման-
ները բարձրագելու համար, տեսակավորող բլուրները
մեքենայացվում են, շինվում են վագոնային դանդա-
ղիչներ՝ մեքենայացրած սանդալներով և սլաքների
կենտրոնացումով:

§ 95. Նոր կառուցվող բլուրները (գորք) պետք է
չինվեն այն հաշվով, վոր հետազայում հնարավոր լինի
նրանց մեքենայացումը:

§ 96. Բոլոր, թե մեքենայացրած, և թե վոչ մե-
քենայացրած բլուրները պետք է կահավորված լինեն
լուսաֆորային ազդարարումով, կարգադրությունները
հաղորդելու համար՝ բարձրախոսներով և այնպիսի
սարքավորումներով, վորոնցով հաղորդվում են վագոն-
ների քանակի և ուղղության մասին տեղեկություն-
ներ:

ԵՐ Պ Դ Լ Ո Ւ Ի

ԱԶԴԱՐՄՐՈՒՄ, ՍԼԱԲՆԵՐԻ ՅԵՎ ԱԶԴԱՆՇԱՆՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱՑՈՒՄ ՅԵՎ ՈՒՂԵԿԱՊԱԿՑՈՒՄ

§ 97. Միության յերկաթզծերում գործադրվում
են ազդարարման, կենտրոնացման և ուղեկապակցման
հետևյալ տեսակները.

ա) Մշտական և փոխադրական ազդանշաններ :
բ) Գծային և կայարանային ավտոմատիկ և կիսա-
ավտոմատիկ ուղեկապակցում :

- գ) Ելեկտրա-մականային սկսում :
- դ) Սլաքների և ազդանշանների կենտրոնացում :
- յ) Դիսպեչերական կենտրոնացում :
- զ) Քեր-ազդարարում և ավտո-ստոպներ :
- ե) Վերահսկողական կողագեքներ :
- ը) Ավտոմատիկ գծացանցությային ազդարարում և
- թ) Դիմը խափանող ազդանշաններ և պիտույքներ :

ԱԶԴԱՆՇԱՆՆԵՐ

§ 98. Ազդանշանները ծառայում են գնացքների
անվտանգ յերթեկումը ապահովելու համար :

Ազդանշաններով դնացքային անձնակազմին և
շարժման հետ կապ ունեցող աշխատավորներին ցուց-
մունքներ են տրվում զնացքների յերթի և մանյովրու-
յին աշխատանքի միջոցին :

§ 99. Միության յերկաթուղային տրանսպորտում
գործադրվում են միմիայն ՀՃՁԿ-ի կողմից հաստատ-
ված ազդանշանները :

§ 100. Սեմաֆորները, լուսաֆորները և կանխա-
զդուշացնող ազդանշանները չեն թույլատրվում հիմնե-
այնպիսի տեղերում, վորոնք չեն ապահովում նրանց
յերեղումը զնացքից :

§ 101. Յեթե ավտոկապակցումով չկահավորված
ուղեկանական պայմանների չնորդիվ, տե-
սանելիությունը այնպես է, վոր մուտքի և անցույթի
ազդանշանները անկարելի յե նկատել արդելակման ու

դուն հավասար տարածությունից, ապա նրանց առաջ դրվում են կանխազդուշացնող աղղանչաններ, վորոնք կրկնում են հիմնական աղղանչանների ցուցմունքը:

Բեռնալարված գծերում (ցրոնադրյանու լինի), անկախ կանխազդուշացման աղղանչանային սարքավորումներից, բոլոր սեմաֆորների, լուսափորների և կանխազդուշացման սկավառակների առաջ դրվում են աղղատու վահաններ:

§ 102. Սեմաֆորները, լուսափորները և կանխարդուշացման աղղանչանները դրվում են գնացքների շարժման ուղղության աջ կողմից՝ կամ պատսպահմող գծի առանցքի վրա:

Աղղանչանները յուրաքանչյուր գծով պետք է դրվեն այնպես, վորպեսզի գնացքից անհնար լինի նրանց ընդունել հաճելան գծերին վերաբերող աղղանչանների տեղ:

§ 103. Անջատման կետի մուտքի աղղանչանները պետք և զետեղված լինեն առաջին մուտքի սլաքից՝ հետեղյալ տարածությունների վրա. լուսափորները 15 մ-ից վոչ մոտ, իսկ սեմաֆորները 50 մ-ից վոչ մերձ:

§ 104. Յուրաքանչյուր առաքման գծի յելքի աղղանչանները պետք են դրվեն այն տեղի դիմացը, մորը հատկացված ե մեկնող գնացքի լոկոմոտիվի կանդութիւնի համար:

§ 105. Անցույթի աղղանչանները դրվում են բլուրակնեմասի սահմաններում:

§ 106. Յեթև կիսաալտոմատիկ ուղեկապակցումով կահավորված գծային պոստում կա կցվող ճյուղի կամ գծի ոլոր, ապա այս պոստի անցույթի սեմաֆորը կամ

լուսափորը կապակցվում ե սլաքի հետ կամ թե դրվում են մուտքի և յելքի աղղանչաններ:

§ 107. Միենանույն մակարդակով յերկու յերկաթուղային գծի հատումը պետք ե պաշտպանվի պատսպահման աղղանչաններով, հատումից 50 մ-ից վոչ պահանջուալորությամբ:

Այս աղղանչաններն իրար հետ պետք ե այնպես լինեն կապված, վոր նրանցից մեկի բացումը հնարավոր լինի միմիայն հակառակորդ աղղանչանի վակ ցուցմունքի դեպքում:

§ 108. Բացվող կամուրջները պետք ե պաշտպանվեն պատսպարման աղղանչաններով կամրջի բացվող ժամի սկզբից 50 մ-ից վոչ պահանջուալորությամբ:

Աղղանչանը պետք ե սարքավորված լինի այնպես, մոր նրա բացումը հնարավոր լինի միմիայն կամրջի նորմալ դիրքի միջոցին:

§ 109. Յերկաթուղային գծերի հատման և բացվող կամուրջների պատսպարման աղղանչանները պետք ե լուսացնվեն նաև հիմնական աղղանչանների ցուցմունքը կրկնող կանխազդուշացման աղղանչաններով:

§ 110. Կիսաալտոմատիկ ուղեկապակցումով ուղեմասերի մուտքի բոլոր սեմաֆորների կայմերի վրա դրվում են յելքի սեմաֆորի թեկի հետ կապված միջանցիկ յերթի (ԸԵՎՕՀՈՅ քրօխօ) սկավառակներ:

§ 111. Բոլոր աղղանչանների և սլաքային ցուցիչների լուսավորումը պետք ե ապահովի աղղանչանների ցուցմունքի պարզ յերեվումը գնացքից:

§ 112. Աղղելմում ե աղղանչանների ապակիների և վոսպնյակների վրա կիրառել այնպիսի գունավորում,

գործ չի համապատասխանում սահմանված ստանդարտներին և որինակներին:

§ 113. Գնացքի շարժման հետ կապված ազգային մեջ կիրառվում են հետեւյալ հիմնական ազգային արարական դույները.

ա) Կանգնույթ պահանջող կարմիր դույն:

բ) Արագության նվազեցում պահանջող դեղին դույն:

գ) Սահմանված արագությամբ շարժում թույլատրող կանաչ դույն:

ԳՅԱՅԻՆ ՅԵՎ ԿԱՅԱՐԱՆԱՅԻՆ ԱՎՏՈՄԱՍԻԿ ՅԵՎ
ԿԻՍԱՎՏՈՄԱՍԻԿ ՈՒՂԵԿԱՊԱԿՑՈՒՄ

§ 114. Ավտոմատիկ և կիսավտոմատիկ ուղեկապակցման սարքավորումները մինչեւ իրենց միջոցով պաշտպանվող բլոկ-ուղեմասի աղասովելը, չպետք է թույլ տան, վորք յելքի և անցույթի ազդանշանները բացվեն:

§ 115. Ավտոկապակցման դեպքում բոլոր լուսափորները պետք է ավտոմատիկորեն փակվեն, յերբ գնացքը մուտք է գործում նրանց միջոցով պաշտպանվող բլոկ-ուղեմասիները, ինչպես և այն դեպքում, յերբ խափում է այդ գծամասերի ուղարկյան շղթաների ամբողջությունը: Միուղի միջկարարանային վաղուցդներում (ուղարկությունը) յելքի լուսափորներից մեկի բացումից հետո՝ հակառակ ուղղության բոլոր լուսափորները պետք է ավտոմատիկորեն փակվեն:

§ 116. Ավտոմատիկ և կիսավտոմատիկորեն ուղե-

կապակցումով կահավորված վաղուցդներում, ուշ թույլատրվում ե գնացքների հրում՝ և առաքման կայարանը, հրիչի կամ թե տնտեսական գնացքների վերաբարձումով յերթեկում, պետք ե կիրառվեն բանակիմականներ:

§ 117. Կայարաններում դրվող կայարանային ուղեկապակցումը, ուր կան մի քանի կենտրոնացրած պոստեր-պետք ե ապահովի:

ա) Կայարանի հերթապահի վերահսկումը պոստի կողմից գնացքներ ընդունելու, թողարկելու և առաքելու դորձողությունների, ինչպես և ներկայարանային մարշրուտների վրա:

բ) Զանազան պոստերից դեկավարվող սրաքների և ազգանշանների փոխադարձ կցումը:

ԵԼԵԿՏՐԱ-ՄԱԿԱՆԱՅԻՆ ՍԻՍՏԵՄ

§ 118. Ելեկտրա-մականային սիստեմը չպետք է թույլատրի մականային աղասություն հանել ավյալ վազուրդին վերաբերող միաժամանակ մեկից ավելի ժաման:

§ 119. Միենույն շարակարգի (Սերիա) մականային աղասությունների գրույթը (ցւահովք) թույլատրվում է վոչ ավելի հաճախ, քան 3-վաղուրդից հետո:

§ 120. Այն վազուրդներում, ուր թույլատրվում ե գնացքների ընդյերթ (ԱՀԸ) և ժամանակի սահմանափակումով շարժում, ինչպես և մինչեւ հարեվան կայարանն ընթացող հրիչներով գնացքների յերթեկում՝ մականային աղասությունը պետք ե ապահովված ինենքուստակավոր մականներով:

§ 121. Գնացքների հրում թույլատրող վաղուրդ-ների մականացին ապարատները, ըստ վորում հրիչը նորից վերադառնում է առաջման կայարանը—պետք է լրացնվեն նաև բանալի մական ունեցող պիտույքներով:

ՍԼԱԲՆԵՐԻ ՅԵՎ ԱԶԴԱՆՇԱՆՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱՑՈՒՄԸ

§ 122. Բոլոր տիպերի կենտրոնացման սարքավորումները պետք ե ապահովեն սլաքների և ազդանշանների չաղկապումը, չթույլատրելով՝

ա) Տվյալ մարշուտին համապատասխանող աղուանշանների բացումը, յեթե սլաքները դրված չեն պատշաճ դրության մեջ, իսկ հակառակորդ մարշատների ազդանշանները փակված չեն:

բ) Մարշուտի մեջ մտնող սլաքի փոխադրումը կամ հակառակորդ մարշուտի ազդանշանի բացումը՝ յերբ սահմանված մարշուտը սլաշտպանող ազդանշանը բաց է:

§ 123. Մեխանիկական կենտրոնացման սարքավորումները պետք ե՝

ա) Ապահովեն սլաքի հերձահատման (բարձ) դեպքում նաև սլաքային լծակի հերձատումը:

բ) Չթույլատրվեն լծակի փոխադրումը մինչեւ հերձատուման վերացումը:

գ) Մաքային քարշը խզվելիս՝ համապատասխան սլաքը փակեն իր ծայրահեղ դիրքերից մեկում, իսկ սեմաֆորի քարշը խզվելիս՝ փակեն սեմաֆորի թեր:

§ 124. Ելեկտրական կենտրոնացման սարքավորումները պետք ե.

ա) Չթույլատրվեն սլաքի փոխադրումը դնացքի կազմի տակ:

բ) Ապահովեն սլաքի հերձատուման վերահսկումը և միաժամանակ տվյալ մարշուտը սլաշտպանող աջ-զանշանի փակումը: Նոր և վերակառուցվող ելեկտրագնացների պահանջման սարքավորումները պետք ե ունենան այնպիսի սարքավորում, վորը ավտոմատիկորեն չթույլատրի գնացքի ընդունումը զբաղված գծի վրա:

§ 125. Կենտրոնացրած սլաքների ուժատարներն ու չաղկապիչները պետք ե.

ա) Ապահովեն մի սայրի (օստրյա) քիպ հպումը իր շրջանակային ուղարկությունը և ծայրահեղ դրությունը:

բ) Ապահովեն մյուս սայրի հեռացումը իր շրջանակային ուղարկություն՝ 125 մմ-ից վոչ պակաս տարածությամբ:

գ) Զպետք ե թույլատրեն սլաքի կցումը, յերբ հպված սայրի և շրջանակային ուղարկությունը 4 մմ ե կամ ավելի:

կենտրոնացրած սլաքային ապարատների լծակները, նայելով նրանց գործադրմանը, պետք ե ներկված լինեն զանազան գույներով:

ԴԻՍՊԵՏՉԵՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱՑՈՒՄ

§ 126. Դիսպետչերական կենտրոնացումն ապահովում է՝

ա) Մի չարք կայարանների ազդանշանների և վագոնների դեկավարումը մի կետից:

բ) Ազգանշանների, սլաքների և դժերի հսկումը անջատական կետերում և նրանց կից բլոկ-ռողեմասերում:

Դիմումետչերական կենտրոնացման սարքավորումները պետք են թույլատրեն, վոր մանյովային ուժառանքի միջոցին, հենց անջատական կեռումը սլաքների ղեկավարումը փոխարինվի ձեռքի ղեկավարումով:

ՔԵԲ-ԱԶԴԱՐԱՐՈՒՄ (ԼՈԿՈՄՈՏԻՎԱՅԻՆ ԼՈԽԱ- ՖՈՐՆԵՐ) ՅԵՎ ԱՎՏՈՍՈՊՆԵՐ

§ 127. ՔԵԲ-ԱՎԳԴԱՆՇԱՆՆԵՐԸ դրվում են լոկոմոտիվի բուղկայի մեջ և աղղանշանային ցուցմունքները ուղիս են անմիջապես մեքենավարին և նրա ողնականին: Բացի քեբ-ավգդանշաններից, մեքենավարի բուղկայի մեջ դրվում են նաև ձայնական աղղանշաններ:

§ 128. Ավտոստոպները պետք են ավտոմատիկորեն էանդնեցնեն գնացքը, յերբ նա անցնում է փակ կանաչաղուցացման կամ փակ հիմնական աղղանշանի մոտավայի դեպքում, յերբ մեքենավարը չի սեղմում դղաստության կոթը (րոկոյտք ճանաչություն): Մեքենավարի կողմից կոթի սեղմելը հաստատում է, վոր նա ըմբռնել և աղղանշանը և միջոցներ և ձեռք առել գնացքը կանդնեցնելու կամ նրա արագությունը նվազեցնելու համար:

ՎԵՐԱՀԱՆՈՂԱԿԱՆ ՍԼԱՔԱՅԻՆ ԿՈՂԳԵՔՆԵՐ

§ 129. Վերահսկողական սլաքային կողաքները պետք են:

ա) Թույլ տան բանալին հանել. միմիայն սլաքի փակ միջոցին:

բ) Սլաքի փակումն ապահովել միմիայն այն դրությամբ, վորը ցույց է տրվում կողպեքից հանած բանալու վրա, յերբ սայրը քիզ կերպով կաւում է չըշանակային ռելսին:

§ 130. Աղղանշանային վերահսկողական կողպեքները չպետք են թույլ տան բանալին հանել այն դեպքում, յերբ աղղանշանը բաց է:

ԱՎՏՈՄԱՏԻԿ ԳԾԱՆՑԱՅԻՆ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒՄ

§ 131. Ավտոմատիկ գծանցային աղղարարումը կանդնույթի աղղանշան և տալիս տրամվայի գծերի և ավտո-լծաշարի կողմը այն դեպքում, յերբ գծանցին դնացք և մոտենում:

Աղղանշանը պետք է փակ դրության մեջ այնքան ժամանակ մնա, մինչեւ վոր դնացքը բոլորովին աղառի գծանցը:

ԳԻԾՆ ԱՐԳԵԼՈՂ ՊԻՏՈՒՅՔՆԵՐ

§ 132. Գիծն արգելող պիտույքները (ցած ընկնող սանդալներ, արգելակային սանդալներ և այլն) չպետք են թույլ տան, վոր դնացքը կամ դնացքի կազմը դուրս դան այն գծերից, ուր նրանք դրված են, յերբ այդ գծերը պատսպարված են:

ԱԶԴԱՐԱՐՄԱՆ, ԿԵՆՏՐՈՆԱՑՄԱՆ ՅԵՎ ՈՒՂԵԿԱ-
ՊԱԿՑՄԱՆ ՍԱՐՔԱՐՈՒԽՄՆԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄԸ

§ 133. Կճռականապես արդելվում ե հեռազրական
ազդարարների ղեկավարման, նորոգման հետ, ինչպես
և գնացքների շարժման հարաբերությանը ծառայող
ԿԿԿ (ԾԲՌ) և կապի ապարատների հետ կապ չունեցող
անձանց մուտք այն շինության մեջ, ուր նրանք դր-
ված են:

Այս ապարատներով իրավունք ունեն ոգտվել
իրենց հերթապահության միջոցին այն աշխատավոր-
ները, վորոնք դրա համար լիազորված են:

§ 134. Տարբեր տեսակի կախումներ իրավործող
ազդարարման, կենտրոնացման և ուղեկապակցման ապա-
րատները պետք ե փակված և պլոմբած լինեն: Նրանց
բացումը թույլատրվում է միմիայն դրա համար լիա-
զորված ազդարարման և կապի սպասի աշխատավոր-
ներին, վորի մասին նրանք պարտավոր են այս սար-
քավորումների ղենման մատյանի մեջ նշանակում կա-
տարել:

§ 135. Ազդարարման, կենտրոնացման և ուղեկա-
պակցման սարքավորումների կախման մեջ ժամանա-
կավոր փոփոխություններ կարող են թույլատրվել
միմիայն ազդարարման և կապի դիստանցիայի պետի
թույլտվությամբ—նախորոք համաձայնեցնելով այդ՝
շարժման սպասի բաժնի պետի հետ, բայց վոչ ավելի,
քան մի որով, իսկ ավելի մեծ ժամկետով—միմիայն
ճանապարհի պետի թույլտվությամբ:

§ 136. Արդելվում ե, առանց կայարանի հերթա-
պահի դիտության ազդարարման, կենտրոնացման և ու-

ղեկապակցման պարագաների վերակառուցման, տե-
ղափոխման, նորոգման և փոխարինման աշխատանք-
ներ կատարել:

§ 137. Ազդարարման, կենտրոնացման և ուղեկա-
պակցման գործող սարքավորումների փորձարկումը
կատարվում է կայարանի հերթապահի համաձայնու-
թյամբ և նրա հսկողությամբ:

§ 138. Ազդարարման և կապի դիստանցիայի պետը
պարտավոր է ճիշտ դիտենալ իր դիստանցիայում բո-
լոր ազդարարման, կենտրոնացման և կապակցման
սարքավորումների դրությունը:

Սիստեմատիկորեն այդ գործիքները պետք ե ստու-
գի, վոչ միայն իրեն հպատակվող աշխատավորների
միջոցով, այլև և անձամբ, ապահովելով բոլոր ազդա-
րարման սարքավորումների անխստիսն ու ստույգ աշ-
խատանքը:

Ազդարարման և կապի դիստանցիայի պետը պար-
տավոր է ուսուցել և ստուգել նաև այլ սպասների աշ-
խատավորների և ազդարարման սարքավորումների հետ
վարվելու կարողությունը, վորոնք սպասարկում են
այս սարքավորումները: Պարտավոր է նաև սիստեմա-
տիկորեն ստուգել նրանց դիտությունը:

§ 139. Կապի և ԿԿԿ-ի ելեկտրոսեխնիկը պետք է,
վոչ պակաս քան տասնորյակում մի անգամ, ստուգի
իր դժամասում լոկոմոտիվից ազդանշանների յերեսու-
մը և պարբերաբար, ըջաղայելիս, ստուգի ազդարար-
ման, կենտրոնացման և ուղեկապակցման սարքավո-
րումների անխստիս վիճակը:

§ 140. Ազդարարման, կենտրոնացման և ուղեկա-
պակցման սարքավորիչը (մոնտեր) պարտավոր է ստու-

գել աղդարարման, կենտրոնացման և ուղեկապահցման սարքավորումների, բոլոր ելեկտրական և մեխանիկական մասերի անխախտությունը, անհապաղ ուղղել բոլոր թերությունները՝ առանց ընդհատելու ապարատների աշխատանքը, իսկ այն գեղքում, յերբ ինքն անկարող և վերացնել վնասումները, անհապաղ պարտավոր և այդ մասին տեղեկացնել իր ուղեմասի ելեկտրոնեխանիքին:

7-ր դ գ լ ո ւ ի

Կ Ա Պ Ը

§ 141. Կապի սարքավորումները պետք են ապահովեն զնացքների շարժման հետ կապ ունեցող աշխատավորների արագ հարաբերությունները, ինչպես և շուտափույթ կարգադրությունների հանձնումները:

§ 142. Ցերկաթդում կիրառվում են լարավոր և վոչ լարավոր կապի հետևյալ տեսակները.

ա) Գնացքային միջիայրանային, կայարանների միջև զնացքների շարժման մասին հարաբերությունների համար:

բ) Կայարանային, կայարանների մեջ հարաբերություն պահպանելու համար:

գ) Դիսպետչերային, զնացքային դիսպետչերի համար, իր ուղեմասի մեջ մտնող կայարանների հետ հարաբերություն պահպանելու համար: Դիսպետչերային կան զնացքային կապի հաղորդալարի մեջ թուլատը վում և մուծել միմիայն կայարանի հերթապահի, ոպե-

բատորների, դեպոյի, քարշային յեթնակայարանների և շողեշարժային տնտեսության բաժանմունքների հետ ուսխոսները:

դ) Ելեկտրա-քարշային, ելեկտրադիսպետչերների և քարշային յեթնակայարանների և կոնտակտային ցամցի պոստերի մեջ հարաբերություն պահպանելու համար:

յե) Գծա-ճանապարհային, (լինեյնո-պուտեայ) յերկաթդի աշխատավորների մեջ հարաբերություն պահպանելու այն հարցերի մասին, վորոնք վիրաբերում են դիմուցվածքները անխախտ պահելուն:

զ) Ճանապարհային, յերկաթդի աշխատավորների մյուս այլ տեսակի պաշտոնեական հարաբերությունների համար:

ե) Հեռավոր, ՀՃՓԿ-ի և ճանապարհների մեջ և ճանապարհները իրար մեջ հարաբերություն պահպանելու համար:

ը) Դիսպետչերական ներկայարանային, կայարանային դիսպետչերի և կայարանային աշխատավորների հարաբերության համար:

թ) Սլաքային կայարանի հերթապահի և ոլաքային պոստերի հարաբերության համար:

կ) Տեղական - կայարանային, ընդհանուր պաշտոնեական կապի համար:

§ 143. Վճռականապես արգելվում են զնացքային հեռախոսագրեր հազորդող կայարանային հեռախոսային կապի հաղորդալարերի մեջ մուծել այլ հեռախոսները:

§ 144. Սլաքային կապի ցանցը կառուցվում է կապի այլ տեսակներից առանձին և նրա հաղորդալարի

մեջ չի թույլատրվում մուծել վոչ մի ուրիշ հեռախոսային ապարատ :

8-ր դ գ լ ո ւ ի

ԿԱՐԻ ՅԵՎ ԱԶԴԱՐԱՐՄԱՆ ԳԻԾԸ

§ 145. Կապի ուղային գծի և ազդարարման սարքավորումները համարվում են նեցուկները (ոյուները), հաղորդալարերը ամրացնելու պարագաներով՝ և նեցուկներից մեկուսված հաղորդալարերը:

§ 146. Ողային գծերի հաղորդալարերի ցածի կետի հետակավորությունը՝ գետնից կախման մեծադույն սլաքի գետքում՝ վաղուրդներում պետք է լինի 2,5 մետրից վոչ պակաս, կայարաններում՝ 3,0 մ-ից վոչ պակաս, գծանցներում՝ 4,5 մ-ից վոչ պակաս, իսկ յերկաթուղու գծերը հատելիս՝ ուղարկելի գլխիկից հաշված՝ 7,5 մ-ից վոչ պակաս:

§ 147. Կապի և ազդարարման գծերը վնասվելիս, նրանց վերանորոգումը կատարվում է հետեւյալ հաջորդականությամբ. 1) Նախ գծերի աղդարարման սարքավորումները՝ գնացքների յերթը կարգավորելու համար; 2) Գլխավոր (մագիստրալ) գծերը; 3) Կայարանային կապի գծերը:

§ 148. Կապի և ազդարարման սարքավորումներն ապահովում են հարևան խանդարող հոսանքից, կամ դիմք հատող ուժեղ հոսանքի վտանգավոր աղդեցությունից և ամպրոպային պարզումից (грозовые разряды) վորոշ պաշտպանությամբ:

9-ր դ գ լ ո ւ ի

ԿՈՆՏԱԿՏԱՅԻՆ ՑԱՆՑ

§ 149. Ելեկտրիֆիկացրած ուղեմասերում կոնտակտայի ցանցը ուղետք է ապահովի հոսանքի անընդունվածությունը, թե չարժման ամենամեծ արագ դության դեմքում և թե՝ մթնոլորտային ամեն տեսակ պայմաններում:

§ 150. Լարման միջին անկումը կոնտակտային ցանցում չարժման նորմալ գրաֆիկի գետքում՝ չուետք և գերազանցի նորմալ լարման 10-տոկոսից:

§ 151. Կոնտակտային հաղորդալարի կախման բարձրությունը՝ կայարանային ուղիների ուղևոր գըշիկից՝ 6250 մմ-ից ավելի ցածը չպետք է լինի, իսկ վաղուրդներում՝ 5750 մմ՝ ուղևոր գլխիկից:

§ 152. Ծայրադույն գծի առանցքից մինչև նեցուկի ներքին ափի տարածությունը 2750 մմ-ից սակաս չուետք է լինի վաղուրդների ուղիղ գծամասերում և 2450 մմ՝ կայարանի ուղիղ գծամասերում: Կոր գծամասերում այս տարածությունները մեծացնում են, համապատասխան շենքերի մերձեցման դարարիտների չափերի մեծացմանը: Կոնտակտային ցանցի և ազդանշանների նեցուկների փոխադարձ դասավորումը պետք է ապահովի վերջիններիս յերեւումը:

§ 153. Կոնտակտային ցանցի մետաղական նեցուկները և բոլոր մետաղային կոնտրուկցիաները (կամուրջներ, ուղանցքներ (путепрօքоды), լուսափորներ և այլն), վորոնք գետեղված են կոնտակտային ցանցի

մասերին անմիջապես մոտ, վորը զոնվում և մեծ լարաման տակ՝ անհրաժեշտ ե գետնել (զայմլիթ) :

§ 154. Յերկաթուղու գծերի ելեկտրիֆիկացման հետ միաժամանակ բոլոր ստորգետնյա կառուցվածքները, վորոնք դտնվում են այս գծերի շրջաններում (փաղաշարք—(трубопроводы), ջրմուղ, կաթելներ) յեզային—պետք ե պաշտպանված լինեն թափառող հոսանքների քայլայքումից :

§ 155. Քարշային յենթակայանների և ցանցի սարքավորումները—համապատասխան գործիքների միջնորդվաշտպանվում են կարճ միացման հոսանքներից և գերլարումից (перенапряжение) :

10-ր դ դ լ ո ւ ի

ՅՈՒԱՅԻԾԻ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԶՆՆՈՒՄԸ ՅԵՎ ՆՐԱՆՑ ՆՈՐՈԳՈՒՄԸ

ՅԵՐԿԱՅԹԻ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԶՆՆՈՒՄԸ

§ 156. Գնացքների անընդհատ և անվտանգ շարժումն ապահովելու համար, պետք ե սիստեմատիկորեն և մանրազնին դիտվեն սահմանված ժամկետների ընթացքում .

ա) Գիծն ու գծային կառուցումները կայարաններում և վաղուրդներում :

բ) Սլաքային փոխադրիչներն ու կկկ-ի (СЦБ) և կապի սարքավորումները կայարաններում և վաղուրդներում :

դ) Լոկոմոտիվային և վագոնային տնտեսության ըրամատուցման սարքավորումները :

է) Կոնտակտային ցանցի և քարշի յենթակայարանի սարքավորումները :

§ 157. Զննման ընթացքում ստուգվում և առանձին մասերի և գետալների մաշեցման չափն ու վիճակը և նրանց համապատասխան լինելը սահմանված չափերին ու թույլտվումին (ՃՈՎԸ) :

§ 158. Կկկ-ի, գծի, կապի, ելեկտրիֆիկացրած գծերի կոնտակտային ցանցի և զրամատուցման սարքավորման դիտումը և նրանց վիճակի պատասխանավությունն ընկնում ե այդ կառուցումներն անմիջականորեն սպասարկող աշխատավորների և համապատասխան բաժինների և դիտանցիաների պետերի վրա :

§ 159. Գծերի, սլաքային փոխադրիչների, կապի, աղղարարման, կենտրոնացման, ուղեկապակցման կոնտակտային ցանցի և աղղարարման պիտույքների դիտումը կայարաններում՝ բացի դրանից պետք ե կատարվի:

ա) Վոչ պակաս, քան ամիսու մի անգամ կայարանի պետից, ճանապարհի վարպետից, կկկ-ի և կապի ելեկտրոմեխանիկից, կենտրոնացման սարքավորողից և կոնտակտային ցանցի ավագ սարքավորողից կազմած կոմիսիայով՝ կայարանապետի նախադահությամբ:

բ) Յեռամոյակում վոչ պակաս, քան մի անգամ՝ շարժման սպասի բաժնի պետի նախադահությամբ՝ գծի դիտանցիայի, աղղարարման ու կապի և կայարանի պետերից բաղկացած կոմիսիայով:

§ 160. Այլ սպասների դեկավարման տակ գտնվող գծերի, սլաքային փոխադրիչների դիտումը կատարվում է նույն կարգով, նրանց ներկայացուցիչների ժամանակությամբ:

§ 161. Կայարանապետը պարտավոր է առեն անդամ կայարանը շրջադաշտելիս՝ կատարել նաև սլաքափոխադրիչի զնումը: Այսպիսի զնումները պետք են կատարեն նաև շարժման վերահսկիչներն և շարժման սպասի բաժինների պետերը, կայարանն այցելելիս:

§ 162. Անձնական և կոմիսիոն դիտումների հետեւ վավանքները և ձեռք առնված միջոցները մուծվում են՝ «դիմը, սլաքները, կապի, ազգարարման, կենտրոնացման և ուղեկապակցման սարքավորումները դիմավորությունում որպես մեջ», վորի մեջ նշանակվում են նաև խախտումներն վերացնելու ժամանակը:

§ 163. Վոչ պակաս, քան 3 ամիսը մի անգամ, չորսշաբթային տնտեսության բաժնի պետը կատարում է ջրամատուցման աղբյուրների, ջրհանոցի (водокачка), ջրասյունների (гидроколонки) ջրամբարյին շենքերի դիտում:

§ 164. Վոչ պակաս, քան ամիսը մի անգամ—վառդունային գծամասի պետը, ավտոարդելակները փորձելու համար, կատարում են կոմպրեսոր սարքավորումների (усталовки), հատուկ սեղմիչների զնում: Նույնպիսի զնում են կատարում նաև լծասարքի պարագաները և սեսորները փորձելու համար:

§ 165. Դիտումների հետեւանքը և խախտումները վերացնելու անհրաժեշտ ձեռնարկումները շոգեշարժային տնտեսության և վագոնային գծամասի պետերը մուծում են այս սարքավորումների զննմանը հատկաց-

ցլած որագրի մեջ: Նշանակվում են նաև խախտումների վերացման ժամանակն ու նշանակված ձեռնարկումների կատարումը:

ՑԵՐԿՎԹՈՒՂԱՅԻՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՆՈՐՈԳՈՒԽԾԸ

§ 166. Դժի, ազգարարման, կենտրոնացման, ուղեկապակցման և յերկաթուղային այլ կառուցվածքների, սարքավորումների նորոգումը, իբրև կանոն, պետք են կատարվի վոչ միայն ընդհատելով գնացքների յերթը, այլ և չկրծատելով նրանց արագությունը, ապահովելով նաև նրանց կատարյալ անվտանգությունը:

Միմիայն բացառիկ դեպքերում, յերբ կատարելիք աշխատանքը ծավալով մեծ և իր կատարման պաշտամններով չափազանց բարդ, կարող են թույլատրվել շարժման կարճատև ընդհատում և արագության սահմանափակում:

§ 167. Շարժման ընդհատումի և արագության սահմանափակման հետ կապված նորոգումը կատարվում է զնացքների ամենաքիչ ինտենսիվ յերթելեկման շրջանում, զնացքների յերթելեկման դրաֆիկի ամենափոքր խախտումով:

§ 168. Նորոգման աշխատանքների ամենաստույգ ժամկետը վորոշում է շարժման սպասի բաժնի պետը, համաձայնեցնելով այդ ժամկետը աշխատանքի դեկապարի հետ:

Աշխատանքի դեկապարն այդ աշխատանքը կատարելիս պարտավոր է մշտական կապ պահպանել զնացքային գիսպետչերի հետ:

§ 169. Այս դեպքերում, յերբ գնացքն ընթանալիս, անհրաժեշտ է ապահովել գնացքային ջոկատների հատուկ զգաստությունը և կանխաղղուշացնել նրանց կատարվող աշխատանքների և գծի, աղղաքարման, կոնտակտային ցանցի, ջրամատուցման փչացման մասին, գնացքներին տրվում է գրավոր կանխաղղուշացում:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՏԵՂԻ ՊԱՏՍՊԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

§ 170. Արգելվում ե.

- ա) Նախքան գնացքների յերթի համար աշխատանքի վտանգավոր տեղը աղղանշաններով պատսպարեռում՝ դիմել աշխատանքի;
- բ) Հանել աշխատանքի տեղը պատսպարող աղղանշանները, նախքան աշխատանքի ավարտումն ու գծի դրության ստուգելը:

Գնացքների յերթի համար վտանգավոր աշխատանքների կատարման տեղերը պետք ե աղղանշաններով պատսպարվեն յերկու կողմից ևս ճանապարհի ընթուղի և թե յերկուղի գծամասերում:

Կանգույթ պահանջող աշխատանքի կատարման տեղերը պատսպարվում են հետեւյալ կերպով: Կարմիր աղղանշանը դրվում է հենց աշխատանքի տեղում, Աշխատանքի կատարման տեղից 200 մ. հեռու, 2 կողմից ևս դրվում են նույնպես կարմիր աղղանշաններ: Այս աղղանշաններից 800 մ. հեռու, դրվում են Յ-ական ճայթոփիկ (պետարձ) և առաջին ճայթոփիկից 200 մ. հեռու, աշխատանքի տեղի ուղղությամբ, զետեղում են

արագություն նվազեցնող ազդանշաններ: Նվազեցրած արագությամբ՝ գնացքների յերթ պահանջող աշխատանքի տեղերը պատսպարվում են յերկու կողմից ևս, 600 մ. հեռավորությամբ՝ արագություն նվազեցնող աղղանշաններով:

§ 171. Գծային աշխատանքները պատսպարող փոխադրական աղղանշանների տնկման և պահպանման համար՝ աշխատանքի դեկավարները նշանակում են հատուկ անձանց, վորոնք տվել են վորոշված ստուգում և վորոնք իրենց գլխի ծածկութով տարրերվում են յերկաթզգի տրանսպորտի աշխատավորների համար ընդունված գլխի ծածկութից:

§ 172. Լայնարձակ Փրոնտով գծային աշխատանք կատարելիս, աշխատանքի դեկավարը պարտավոր եւ աշխատանքի տեղը պատսպարող աղղանշանների մոտ նշանակված աշխատավորների հետ—պահպանել հեռախոսային կապ:

§ 173. Արգելվում է կայարանոյին գծերում գնացքների անվտանգ շարժման հետ կապ ունեցող աշխատանքներ և մանյուլյային տեղաշարժումներ կատարել՝ առանց կայարանի հերթապահի թույլտվության:

ՎԱԶՈՒՐԻՆԵՐԻ (ΠΕΡΕΓΟΗ) ՓԱԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

§ 174. Վազուրդի վակումը աշխատանք կատարելու համար միուղի գծամասում, — կամ մի կամ յերկու գծի փակումն ևս յերկուղի գծամասում՝ կարող եթույլատրութել միմիայն ճանապարհի պետի կարգադրությամբ:

ՅԵՐԱԿԱՆՈՂԻ բաժին

ՇԱՐԺԱԿԱԶՄՆ ՈՒ
ՆՐԱ ՊԱՀՊԱԽՈՒՆ

Գծի այնպիսի փակում, վորի ընթացքում անհրաժեշտ և դնացքները բաց թողնել տվյալ ճանապարհի այլ գծամասերի կամ այլ ճանապարհով շրջապտույտ՝ թույլատրվում և ծայրահեղ բացառիկ դեպքերում՝ չձժկ գծի և շարժման կենտրոնական վարչությունների պետերի թույլտվությամբ:

§ 175. Շարժման Սպասի Բաժնի պետը, ճանապարհի պետի կարգադրության հիման վրա, միուղի գծարմասերում վազուրդը փակելու, իսկ յերկուղի գծամասերում մեկ կամ յերկու դիմում ևս փակելու նախազդուչացումը հայտնում և համապատասխան աշխատավորներին, փակումից վոչ ուշ, քան մի որ առաջ:

Վազուրդի փակումն ու բացումը կատարվում է դնացքային դիմապետչերի հրամանով՝ աշխատանքի ոկորին և աշխատանքի վերջին:

§ 176. Աշխատանքի դեկալարով մինչև դիմապետչերից գեծը փակելու հրամանի պատճեն չստանա, ինչպես և մինչև աշխատանքի տեղը ազդանշաններով չափառություն, աշխատանքի դեկալարը իրավունք չունի դիմել աշխատանքի:

§ 177. Վազուրդի բացումը կատարվում է միմիայն աշխատանքի դեկալարով՝ աշխատանքն ավարտելու և դիմում անխախտ վիճակում լինելու մասին՝ դրավոր հաղորդագրում, հեռազերի կամ հեռախոսադիր ստանալուց հետո:

§ 178. Վազուրդը սահմանափակող յերկու կայարանից ևս փակվող գեծը զուրու զալու յելքերը պետք ե պատսպարժած լինեն սլաքավարների կողմից պաշտպանվող կանոնութիւն աղդանշաններով:

1-ի և դ և ու իւ

ԼՈԿՈՄՈՏԻՎՆԵՐ

ԸՆԴԱՆՈՒԻՐ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

§ 181. Լոկոմոտիվը յերկաթուղու տրանսպորտի հիմնական շարժիչ ույժն և, վորն ապահովում է դնացքների յերթեեկումը դրաֆիկով:

§ 182. Լոկոմոտիվներն բաժանվում են շողեշարժերի, ելեկտրաշարժերի և ջերմաշարժերի (տեղայութեա), էսկ աշխատանքի տեսակով՝ ճամբորդական, ապրանքային և մանյովրային:

§ 183. Նոր կառուցված լոկոմոտիվները մինչեւ ձանապարհին շահագործման հանձնելը, պետք է փորձարկվեն և ընդունվեն մատակարարող գործարանից պետով:

§ 184. Յուրաքանչյուր լոկոմոտիվ պետք է ունենա տեխնիկական անցադիր, վորի մեջ մուծվում են. կառուցման և շահագործմանը հանձնվելու թիվը, վաղքը (քրօնությունը) հորինվածքային փոփոխությունները, չողեկաթսայի փոխելը (չողեշարժի մեջ), առաջնային շարժիչի (ջերմաշարժի կամ մոտոշարժի՝ մեջ) և ելեկտրական շարժական շարժակազմի մեջ քարշային շարժիչների և ոժանդակ մեքենաների փոխումը, ինչպես և պարբերական նորոգման ավայաները:

§ 185. Ամեն մի լոկոմոտիվ պետք է ունենա տարբերող նշաններ և հետեւյալ մակադրումները՝ պետական դրոշմ (գերե), ՀՃՇԿ-ի նշանը, (ԻՐՈՍ) կր ճանապարհի վերագրման սկզբնատարերը (ասուալ), կառուցման տեղն ու ժամանակը, շարժակարգն (սերիա) ու համարը, հորինվածքային արագությունը, վորոշված նորոգումաների տեսակների կատարման տեղն ու ժամանակը, ինչպես և կաթսայի (չողեշարժների մեջ) վերահսկման պիտույքների և ավազանների զննման մասին աղյուսակներ և մակադրումներ:

Տեսակների վրա պետք է նշանակված լինեն—շարժակարգը և համարը, վերագրման ճանապարհի սկզբնատարերը, ջրի գուռի համարը, (նաև) ծավալը խորա-

նարդ մետրերով, վառելիքի տարաղությունը տոններով:

ՇՈԳԵՇԱՐԺԱՎԻՆ ԿԱԹՍԱՎՆԵՐ

§ 186. Յուրաքանչյուր շողեշարժի կաթսա պետք է ունենա վոչ պակաս.

ա) Քան յերկու ջուր մատուցելու անկախ պիտույքներ (քրիօն), վորոնցից յուրաքանչյուրը պետք է ապահովի ջրի լիակատար մատուցումը՝ կաթսայի առավելագույն աշխատանքի միջոցին:

բ) Յերկու ապահովիչ փական, այնպիսի հարմարանքներով, վորոնք չեն կարող թույլ տալ փականի վրայի բեռնավորման փոփոխություն:

գ) Կաթսայի մեջ ջրի մակարդակը ցույց տվող յերկու պիտույք (քրիօն) մեկը նրանցից—յերեք ջրափորձիչ ծորակների ձեռվ, իսկ մյուսը, իբրև ջրաչափ ապակիներ:

դ) Մի մանումետր, կաթսայի ճնշումը վորոշելու համար: Մանումետրները պետք է ունենան վերահսկիչ սլաք, իսկ ցիֆերբլատի վրա կաթսայի մեջ չոգու առմենամեծ թույլատրելի ճնշումը վորոշող կարմիր գլուխ, Մանումետրները պետք է սլարբերորերն ստուգվեն, ըստ վորում՝ նրանց վրա ցույց ե տրվում զննման թիվը:

յ) Վոչ պակաս քան 2 ապահովիչ խցան, վորոնք պետք է դրված լինեն հնոցի առաստաղի առջեկի ու հետեւյի մասում:

զ) Կաթսայի ճակատի պատին, ջրաչափ ապակում մերձ, պետք է ամրացրած լինի փիչերով (պարպամ) մետաղի թիթեղ՝ վորի վրա պետք է լինի «կաթսայի

մեջ ամենացածր, մակարդակը» մակաղբություն՝ իր ցուցիչով։ Թիթեղը գրվում է ջրից վողողվաղ հնոցի առաստաղի՝ ամենաբարձր կողից 100 մմ-ից վոչ պակաս բարձրության վրա։

Մանմետքերն ու ապահովիչ փակութները պետք են պլոմբած լինեն, ապահովիչ խցանները հալույթի վերին մակերեսի վրա պետք են ունենան խարան (քլեյմ), վորը ցույց են տալիս նրանց զննման տեղն ու ժամանակը։

§ 187. Յուրաքանչյուր շողեշարժի կաթսա պետք են սահմանված ժամկետների ընթացքում փորձարկվի։

Ա Ն Վ Ա Զ Ո Ւ Յ Ց

§ 188. Յուրաքանչյուր անվագույիլ պետք են հաշմապատճանի «Անվագույիլը քննելու, ձևավորելու և նորոգելու կանոններին» և պետք են սունու ծայրին ունենա իր լիակատար զննման տեղի և ժամանակի մասին խարանը (քլեյմ)։

Բացի դրանից սունիների, ավահանդների և անվային կենտրոնների այն տեղերում, վորոնք կանխատեսնված են համապատճան ստանդարտների (ՕԾԵ-երի) դրումի կանոններով, պետք են գտնվեն սպատրաստող դորձարանի դրոշմները, ձուլման համարները, պատրաստման թիվն ու կարգային համարը։

§ 189. Կալանդների ներքին կողերի միջի տուրած ծույթյունը պետք է լինի 1440 մմ։ Մեծացման կամ նվազեցման շեղումներն թույլատրվում են, բայց 3 մմ-ից վոչ ավելի։

Շողեշարժերի դոյությունը ունեցող տիպերի մեջ

այս չափերի շեղումները պետք են համապատասխանեն հաստատված նախադերին։ Կալանդների լայնությունը պետք են համապատասխանի հաստատված ալբոմակին չափերին։

§ 190. Կալանդների նորմալ մաշը (պրօբաման չափագծով հաշված (առ որու կատանա), չպետք են ավելի լինի—ճամբորդական զնացքների լոկոմոտիվներինը՝ 5 մմ-ից, ապրանքատարինը՝ 6 մմ-ից, մանյովայինը՝ 7 մմ-ից, իսկ տեղերներինը՝ 8 մմ-ից ։

§ 191. Արգելվում են զնացքների համար դուրս թողնել այնպիսի լոկոմոտիվներ, վորոնք ունեն անվազույթի մեջ հետեւյալ թերությունները։

ա) Սոնու թուլացումը անվի գունտի մեջ (Յ ԾՄ-ունք)։

բ) Սոնու մեջ թեկուզ մի հատ ընդլայնական ճաք։

շ) Սոնու վրա յերկայնական ճաք կամ թաղանթ (պլեն), վորոնց յերկարությունը 25 մմ-ից ավելի յե։

դ) Սոնու վրա արգելակային քաշերի շփումից առաջ յեկած կերպածքներ 4 մմ-ից ավելի խորությամբ։

յե) ձափեր, անվի դունդի վրա։

զ) Յերբ անվի դողի (օօօձ) սեկտորներից մեկուտ կա յերկու ճաք։

ե) Յերբ անվի ճաղի մեջ կա ճաք, և միենույն ժամանակ ճաղին կից յերկու սեկտորների մեջ ճափեր։

ը) Շողեշարժային կալանդների վրա 7 մմ-ից բարձրը, իսկ տեղերային կալանդների վրա 9 մմ-ից բարձր մաշցում։

թ) Յերկայնական և ընդլայնական ճաքեր՝ անվի կալանդների մեջ։

ժ) Յերբ չողեշարժի կալանդների կատարի հաստությունը 25 մմ-ից պակաս և կամ 33 մմ-ից մեծ եւ կատարի գաղաթից 20 մմ տարածությամբ հաշվելիս :

ի) Յերբ տեսդերի կալանդների կատարների հաստությունը 22 մմ-ից պակաս և—կամ 35 մմ-ից ավելի՝ յէ՝ նրանց հաստությունը կատարի գաղաթից 18 մմ տարածությամբ չափելիս :

լ) Յերբ կալանդների ներքին կողերի միջի տարածության չեղումը դեպի մեծացում, կամ դեպի փոքրացում, ըստ ալբոմային չափերի, 3 մմ-ից ավելի՝ յէ :

իմ) Յերբ անիվների գլորման մակերեսը 1 մմ-ից ավելի՝ տեղական խորխոլներ (վայօնիք) ունի:

ԼՈԿՈՄՈՏԻՎՆԵՐԻ ՆՈՐՈԳՈՒՄԸ, ՊԱՀՊԱՆՈՒՄՆ ՈՒ ՍՊԱՍՄՐԿՈՒՄԸ

§ 192. Լոկոմոտիվի զննումը կատարվում է ինչպես դեպոյում, նույնաես և կայարանային գծերում:

§. 193. Լոկոմոտիվները զննելիս՝ ստուգվում են:

ա) Մասերի և դետալների մաշեցումը և նրանց համապատասխան լինելը շարժման անվտանգությունը պահպանող վրոշված չափերին:

բ) Վերահսկման և չափիչ պիտույքների (приборы) արդելակային սարքավորումների անհսական աշխատանքները:

§ 194. Արդելվում է դեպոյից գնացքների համար թողնել հավելյալ խախտումներով չողեշարժեր.

ա) Յերբ չողեշարժի սուլիչը փչացած է:

բ) Յերբ ողացին ծծիչները խախտված են, վորոնք չեն ապահովում ողի նորմալ մղումը դլամավոր ցանցը

և կամ խախտված են չողեշարժի վրայի ավտոմատիկ կամ ձեռքի արդելակները:

դ) Յերբ խախտված է թեկուղ մի սնուցող պիտույք:

դ) Յերբ ապահովիչ փակույթները խախտված են :

յ) Յերբ բացակայում են կամ խախտված են ջրաշափական պիտույքներն ու ջրափորձական ծորակները :

զ) Յերբ մանումետրները խախտված են և կամ տալիս են անձիշտ ցուցմունք :

ե) Յերբ ավաղատուիերը խախտված են :

ը) Յերբ դյուրահաւ խցանները տալիս են կաթոց :

թ) Յերբ յուղիչ ապարատը խախտված է :

զ) Յերբ ձեղի սոնրարձը (подшипник) չարփված է և կամ հալված :

յ) Յերբ չողեշարժի ձեղի մեջ կան ծոռում կամ ձագ:

լ) Յերբ կան մխոցային կամ սողնակի բեկված ողեր :

ի) Յերբ ռեսորների կախչների (подвески) մեջ կան ճաք և հերձում (надрыв) :

ծ) Յերբ լուսավորման պիտույքները (приборы) խախտված են:

կ) Յերբ սոնու սոնրարձը (подшипник) կոտրված և կամ հալված է:

և) Յերբ բուքսի տուփերը ունեն ճագ:

ձ) Յերբ անդուրվարի (экипаж) և մեքենայի ըրջանակի բուլոր միացումներում հեղույսները թուլացած են

§ 195. Լոկոմոտիվի նորոգման պլանը կազմում է մանապարհի չողեշարժային սպասը—ՀՃԿ-ից առաջարկած տեխնոլոգիական պրոցեսներին և վազուրթի

(пробег) նորմերին համապատասխան, և հաստառավում և ճանապարհի պետի կողմից:

§ 196. Դեպոյիք բարձական (ողեմօշտի) նորոգումից դուրս յեկած լոկոմոտիվը պետք է անձամբ ընդունի դեպոյիք պետը կամ նրա տեղակալը և առաջին խել յերթի միջոցին նրանցից վորեւ մեկը պետք եւ ուղեկցի մի կամ յերկու վազուրդ, նորոգման վորակը ստուչելու համար: Հիմնական նորոգումից դուրս յերկու լոկոմոտիվն ընդունվում եւ չողեշարժային սպասի կամ եւեկորիքի կայցման բաժնի աեսչի կողմից:

§ 197. Կատարած նորոգման վորակի և լոկոմոտիվների անվատնող շարժման պատասխանառությունը ըկնում է, թե անմիջականորեն դիտումն ու նորոգումը իրավործող աշխատավորների և թե դեպոյի ու դորձարանների վարպետների և սեւերի վրա:

§ 198. Արգելվում եւ լոկոմոտիվը թողնել բանող վիճակում դեպոյիք զծերում առանց այն անձի հսկողության, վորը ծանոթ է նրա խնամքին և կարող է նրան կանգնեցնել:

§ 199. Ամեն մի լոկոմոտիվ, վորն աշխատում է քերազդարարումներով կամ ավտոստոսաներով կահավորված ուղեմասերում, գնացքին հանձնելուց առաջ, պետք եւ գնալի հերթապահի կողմից վերահսկման էւտում, վորը ստուգում եւ համապատասխան պիտույքների աշխատանքը:

§ 200. Փայտե կամ ածխելվառելիքով ջեռուցվող ամեն մի չողեշարժի վրա պետք եւ գտնվեն լիովին անխախտ կայծ վորող կամ կայծ մարող պիտույքներ:

§ 201. Լոկոմոտիվի սպասարկումը կատարում էն մշտակես նրանց կցված ջոկատները, վորոնք բաղկա-

ցած են յերկուական վոչ պակաս անձից, մեքենավարից և նրա ողնականից:

§ 202. Ելեկտրական քարշի դեպում, ջոկատը էաբող և կցվել մի քանի լոկոմոտիվների կամ մի կարենից դեկավարով մշտակես միացած մի քանի սեկցիաների:

Մոտորվագոնային սեկցիայի սպասարկումը էաբող և կատարել նաև մի մեքենավար, յեթե միայն նա ունի ավտոմատիկ կանգնեցման (օտահօեռա) պարագաներ այն դեպքի համար, յերբ մեքենավարը հանկարծակի կորցնում եւ զնացքն վարելու ունակությունը:

§ 203. Եերբ լոկոմոտիվը շարժվում է դեպոյի գծերով, ուր կատարվում եւ պատրաստավորումը, նրա վրա կարող եւ գտնվել լոկոմոտիվը վարելու իրավունքը ունեցող մի անձն: Զերծատաշարժի վրա պետք եւ գտնվի 2-ից վոչ պակաս անձն:

§ 204. Մոտոշարժը կայարանային գծերում աշխատելիս, թույլ եւ տրվում, վոր նա սպասարկվի մի մեքենավարի կողմից:

§ 205. Լոկոմոտիվի մեքենավարը պարտավոր է լավ իմանալ տեխնիկական շահագործման կանոնները, աղբարարման հրահանուը, պաշտոնեական հրահանդը, լոկոմոտիվի հորինվածքը, իր ուղեմասի պրոֆիլը, գնացքների շարժման վրաֆիկն ու չվացուցակը: Դեպի գնացքը գիմելուց առաջ մեքենավարը պետք է լոկոմոտիվը զննի և ընդունի դեպոյում, ստուգի բոլոր մեխանիզմների անխախտությունը, մանավանդ արդելակների և ավաղատութիւնը աշխատանքը:

Գնացքը վարելիս՝ մեքենավարն ու նրա ողնականը պարտավոր են զղաստորեն հետելել աղղանշաններ:

ըին և գծային նշաններին։ Մեքենավարը պարտավոր ե ժամանակին արդելակել և բաց թողնել արդելակները, դնացքը վարել, կանգնեցնել և տեղաշարժել սահուն կերպով և առանց խզումների (օքրեա) շոգեշարժային ջոկատները պետք ե չոգու հանույթը (շատ) կատարեն տնտեսորեն և առավելադույն չափով, պահպանելով վառելիքի այրման կանոնավոր ռեժիմ, վորակեսղի հնարակութիւնը լինի լոկոմոտիվի կորովը (мошность) ամենամեծ չափով ոգտագործել։

Մեքենավարը պարտավոր ե ժամանակին առաջովել դնացքների անվտանգ շարժումը վաղուրդով, ճշշտորեն պահպանել շարժման գրաֆիկը։

Հ-Պ Դ Գ Լ Ո Ւ Խ

ՎԱԳՈՆՆԵՐ

ՎԱԳՈՆՆԵՐԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԱԾՈՂ ԲՆԴՀԱՆՈՒՐ
ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ.

§ 206. Յերկաթու վագոնների սրահը բաղկացած է ճամբորդական և ապրանքային վագոններից։ Ճամբորդական վագոնների սրահը բաղկացած է ուղևորների փոխադրող վագոններից, վագոն-ճաշարաններից, փոստային, բաղաժի և հատուկ վագոններից։

Ապրանքային վագոնների սրահը բաղկացած է դոնդուներից, խոսկերներից, պլատֆորմներից, ծածկով վի վագոններից, ցիստերներից, իզոտերմիկ և հատուկ նշանակման վագոններից։

§ 207. Վագոնները յերթի յևն թույլատրվում միայն գննումից և գնացքի մեջ մուծելու համար պիտանի ճանաչվելուց հետո։

§ 208. Վագոնի բոլոր մասերը պետք ե համապատասխանեն նախադաշտին չափերին, պահպանելով վորոշված թույլարկումները (ձուցել)։

§ 209. Բուժերի առանցքի կամ լծառարքի քարշիքարձրությունը ուղևի գլխիկից ապրանքային վագոնների համար՝ պետք ե լինի ամենափոքր չափը 920 մմ, ամենամեծ չափը՝ 1100 մմ, ճամբորդական վագոնների համար ամենափոքր չափը 1000 մմ, ամենամեծ չափը 1115 մմ։

Բուժերների կենտրոնների միջի հորիզոնական տարածությունը պետք ե լինի 1782 մմ։

§ 210. Կցարկողի անվտանգ աշխատանքի համար՝
ա) Բուժերային ձողի ափսեյի և ավտոկցման ամենամեծ դուրս ընկած կողային մակերեսի միջի տարածությունը 350 մմ-ից պակաս չ պետք ե լինի, յուկ բուժերային ձողի ափսեյի և պտուտակավոր ձգանի կողային մակարդակի մեջ՝ 500 մմ-ից վոչ պակաս։

բ) Այն ամենափոքր տարածությունը, վոր գըտնումը ե լիովին ներս մղած բուժերի զարկային մակարդակից կամ ավտոկցումի կցման առանցքից մինչեւ բուժերի գլցունը պետք ե լինի 300 մմ-ից վոչ պակաս։

գ) Վագոնի ճակատի պատը, վորը գտնվում ե բուժերի և կցման պլատույքի մեջ, ուղևի գլխիկց 1900 մմ բարձրության վրա՝ չ պետք ե ունենա վորելու դուրս ցցված առաջկա։

§ 211. Լծասայլ չունեցող վաղոնների անվաղույթ-կերի ծայրադույն սոնիների միջի տարածությունը 3800 մմ-ից փոքր չպետք է լինի:

§ 212. Բոլոր ճամբորդական վաղոնները յերկու ծայրից, իսկ ապրանքային վաղոնները, սրահակների ձեռքի արդելակների կողմից պետք է ունենան կողքի աղջանչանային լապտերների բարձակներ, ճակատի պատերին՝ պոչի բուֆերային լապտերների համար՝ դամեր: Այս բոլոր դետալների համար բարձակներն ու գամերը պետք է համապատասխանեն շարժակազմի համար դոյություն ունեցող զարարիտին:

§ 213. Ճամբորդական վաղոնները պետք է սարքավորված լինեն ջեռությամբ, չողմախաղի (ՎԵՐՏԱԼԱՎԱՐ), ելեկտրական լուսավորությամբ սարքավորումներով, մոմային լուսավորման պիտույքներով և կրակամարիչներով:

Գաղային, նախին լուսավորման և զաղե խոհանությունների դորձադրումը արդելվում է:

§ 214. Ճամբորդների վաղոնները պետք է կահավորված լինեն լվաղարանների, ունիտաղների, վողողելու, զոլորշու և ջրային տաքացման պիտույքները ևնելու համար ջրի պաշարի ավաղաններով, իսկ հեռավոր յերթի դնացքներում, բացի սրանցից, վաղոնները պետք է կահավորված լինեն նաև սանիտարա-առողջապահական հարմարանքներով և ուղեկորներին էլենցաղա-կուլտուրական սպասարկման ու բժշկական առաջին ողնության համար անհրաժեշտ իրերով:

§ 215. Ծածկովի ապրանքային վաղոնները, բացառությամբ հատուկ վաղոնների, պետք եւ ունենան նիոթվող (զավակնե) դռներ, իսկ իրանի (ԿՅՅՕՅ) վերին մասում 4-ից վոչ պակաս խառակ (լուս): Ծածկովի ապրանքային վաղոնները պետք եւ ունենան չհանդող հարմարանքներ, ձիյերի յեկ խոշոր կենդանիների փոխազդրումը սարքավորելու համար:

§ 216. Բոլոր վաղոնները պետք եւ ունենան 4.5. տեղակ 4 նշաններն ու մակարդումներն—պետական գրոշմը, ՀՅԺԿ նշանները, վերադրման ճամապարհի անունը, կառուցման տեղն ու ժամանակը, բուժուերի ու արդելակների քննման և պարբերական նորոգման տեղն ու ժամանակը, վաղոնի համարը, դատարկ վաղոնի կշիռը, ապրանքային վաղոնների վրա ամբարձիկ ույժը, իսկ ճամբորդական վաղոնների վրա փափուկ, կոշտ տեղերի թիվը և այլն:

Ա Ն Վ Ա Զ Ո Ւ Յ Կ

§ 217. Յուրաքանչյուր անվաղույթի պետք եւ բարարի «Անվաղույթերի նորոգման, ձեփավորման յեկ զննման կանոններին» և պարանոցների ծայրերին պետք եւ ունենա իր լիակատար զննման տեղի և ժամանակի խարանը (ՌԵԼՅՄ):

Բացի այդ, համապատասխան ստանդարտների (ՕԾ) դրոշի կանոններով սոնիների, կալանդների յեկ անիշների վրա նախատեսված տեղերում դրոշմի կանոններով դրվում են պատրաստող, զործարանի խարանները, ձուլման համար, պատրաստման թիվը և կարգահամարը:

§ 218. Վճռականորեն արգելվում է վաղոնների

տակլը ձգել այնպիսի անվազույթ, վոր ունի հետեւյալ
թերությունները:

ա) Սոնու վորեւե տեղում ընդլայնական ճափեր:

բ) Սոնու նախագունակի վրա չնչին քերում (րիօօք):

գ) Սոնու վրա մշակված տեղեր՝ 2,5 մմ և ավելի
խորությամբ:

դ) Ամբողջաձույլ անիվների դողերի (օօօդ) կամ
կալանդների վրա ճափեր, գլորման մակերեսին խեցին-
չեր (ռազօնին) կամ թուլացած կալանդներ:

յԵ) Անիվների սկավառակների և կենտրոնների
մեջ ողակավոր ճեղքեր:

զ) Անիվների գունդերի և կենտրոնների մեջ
(в ступնացական) ճեղքեր և կամ նրանց թուլացումը
սոնու վրա:

ե) Ճեղքեր մի ճաղի հիմքում կամ յերկու ճաղի
մեջտեղում և կամ դողի (օօօդ) մոտերքում:

ը) Անվի գլորման մակերեսին տեղական կեղեր
(ռազօնին) 3 մմ. խորությամբ:

թ) Վաղոնի տակին ամրացնելիք յուրաքանչյուր
անվաղույկի պարանոցը պետք է ստուդի դեֆեկտո-
սկոպով:

§ 219. Արգելվում է դնացքի կազմի մեջ մուծել
այսպիսի վաղոններ, վորոնք գլորման շրջադի վրա
ունեն մաշեցում (պրօքատ):

ա) Յեթե այդ մաշեցումը ապրանքային սրահի
հեռավոր յերթի վաղոնների մեջ 7 մմ-ից ավելի յե:

բ) Յեթե այդ մաշեցումը ճամբորդական սրահի
տեղական յերթի վաղոնների մեջ 8 մմ-ից ավելի յե:

գ) Յեթե այդ մաշեցումը ապրանքային սրահի
վաղոնների մեջ 9 մմ-ից ավելի յե:

Վերը ցույց տվածից բարձր մաշեցումը ունեցող
վաղոնները պետք է անջատվեն զնացքից:

§ 220. Արգելվում է դնացքի մեջ մուծել այնպի-
սի վաղոններ, վորոնք կատարի հաստությունը դա-
շաթից հաշված՝ 18 մմ տարածության վրա.

ա) Պողպատե անիվներինը 33 մմ-ից ավելի յե
կամ 22 մմ-ից փոքր ե:

բ) Գրիֆֆի անիվներինը՝ 36 մմ-ից ավելի յե
կամ 25 մմ-ից փոքր ե:

Արգելվում է դնացքների կազմի մեջ մուծել (դլոր-
ման շրջադառվ) կալանդի հետեւյալ հաստությամբ
վաղոններ (մաշվածքը դուրս դալով):

Ճամբորդական վաղոններում.

ա) Տրանսիլիքական հաղորդակցության վաղոնն-
եր, յերբ կալանդի հաստությունը 45 մմ ից փոքր ե:

բ) Հեռավոր յերթի յերբ կալանդի հաստությու-
նը 35 մմ-ից փոքր:

շ) Տեղական և մերձքաղաքային վաղոններ,
յերբ կալանդի հաստությունը 30 մմ-ից փոքր ե:

Ապրանքային վաղոնների մեջ.

ա) յերբ վաղոնը յերկառնի յե և կալանդի հաս-
տությունը 19 մմ-ից փոքր ե.

բ) յերբ վաղոնը քառասունի յե, կալանդի հաստու-
թյունը 22 մմ-ից փոքր ե:

շ) յերբ ապրանքային վաղոնները ընթանում են
ճամբորդական վաղոններում և կալանդի հաստու-
թյունը 30 մմ-ից փոքր ե:

Յեթե դնացքների մեջ յերելան են բերվում այն-
պիսի վաղոններ, վորոնք կատարի և կալանդի հաս-
տությունը վերը ցույց տված նորմերից փոքր ե
ապա այդ վաղոնները անջատվում են զնացքից:

§ 221. Անվազույկի զննումն ու նորոգումը
պետք է կատարվել:

ա) նորոգման այն կետերում, վորոնք ՀՃՇ-ից
այդ աշխատանքներն կատարելու թույլտվություն
ունեն.

բ) կամ այն անձինք, վորոնք համապատասխան
ստուգում տալուց հետո իրավունք են ստացել այդ
աշխատանքները կատարել:

§ 222. Անիվների կալանդների կամ դողերի ներ-
քին կողերի միջի տարածությունը պետք է լինի՝

ա) պողպատե անիվների մեջ 1440 մմ, այս կամ
այն կողմը 3 մմ-ից վոչ ավել չեղումով.

բ) թուչե անիվների մեջ—1437 մմ, դեպի փոքր
կողմը, 3 մմ, դեպի մեծ կողմը, 4 մմ. չեղումով:

ՎԱՐՈՆՆԵՐԻ ԶՆՆՈՒՄՆ ՈՒ ՆՈՐՈԳՈՒՄԸ.

§ 223. Վազոնների զննումն ու նորոգումը կա-
տարվում են դործարաններում, վազոնների դեպոնե-
րում, վազոններ նորոգող կետերում, տեխնիկական
զննման կայարաններում և մասսայական բնոնավոր-
ման ու դատարկման կետերում:

§ 224. Վազոնները զննելիս՝ ստուգում են.
ա) առանձին մասերի և գետայլների վիճակը ու
մաշվածը և նրանց համապատասխան լինելը ան-
վտանդ չարժում ապահովող չափերին:

բ) արդելակային կցիչ և զարկային պարագանե-
րի ներկայությունն ու անխափան աշխատանքը:

§ 225. Արդելվում է դնացքների մեջ դնել այն-
պիսի վազոններ, վորոնք ունեն.

ա) վիճակում պահանջող և խախտված անվազույկ.

բ) Դայմոնդի խախտված սայլակ, գոտիների,
ուսորների վերի և ուսորների ներքել դլոնդերի
(նրա), բուքսիրի ջարդվածք:

շ) բուքսային թաթերի ջարդվածք կամ ծոռմ.

դ) սեսրային բարձակների (կրոնտեյն) ջարդ-
վածք.

յ) խախտված դիմիներ կամ վախում պահան-
ջող ավտոկցման զարկականիչ ապարատներ.

զ) միջանցիկ (սեբօզոյ) լծառարքի կարթերի խախ-
տում.

հ) Շվելլերային ընդլայնական և կամ բուֆերա-
յին զրոնների խախտվածք, վորոնք չեն կարող վե-
րացնվել դնացքի կանգնութիւն միջոցին.

ը) վիճարինում պահանջող ընդլայնական ան-
կառնագծային և ապարատային խախտված դլոն-
ներ.

ժ) մետաղական կողվածքով կրան (ԿՅՅԲ) ունե-
ցող վազոնների մույթերի (ՇՏՈՒ) միացման խախ-
տում.

թ) վիճարինում պահանջող խախտված մույթեր
(ՇՏՈՒ) և զննի հետահներ:

ի) վիճարինում պահանջող առաստաղային ա-
զեղների կամ Փրամուզների ջարդվածք.

լ) բնոնած վազոնների կողվածքի կամ հասակի
խախտակների խախտում, յեթե բնուը կարող է թշնդե-
լուց փչանալ, ճանապարհին ընկնել և կամ հափլչ-
ապակիել.

լլ) զննուլուների, խոպերների հատակի, խարակնե-
րի (մօքի) կողպիչ մեխանիզմի հողակապերի խախ-

տում, վորը գնացքի կանգնույթի միջոցին չեն կարող վերացնվել:

Ճ) ցիստերնի վորի տակի ձողերի ջարդվածք.

Ղ) ցիստերնի կաթսայի (գուռերի) սահք (ԸՋՎԻՑ):

Հ) ցիստերնի կաթսայի (գուռերի), հոսույթ

(տեղ):

Ճ) իրանի ծոռում, 75 մմ-ից ավելի.

Ղ) տանիքի խախտվածք, վորի հետևանքով բեռը կարող է փշանալ ջրի թափանցումից, յեթե միայն այս խախտվածքը հնարավոր չե վերացնել անանջատ նորոգումով, ինչպես և դատարակ վագոնների այն պիսի խախտվածքներ, վորոնք պահանջում են վորխել տանիքի 2 կամ ավելի թիթեղը:

Ճ) արգելակային կահալորման խախտվածքը կամ բացակայությունը, յեթե անհրաժեշտ նորոգումը անհնար է կատարել գնացքի կանգնույթի ընթացքում:

Ճ) փոխարինում պահանջող խախտված ամբողջամտությունը (цельнокорпусн. նուկա), բացի այդ, արգելվում է գնացքներին կցել ճամբորդական այն պիսի վագոններ, վորոնք ունեն.

Ա) Ռեսորային կախիչների (պուրակ) և ողերի ջարդվածք:

Բ) Պուլմանի, ֆետուեյի յեռակի կախման սայակների և անբալանսիր սայլակների խախտում:

Ղ) Սահուկների (քոլիզոն) մեջ 6 մմ-ից մեծ և 2-մմ-ից պակաս արանքներ:

Ղ) Ծնոտների և բուքսերի մեջ արանքներ դումարով 8 մմ-ից ավելի, վագոնի յերկարությամբ և ընդլայնությամբ:

Ճ) իրանի ծոռում՝ 50 մի-ից ավելի:

Ղ) Անցությային սարհակների և ձողապատվարի (բարեր) խախտումներ, վորոնք սպառնում են ուղղուների անվտանգությունը մի վագոնից մյուսն անցնելիս:

Ե) Տանիքի կամ նրա մի մասի բացակայումը:

Ղ) Հրդեհ սպառնացող տաքացման պիտույքների (քրիզոր) խախտումները: Տաքացման պիտույքների այնպիսի խախտումներ, վորոնք խանգարում են վագոնների նորման տաքացմանը:

Թ) Ճեղքեր, ջարդվածքներ և դինամոմեքենաների ու ակումուլյարային մարտկոցների պնդացման և կանխելու դետալների բացակայությունը:

Ժ) Եկեկտրակահալորման դետայլների մերժեցումը և ելսի գլխին ավելի քան 100 մմ:

§ 226. Կայարանում վագոնները դետելու միջնական խախտված մասեր գտնելիս՝ այս մասերը նորոգվում են և տեղում խոկ փոխարինվում: Նրանց նորոգվումը և փոխարինումը տեղում անհնըրաբին լինելու դեպքում, խախտված վագոնները ուղարկվում են նորոգման կետերը:

§ 227. Վագոնների պարբերական նորոգման ժամկետը, կարգն ու պլանը, տեխնոլոգիական պրոցեսն ու նորմերը սահմանում են ՃՃկ վագոնային ՏԵՐԿԵՍՈՒԹՅԱՆ կենտրոնական Վարչության պետը:

§ 228. Նորոգումից դուրս յեկած վագոնները ընդունում են հատուկ նշանակված ընդունիչը:

§ 229. Կատարված նորոգման վորակի և գնացքի մեջ անվտանգ ընթանալու պատասխանատվությունը ընկնում է ինչպես դննումն ու նորոգումը անմիջապես

իրազործողների, նույնպես և գործարանների, արհեստանոցների և գեղարվանների ու վագոն նորոգող կետերի պետերի վրա:

§ 230. Գնացքա-վագոնային վարպետը այն հիմնարկան աշխատավորն է, վորը գծում ապահովում և վագոնների անխախտությունը, ժամանակին յուղում և և վորը կայարանային զննողների ջոկատի հետ միասին իրադործում և վագոնի առանց զատման նորոգումը:

Գնացքա-վագոնային վարպետը (իսկ այնուելք ուր նրանք մնում են՝ գնացքի յուղիչը) պետք է, գնացքը մեկնելուց առաջ մանրակրկիտ կերպով զննի վագոնները, ստուգի բուքսերի պատրաստման (Յառաքա) ճշտությունը և ակտիվորեն մասնակցի արդելակների փորձարկմանը:

Գնացքն ընթանալիս գնացքա-վագոնային վարպետը պետք է նախորոք տեղեկացնի զննման կետերին անանջատ անհրաժեշտ նորոգման մասին, վորն չի կարող ինքն կատարել իր սեփական միջոցներով:

3-ր դ գ և ու իւ .

ԿՑԱՐԿՈՒՄ (ԾԵՊКА)

§ 231. Գծերում և ընդհանուրի ողագործման համար ճյուղերում գործող լոկոմոտիվներն ու վագոնները պետք ե ունենան պետության կողմից հաստատված տիպի (ՕԾ—6453) ավտոմատիկ կցարկում:

Բացառություն կարելի յե թույլատրել ավտո-

մոտորիստների և հատուկ ինքնարժեք վագոնների համար:

§ 232. Ավտոլցարկումը պետք ե սահմանված լինել ՕԾ—6452-ի հիմնական չափերի համեմատ:

§ 233. Սահմանված տրամի պառատակային լծառարք—մինչեւ շարժակազմի ամրող լծառարքի վերասարքավորումը, ավտո-կցարկումով՝ թույլատրումը եւ.

ա) Միջանցիկ, չհատվող, մի հաս դսպանական լծառարքային ապարատով և

բ) վոչ միջանցիկ, հատովի (разрезная), յերկու դսպանական լծառարքային ապարատով:

§ 234. Անցողական ժամանակաշրջանի ընթացքում—ավտոատակային լծառարք ունեցող լոկոմոտիվներն ու վագոնները ավտոլցումով սարքավորված վագոնների և լոկոմոտիվների հետ կցարկելիս՝ գործադրում են ՀՃԺԿ հաստատված տիպի հատուկ պարագաներ, ըստ վորում բուֆերները պահպանվում են:

4-ր դ գ և ու իւ .

ԱՐԳԵԼԱԿՆԵՐ

§ 235. Լոկոմոտիվներն ու ճամբորդական վագոնները պետք ե կահավորված լինեն ավտոմատիկ և ձեռքի արգելակներով, բացի բազմային, վուստային վագոններից, վորոնք կարող են չունենալ ձեռքի արգելակներ:

ՅԵՐԱՌՈՐԴ Բաժին

ԳՆԱՑՔՆԵՐԻ ԾԱՐԺՄԱՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

§ 236. Ապրանքային վագոնները պետք ե սարքավորված լինեն ավտո-արդելակներով՝ կամ արանքամբն (пролетными) խողովակներով։ Վագոնների մի մասը պետք ե ունենած ձեռքի արդելակներ և արդելակների համար սրահակներ։

§ 237. Ավտոմատիկ արդելակները պետք ե աճաշապալ սկսեն աշխատել, ողանույցը (воздухопровод) խրզվելու և անջատվելու դեպքում։

§ 238. Բոլոր ճամբորդական վագոնները, ինչպես և արդելակովների համար սրահակ ունեցող ապրանքային վագոնները, պետք ե սրահակի վրա ունենան շուտափույթ արդելակման համար ծորակներ։ Ճամբորդական վագոններում այդ ծորակները բացի սրահակներից, պետք ե գտնվեն նույնպես վագոնի ներսում։

Շուտափույթ արդելակման բոլոր ծորակները պետք ե պլոմբած լինեն։

§ 239. Նոր կառուցվող արդելակային վագոնները կահավորվում են ավտոարդելակները սարքավորելու համարեցումներով, թե դատարկ և թե բեռնած ուժի համար։

§ 240. Ավտո-արդելակային վագոնները պետք ե ունենան ծայրական ծորակներ (концевые краны), մի ծորակ ևս արդելակային սարքավորումը ողանույցից դատելու և բացման վակույթ՝ արդելակներն արձակելու համար։

§ 241. Լծակավոր փոխադրության (передача) բոլոր մասերը, վորոնց դատումը կամ ջարդվելը կարող են նրանց դուրս բերել դաբարիտից կամ թե վայր ձգել դժի վրա, պետք ե ունենան ապահովիչ սարքավորումներ։

§ 242. Գնացքների շարժումը գրաֆիկով—այսինքն՝ գնացքների ժամանակին մեկնումն ու ժամանումը կայարան և նրանց ընթանալը վազուրդներով—ապահովում ե կայարանի, դեպոյի և գնացքների յերթեկման հետ կազմած յերկաթուղու տրանսպորտի և այլ ստորաբաժանումների տեխնոլոգիական պրոցեսի ձիւտ կազմակերպումով։

ՅԵՐԿԱԹՈՒՂՈՒ ԳԾԵՐԻ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ

§ 243. ՅԵՐԿԱԹՈՒՂՈՒ գծերը անջատական կետերով բաժանվում են առանձին մասերի, վորոնք կոչվում են վազուրդներ (перегоны): Այն վազուրդները, վորոնց սահմանները, կայարաններ, ուղերաժամնք կամ թե առաջնատման կետեր են, կոչվում են «միջկայարանային», գծային ոլոստերով, կամ թե պատով ու կայարանով սահմանափակված վազուրդները՝ ևս «միջապոստային», և բլոկ-սեմաֆորների, լուսափորների մեջ զետեղված վազուրդները—«բլոկ-գծամասեր»։

ԱՆՁԱՏԱԿԱՆ ԿԵՏԵՐ

§ 244. Անջատական կետեր համարվում են կայսրանները, ուղեբաժանքը, առաջատաման կետերն ու գծային պոստերը, իսկ ավտոկառակցման դեպքում և անցույթի լուսափորները:

§ 245. Գծային պոստ ե կոչվում այն անջատական կետը, վորը գծային զարգացում չունի:

Անջատական կետեր համարվող բացի գծային պոստերից, վաղուրդներում կարող են լինել նաև ոժանդակ պոստեր, վորոնք սպասարկում են ճյուղավորումների կցման կետերը:

Գծային զարգացում չունեցող վաղուրդների կետերը, վորոնք հատկացրված են ուղեորդներին նստեցնելու կամ իջեցնելու համար, անջատական կետեր չեն համարվում և կոչվում են «կանգնույթի ճամբորդական պլատֆորմներ»:

§ 246. Առաջատաման կետ ե կոչվում յերկուղի գծամասի այն անջատական կետը, վորը ունի գծային զարգացում և վորը թույլ ե տալիս միմիայն գնացքների առաջատում:

§ 247. Ուղեբաժանք ե կոչվում միուղի գծերում այն անջատական կետը, վորն ունի գծային զարգացում, թույլ ե տալիս գնացքների առաջատում, իաշաճեում և լոկոմոտիվների տեղափոխումը գնացքի մի ծայրից մյուսը:

§ 248. Կայարան ե կոչվում այն անջատական կետը, վորն ունի գծային զարգացում, վորը թույլ ե

տալիս վոչ միայն գնացքների առաջատաման և ինաչաձևման գործողություններ, այլ և բեռներ ընդունելու և հանձնելու մշտական գործողություններ, իսկ գծային զարգացման դեպքում՝ նույնպես գնացքների էտղմավորում:

§ 249. Յերկաթգծի կայարանները, նայելով աշխատանքի ընույթին, բաժանվում են. ա) ճամբորդական, բ) բեռնավորման (ապրանքային) և միացյալ կայարանների, վորոնք կատարում են ճամբորդական և բեռնավորման գործողություններ: Բայտեխնիկական նշանների, կայարանները բաժանվում են. ա) տեսակավորման, բ) գծամասային և գ) միջանկյալ կայարանների:

§ 250. Կայարանների ուղեբաժանքների և առաջատաման կետերի տերիտորիայի սահմանները, վաղուրդների կողմից՝ համարվում են մուտքի սեմաֆորներն ու լուսափորները:

Յերկուղի գծերում կայարանի սահմանները, ըստ յուրաքանչյուր գլխավոր գծի՝ համարվում են, մի կողմից այս գծի մուտքի սեմաֆորը կամ լուսաֆորը, մյուս կողմից՝ յելքի սեմաֆորը, կամ լուսաֆորը, իսկ յեթե նրա առաջ գետեղված են ոլաքներ, ապա սահման է ծառայում մի հատուկ ցուցիչ, վորը դրվում ե վերջին յելքի սլաքից 50 մ. հեռավորության վրա:

§ 251. Գծային պոստերն ու անցույթի լուսափորները վաղուրդները բաժանվում են տվյալ գծին վերաբերող անցույթի սեմաֆորի կամ լուսափորի կայմի առանցքով:

§ 252. Յուրաքանչյուր անջատական կետ, ոժան-

գակ պոստ և յուրաքանչյուր կանդնույթի ճամբար-
գական պլատֆորմա՝ պետք և ունենալ վորոշ անուն
կամ համար։ Անջատական կետի անունը պետք և զե-
տեղված լինի ճամբորդական շենքի վրա (կամ դժա-
յին պոստում) թե ճակատի և թե գնացքի մոտեցման
յերկու կողմից ևս, խոշոր և գնացքից պարզ նկատե-
լի տեսքով։

Գծային մեծ դարձացումով կայարաններում և
մեծ ճամբորդական շարժումով կանդնույթի ճամ-
բորդական պլատֆորմներում՝ անունը, բացի դրանից,
պետք և զետեղված լինի և՛ ճամբորդական պլատֆոր-
մանների և թե նրանց մերձեցման մոտերքում։

2-ր դ դ լ ո ւ իւ

ՅԵՐԿԱԹՈՒՂՍՅԻՆ ԳԾԵՐ

§ 253. Յերկաթուղային գծերը բաժանվում են
գլխավոր, կայարանային և Հատուկ նշանակման
գծերի։

§ 254. Գլխավոր գծերին վերաբերում են վաղուր-
դի գծերը և նրանց անմիջական շարումակությունը
կայարանների, ուղերաժանքի և առաջատաման կետե-
րում։

§ 255. Կայարանային գծերին են վերաբերում։

ա) ընդունիչ-առաքման,

բ) տեսակագորման,

գ) բեռնավորման և դատարկման,

դ) դեպոյական (լոկոմոտիվային և վաղոնային
անտեսության) գծերը։

յե) մյուս այլ գծերը, վորոնց նշանակությունը
վորոշվում է նրանց վրա կառարվող ոպերացիանե-
րով։

Վաղուրդներում յել կայարաններում հատուկ
գծերին են վերաբերում։

ա) գործարանների, կարիյերների և պահեստնե-
րի գծերը։

բ) ապահովիչ փակուղիները։

§ 256. Կայարանային գծերը, նայելով աշխատան-
քի բնույթին, միանում են առանձին խմբերի, վորոնք
կոչվում են սրահներ (պարկ)։

§ 257. Յուրաքանչյուր կայարանային դիմ ունետք
և ունենալիք սեփական համարը։

§ 258. Կայարանային տերիտորիայի սահմաննե-
րում գտնվող բոլոր գծերը, ինչպես և տւրիչ սպա-
ներին հանձնված գծերի հետ սահմանահատվող սլա-
քային սփռառդրիչները գտնվում են կայարանի պետք
կարգադրության տակ։

§ 259. Յուրաքանչյուր անջատական կետում պետք
և գտնվի այդ կետի մասշտաբային պլանը։

3-ր դ դ լ ո ւ իւ

ՍԼԱՔՅԻՆ ՓՈԽԱԴՐՉԱԲԵՐԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

§ 260. Բոլոր սլաքային փոխադրիչները պետք ե
գտնվեն նորմալ վիճակի մեջ։ Նորմալ վիճակ ե հա-
մարվում։

ա) Մի ուղի դժամասերում կայարանների գլուխավոր գծի մուտքի ոլաքի համար—կայարանի յուրաքանչյուր ծայրից դեպի տարբեր ուղիներ տանող ուղղությունը :

բ) Յերկուդի գծերում՝ գլխավոր գծերի ոլաքների համար—դեպի համապատասխան գլխավոր ուղիներ տանող ուղղությունը :

գ) Կայարանների և վազուրդների գլխավոր գծերի ոլաքների համար—վորոնք տանում են դեպի գծամատուցները (ողջ աշխատավայրում), դեպի փակուղիներ և այլ կայարանային գծեր, բացի ապահովիչներից—դեպի գլխավոր գծերը տանող ուղղությունը :

դ) Ապահովիչ փակուղիները տանող ոլաքների համար—դեպի այդ փակուղիները տանող ուղղությունը :

յե) Կայարանային այլ ուղիների ոլաքների նորմալ դիրքը վորոշում ե կայարանի պետը :

Սլաքների նորմալ դիրքը պետք ե ցույց տրվի տեխնիկա-կարգադրական ակտի և նրա քաղվածքների մեջ, ինչպես և ոլաքի պատվանդանի վրա,

Սլաքները կարելի յե այլ ուղղությամբ փոխել.

ա) Գնացքն ընդունելիս կամ առաքելիս :

բ) Մանյուրային աշխատանքի միջոցին :

գ) Գիծը շարժակազմով զբաղեցնելիս :

դ) Սլաքները մաքրելիս, ստուգելիս և նորոգելիս :

§ 261. Սլաքները համարակալվում են կարգային դույք համարներով զույգ գնացքների ժամանման կողմից, իսկ կենտ գնացքների ժամանման կողմից—կարգային կենտ թվերով :

§ 262. Վազուրդում զետեղված սլաքային վոլուս-դրիչը, սպասարկման համար վերագրվում է հարկան վորուե կայարաններից մեկին կամ թե ճյուղավորման տեղում հիմնվում է պոստ: Վազուրդում պոստի կողմից չուղասարկվող սլաքային փոխադրիչը բանալին պահպան է այն անջատական կետի հերթապահի մոտ, վորին վերագրված է սլաքային փոխադրիչը:

§ 263. Սլաքային պոստը պետք է գտնվի միմիայն մի աշխատավորի—հերթապահ պոստային սլաքավարի իրավասության տակ, վորը սպասարկածության մեջ ձեռքով սպասարկվող սլաքների փոխադրման և գնացքների անվտանգ յերթեւեկման համար:

§ 264. Կողապած սլաքների բանալին պահպան են կայարանի հերթապահի կամ ավագ սլաքավարների մոտ, ուր այդպիսիները կան:

Մեծ շարժումով փոքր կայարաններում, վորոնց ցուցակը վորոշվում է ճանապարհի պետի հրամանով, նշանակվում են ավագ սլաքավարներ, վորոնք անմիջականորեն սպասարկում են սլաքային պոստերը: Բոլոր ավագ սլաքավարները պաշտոնի մեջ են հաստատվում շարժման սպասի բաժնի պետի կողմից:

Հետեւալ ավելի պատասխանատու սլաքների բանալիները պահպան են կայարանի հերթապահի մոտ:

ա) Այսինքն, վտանգավոր բեռնավորումով վագոնների և ոժանդակ գնացքների կացույթի ուղին տանող սլաքներինը:

բ) Կայարաններում և վազուրդներում գլխավոր ուղիներին կցվող ճյուղերի և փակուղիների պոստերի կողմից չուղասարկվող սլաքներինը:

գ) Գլխավոր ուղիների միջի միացման սլաքների բառ:

դ) Վորտող փակուղիների սլաքներինը:

§ 265. Ընդունման և սուաքման միջոցին՝ ձեռքի սլաքների փոխադրումն ու պնդացումը կատարում է պոստային հերթապահ սլաքավարը միմիայն կայարանի հերթապահի ցուցմունքով (անձամբ հեռախոսվ, ավագ սլաքավարի և կամ ազդարարի միջոցով): Մանձուրային տեղաշարժումների միջոցին սլաքների փոխադրումը կատարվում է մանյովբները զեկավարով անձի կարգադրությամբ: Սլաքների փոխադրումը այլ անձանց միջոցով արգելվում է:

Դնացքն անցնելուց առաջ պետք է փակվեն կողմերով հարեան գծերում գտնվող սլաքները, գուրսքարշման (ՎԵՐԱՀԿԵ), ապահովիչ փակուղիների և այն սլաքները, վորոնք յեկը հնարավորություն են տալիս դեպի ընթացող դնացքի գիծը:

§ 266. Կայարանի հերթապահի կամ ավագ սլաքավարի սլաքի փոխադրման կամ մարշուտ սահմանելու կարգադրությունը սլաքավարը անպայման պետք է կրկնի, համոզվելու համար, վոր այդ կարգադրությունը նա հասկացել է ճիշտ: Կարդագրությունը կատարելուց հետո անհամար՝ սլաքանվարը պարտավոր է զեկուցել այդ մասին սլաքը փոխադրությունը ավող սլաքունական անձին:

§ 267. Սլաքը խախտված լինելու գեքում—(լեզվակի վոչ քիակ դիպումը, կողպեքի փչացումը, խարսխման (ոսածք) փչացումը, ցուցիչի վոչ ճիշտ գրութը (ձականք) և այլն)—սլաքավարը սլաքուավոր և անհամար տեղեկացնել ավագ սլաքավարին կամ թե

կայարանի հերթապահին: Այն դեպում, յերբ խախտումը սպառնում է շարժման անվտանգությանը, սլաքավարը պարտավոր է անհամապաղ նրա վրայով ընդհատել: շարժակալմի շարժումը, պատսպարել ազդանընդուներով և հայտնել այդ մասին կայսրանի հերթապահին անձանց անձամբ, կամ ավագ սլաքավարի միջոցով:

§ 268. Յուրքանչյուրք պոստային սլաքավար, իսկ այնտեղ, ուր կառավագ սլաքավարը պետք է գտնվի սլաքի, մոտ սլաքը գծի սպասի աշխատավորների կողմից՝ նորոգվելիս, հետեւելի նորոգմանը և համոզվի, վոր սլաքը նորոգված է և գտնվում է այնպիսի վիճակամ, վորն ապահովում է դնացքների անընդհատ յեկ անվտանգ յերթը:

§ 269. Սլաքային փոխադրիչների ճիշտ սլաքարկումը կախված է սլաքավարի պարզուոց աշխատանքից: Սլաքավարն ուղարտավոր է.

ա) Հերթապահությունն ընդունելիս, հերթապահությունը հանձնող սլաքավարի ներկայությամբ համոզվել, վոր նրա ռայտնի մեջ մտնող գծերի վրա փագոնները չեն դուրս դալիս սահմանային սյունիկներից սլաքները սարքին են, մաքուր և սլաքային ամրող գույքը իր տեղն է:

բ) Սլաքները պահել կողպած նորմալ վիճակում՝ համաձայն տեխնիկա-կարգադրական ակտի և սլաքները փոխադրել դնացքը ընդունելիս, թողարկելիս և ուղարկելիս՝ միմիայն ավագ սլաքավարի կամ կայարանի հերթապահի կամ կարգադրությամբ և տակ սլաքներին այն դիրքը, վորը ցուցը և տրվում կայարանի հերթապահի և ավագ սլաքավարի կողմից:

գ) Գնացքն ընդունելիս և ուղարկվելիս գտնվել իր

պոստի առաջին սլաքի վրա, ցեղեկը վարժաթած դեղին դրոշակով, իսկ գիշերը թափանցիկ-սպիտակ լույս ունեցող ձեռքի լապտերով:

գ) Գնացքն անցնելիս հետևել, թե գնացքը լրիվ կաղմով և հեռանում և ունե՞ր, արդյոք, սահմանված ազդանշաները:

յե) Բոլոր նկատած անհորմալությունները անհասպաղ հաղորդել ավագ սլաքավարին կամ կայարանի հերթապահին:

զ) Մանյովըները կատարելիս ուշադիր հետևել ազդանշաններին և խստորեն կատարել նրանց ցուցմունքը, ապահովելով արագ և անլուտանդ մանյովը աշխատանքը:

ը) Գիտենալ տեխնիկա-կարգադրական ակտից քաղված և պոստային չենքում կախած բոլոր կանոնները և ճիշտ կերպով պահպանել այդ կանոնները:

§ 270. Սլաքավարին վճռականապես արդելլում եւ.

ա) Գիշերով սլաքները թողնել չլուսավորված:

բ) Սլաքները դուրս բերել նորմալ դիրքից, յերբ չեն պահանջում աշխատանքի պայմանները:

տ) Սլաքները պահել չկողպած:

դ) Պոստում գտնվել առանց ընդունված արդաշանների:

յե) Հերթապահության միջոցին չհեռանալ իր պոստից՝ առանց կայարանի հերթապահի թույլության:

զ) Սլաքների մոտ չթույլ տալ կողմնակի անձանց:

4-ր դ գ լ ո ւ ի

ԱԶԴԱՆՇԱՆՆԵՐՈՎ ՈԳՏՎԵԼԱԻ ԿԱՐԳԸ

§ 271. Իբրև կանգնեցման ազդանշաններ՝ ծառայում են.

ա) Լուսաֆորների, սեմաֆորների և ազդանշանային լապտերների կարմիր կրակը:

բ) Դրոշակների և տեղափոխվելիք վահանների կարմիր դույնը:

գ) Սեմաֆորի թևի հորիզոնական դիրքը:

դ) Վորեւ իրի կամ ամեն տեսակի լույսով լաւ տեղների չրջանաձև պտույտ տալը:

յե) Սեմաֆորների և լուսաֆորների հանգած լույսերը և կամ նրանց անհասականալի ցուցմունքները:

զ) Անհասականալի և անձիշտ ազդանշաններ տալը:

ը) Ազդանշանային դործիքի Յ կարճ հնչյունները:

թ) Ճայլթոփիկի պայլթյունը:

ի) Քեր-ազդանշանային արգելող ցուցմունքը: Կանգնեցման ազդանշանները գործադրվում են.

ա) Անջատական կետերն և ուղեկապակցական ուղեմասերը պատսպարելու համար:

բ) Գծում գնացքներին անցույթ թույլ չտվող արգելքների պատսպարելը:

դ) Վազուրդում կանգնած գնացքն պատսպարեն համար:

զ) Մանյովըներին աշխատանք կատարելիս :

յե) Գնացքի պոչը պատսպարելու համար՝ գնացքը ընդունելիս :

զ) Գնացք կանդնեցնելու այն բոլոր դեպքերում, վորոնք սպառում են անվտանք շարժմանը կամ մարդկանց կյանքին :

§ 272. Անցնել փակ սեմաֆորն և լուսաֆորն վեռականապես արգելվում է : Ներկա կանոններով հատկապես կանխատեսնված բացառիկ դեպքերում՝ վակ աղքանշանի անցույթը թույլատրվում է մեմբրան սահմանված կարգով, մեջած հատուկ թույլատրվությամբ :

§ 273. Իրեն արագության նվազեցնող ազդանքանենք՝ ծառայում են.

ա) Լուսֆորների, սեմաֆորների, կանխաղղուցացնող սկավառակների, արագություն նվազեցնող մշտական սկավառակների և աղքանշանային լատոերների դեղին լույսը :

բ) Բայց դրոշակների կանխաղղուցացնող սկավառակների և տեղափոխիկ մահանների դեղին լույսը :

զ) Աղդանշանային դորձիքի 2 կարճ հնչյունը :

դ) Բաց դեղին դրոշակով, կամ դեղին կամ թափանցիկ—սպիտակ լույսի լատոերով՝ դանդաղ վերև և ներքև շարժելը :

յե) Քեր-աղդանշանի համապատասխան ցուցմունքը :

Արագություն նվազեցնող ազդանշաները գործադրվում են.

ա) Իրեն կանխաղղուցական աղդանշաններ՝ կանչնեցման աղդանշաններից առաջ :

բ) Գնացքը անջատական կետի կողքի ճյուղն ընդունելիս կամ ճյուղավորում ուղարկելիս :

զ) Գնացքը կացույթով կայարան ընդունելիս :

դ) Յերբ պատսպարվում են այն տեղերը, վորոնցով գնացքը պետք է ընթանա նվազեցրած արագությամբ :

յե) Մայովքային աշխատանք կատարելիս :

§ 274. Իրեն սահմանված արագությամբ շարժում քույլատրող ազդանշաններ՝ ծառայում են.

ա) Լուսաֆորների և սեմաֆորների կանաչ գույշը :

բ) Կանխաղղուցական սկավառակների արագություն նվազեցնող մշտական սկավառակների և տեղափոխիկ մահանների կանաչ լույսը :

դ) Սեմաֆորի թևի բարձրացումը 135°-ով :

Վորոշիված արագությամբ շարժում քույլատրող ազդանշանները գործադրվում են.

ա) Անջատական կետերում՝ գնացք ընդունելիք, ուղարկելիս և թողարկելիս (պրոցես) :

բ) Արագություն նվազեցնող աղդանշաններով պատսպարված ուղեմասից դնացքը դուրս գալիս :

§ 275. Արգելվում է կախել կարմիր, դեղին և կանաչ գույնի դեկորատիվ կտավներ, սլաքատներ, լույսեր, վորոնք խանգարում են յերկաթուղային աղդանշանների ծիչու ըմբռնումը :

§ 276. Սեմաֆորն ու լուսաֆորը վնասվելու դեպքում, ավտոմատիկորեն պետք է ընդունեն արգելող դերը :

§ 277. Աղդանշանների վատ յերեալու դեպքում (մառախուղ, բուք, հեղեղ, թանձր ճյունաթափ) —

կանխազգուշական սկավառակներ չունեցող փակված
մռւտքի և անցույթի սեմաֆորները թե ցերեկով և
թե դիշերով պետք է լրացնվեն ճայթուիկներով:

§ 278. Ավտոուղեկապակցումով չ սարագալու-
ված բոլոր ուղեմասերում՝ մուտքի, յելքի և անցույ-
թի սեմաֆորների նորմալ դիրքը համարվում է փակ
դիրքը:

§ 279. Ավտոուղեկապակցումով կահավորված
ուղեմասերում—անցույթի լուսափորի նորմալ դիրքը
համարվում է բաց դիրքը, իսկ մուտքի ու յելքի լու-
սափորներինը՝ փակ դիրքը:

Ճանապարհի այն ուղեմասում, ուր մուտքի ու
յելքի լուսափորները կարող են փոխադրվել ավտոմա-
տիկ աշխատանքի, գնացքներն կայարանով միջան-
ցույթ տալու համար, բաց դիրքը համարվում է նոր-
մալ, յերբ այդ լուսափորները փոխադրվում են ավտո-
մատիկ աշխատանքի:

§ 280. Աղդանշանի ցուցմունքը հրաման և ե
պետք է կատարվի առանց վորեե առարկության: Յեր-
կաթզծի տրանսպորտի աշխատավորները բոլոր հնա-
րավոր միջոցներով պետք է ապահովին աղդանշանի
դպահանջների անհապաղ կատարումը:

Յերկաթզծի տրանսպորտի ամեն մի աշխատա-
վոր, վորը կապված է գնացքների շարժման հետ,
պետք է հաստատ և պարզորեն դիտենա աղդարար-
ման հրահանդը:

5-րդ գ կ լ ու ի ն

ԳՆԱՅՔՆԵՐԻ ՅԵՐԹԵՎԵԿՄԱՆ ԶՎԱՑԱՒՑԱԿՆ ՈՒ ԳՐԱՖԻԿԸ

§ 281. Բոլոր գնացքների շարժմումը կատարվում
է խիստ չվացուցակով, վորն հաստատում է Հաղոր-
դակցության ձանապարհների ժողովրդական կոմիսա-
րը: Գնացքների շարժման չվացուցակը յերկաթզծի
տրանսպորտի աշխատավորների համար յերկաթե ո-
րենք և ցույց է տալիս յերկաթուղիների շահագործ-
ման ամբողջ աշխատանքի պլանը:

§ 282. Գնացքների շարժման գրաֆիկով վորոշ-
վում ե վոչ միայն գնացքների շարժմումը, այլ և լո-
կոմուտիվի, վագոնների, կայարանների, պետքների,
վաղոննորոգող կետերի, գծի, աղղարարման և կապի
ամբողջ աշխատանքը, այսինքն, շարժման գրաֆիկից
ե բջիսում յերկաթուղային տնտեսության այն բոլոր
ստորաբաժանումների աշխատանքի պլանը, վորոնք
կապված են գնացքների շարժման հետ:

§ 283. Լոկոմուտիվի շրջանառման գրաֆիկը կազ-
մվում է գնացքների շարժման գրաֆիկի հիման
վրա, հաշվի առնելով լոկոմուտիվի ամենաուղտավետ
շահագործումը և գեղոյական տնտեսությունը կաղ-
մակերպելու համար՝ ծառայում է հիմք:

§ 284. Գնացքների շարժման գրաֆիկը պետք է
ապահովի:

ա) Ռեզերվների և բեռների արագ և հարթ տե-
ղափոխումը.

բ) Գնացքների շարժման լավագույն արագությունը:

դ) Լոկոմոտիվների և վագոնների ամենաշահավետ ոգտագործումը:

դ) Բոլոր կայարանների աշխատանքի համաձայնեցումը մերձակա ուղղմասերի աշխատանքի հետ, ինչպես և իրար մեջ:

յն) Գնացքների անլիտանդ յերթը, թե վաղուրդներով և թե բոլոր անջատական կետերով:

§ 285. Գնացքների կազմավորումը կամուրջում և այն պլանով, վորը մշակում են ձանապարհները և վորը հաստատում է շարժման կենտրոնական Վարչությունը:

Գնացքների կազմակերպումը պետք է կանխատեսնի, վոր մարշրուտներն ու խմբական գնացքներն ընդուրկեն, վորքան կարելի շատ վաղոնահոսություն (ՎԱՐՈՒՊՈՏՈՒՄ):

§ 286. Տեղակոխումների տեսակետով և նշանակումով գնացքներն բաժանվում են.

ա) Ճամբորդական:

բ) Զինվորական:

դ) Սրագրածած ապրանքային գնացքների (հատկանիս, արժեքալոր և չուտ փչացող բեռներ, բազաժ և երե (խնիություն) փոխադրելու համար):

դ) Հանրացանցային չվացուցակի ապրանքային գնացքներ:

Ուղամասային չվացուցակի ապրանքային գնացքներ, վորոնց թվում նաև հավաքածուները:

§ 287. Հանրացանցային չվացուցակի ապրանքային գնացքների մեջ են մտնում.

ա) Առաքելք (օտպարանական) մարշրուտները, վորոնք առաջովազոված են ամենորյա բեռնավորումով.

բ) Գնացքներ, վորոնք ամեն որ կազմակերպվում են անմիջապես վագոնահասուցյուն ստեղծող ուղեմասերում (առաջարկած առաջարկած համունքներով):

դ) Գնացքներ, վորոնք ամեն որ կազմավորվում են կայարաններում մերձակա ուրեմասերից կազմակերպված վագոնային խմբեր ստանալով:

դ) Տեխնիկական մարշրուտներ, վորոնք ամեն որ կազմավորվում են տեսակավորման կայարաններում:

յն) Դատարկ վագոնաշարք (որոշույթ), վորն ամեն որ ուղարկվում է վորոշված ուղղություններով մասսայական բեռնավորման կետերը:

§ 288. Հանրացանցային չվացուցակի ճամբորդական և ապրանքային գնացքները հայտարարվում են ի գիտություն բոլորի:

§ 289. Գնացքների շարժման հետ կապված բոլոր աշխատավորները պետք է ունենան գնացքների շարժման չվացուցակի գրքույկ և կամ նրանց միջից կատարած քաղվածքներ:

§ 290. Գնացքների նշանակումն ու վերացումը կատարում են.

ա) Հեռավոր յերթի ճամբորդական գնացքներին՝ ՀՀ ճամբորդական կենտրոնական Վարչությունը:

բ) Ճամբորդական տեղական և մերձքաղաքային շարժման գնացքները՝ ճանապարհի պետը:

դ) Հանրացանցային չվացուցակի ապրանքային

զնացքներինը՝ ՀՃԺԿ շարժման կենտրոնական վարչությունը:

դ) Ռողեմասային չվայուցակի ապրանքային զնացքներինը՝ շարժման Սպասի հաժնի պետը;

յլ.) Զինվորական զնացքներինը շարժման Սպասի պետը:

զ) Աժանդակ զնացքներինը, մենյերթ լոկոմոտիվներինը, զրեղիներինը, ճնամաքրիչներինը և տրնուեսական գնացքներինը, վորոնք կանխատեսնափած չեն շարժման գրաֆիկով՝ զնացքային դիսպետչերը:

§ 291. Յուրաքանչյուր գնացքի հատկացնվում և վրուց համար: Մի ուղղության գնացքներին զույկ համար, իսկ մյուս ուղղությանը՝ կենտ համար.

Գնացքը մեկնելուց առաջ, կայարանի հերթական պարտավոր և հանձնել դիմավոր կոնդուկտորին գրանցքի կըսի, վագոնների քանակի, արգելակների առկայության (հալիցի), վագոնների նշանակման տեղի և կազմի տեխնիկական վիճակի մասին հատուկ գիտողությամբ՝ համապատասխան փաստաթուղթ:

Անհրաժեշտ գեղքերում՝ նաև կանխազգուշացում: Սրա հետ միաժամանակ կայարանի հերթապահը պարտավոր և տեղեկացնել Հարեւան անջատական կետի հերթապահին գնացքի ուղենորումը, վտունների քանակը և զնացքի կշռը:

§ 292. Բայց ավագությանը զնացքները բաժանվում են.

Ա. Հերթից դստր գնացքների՝ ոժանդակ յեզ առանձին լոկոմոտիվների, վորոնք նշանակվում են.

ա) Յերբ խորստակած կամ վթարված զնացքներին անբհաժեշտ և ողնություն հասցնել.

բ) Կապին ու կոնտակտային ցանցը նորոգելու համար, յերբ սրանք ընդհատվում են:

գ) Գիծն ու արհեստական կառուցվածքները վերանորոգելու համար, յերբ շարժումն ընդհատվում է:

դ) Հրդեհը հանդիցնելու համար:

յլ.) Զնի հուսնի միջոցին (որոնց չույնամատած անամաքը իշեր):

թ. Հերթական—ավագության կարգով.—

1. Բոլոր անվանումների ճամբորգարկան զնացքները:

2. Զինվորական—մարդկային և արագացրած ապրանքային գնացքները:

3. Հանրացանցային չվայուցակի ապրանքային զնացքների և մեներթ լոկոմոտիվները:

4. Մնացած ապրանքային, տնտեսական, փորձնական գնացքներն ու լոկոմոտիվները:

գ. Հատուկ պահանջով նշանակվող գնացքներ յեվ ավտոդրեգինեներ, վորոնց հերթը տրվում է նշանակման միջոցին.

§ 293. Գնացքային դիմումները պատասխանատու յե իր գծամասի գնացքների շարժման գրաֆիկի կատարման համար: Գնացքային դիմումներն պարագաւոր են.

ա) Ստուգել կայարանի աշխատանքը շարժման գրաֆիկի և գնացքների կազմավորման, պլանի կատարման տեսակետից և ցույց տակ կայարանի հերթապահին՝ գնացքների շարժմանը անհրաժեշտ բոլոր ցուցմունքները:

բ) Վերացնել նորմալ շարժման բոլոր չեղումնե-

րը, մուծելով գրաֆիկի մեջ չվացուցակից դուրս յե-
կած զնացքները:

Դ) Հետևել կայարանից ուղարկվող և ընդունված
գնացքներին, ինչպես և նրանց վազութովով ընթանա-
լում, ձեռք առնելով այն բոլոր միջոցները, վրումք
ապահովում են նրանց անվտանգ շարժումը:

§ 294. Գնացքների շարժումը կատարվում և
Մուկվայի գոտու ժամանակով, 24 ժամյա հաշվար-
կումով:

Բոլոր մեքենավարներն ու գլխավոր կոնդուկ-
տորները պետք ե ունենան գրամմի ժամացույց: Մա-
սայողական շենքերում, խոշոր կայարանների սրահնե-
րում, ճամբորդական պլատֆորմներում ճանապար-
հորդներին հատկացրած շինություններում պետք է
ժամացույց լինի: Արտաքին ժամացույցները մութ
ժամանակ պետք է լուսավորվեն:

Ժամանակի ցուցմունքը ժամացույցով յերկաթ-
դի ամբողջ ցանցում պետք է լինի նույնը, վորի հա-
մար ամեն որ կատարվում և ժամանակի ստուգում
ճշշտ ժամանակի հաղորդման ազդանշանով:

6-րդ դ 1 ու ի

ԿԱՅԱՐԱՆԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԻ

§ 295. Կայարանի տեխնիկական սարքավորումնե-
րի ոգտակործման կարգն ու կազմակերպումը սահման,
վում է տեխնիկա-կարգադրական ակտով:

§ 296. Տեխնիկա-կարգադրական ակտը կազմում
է կայարանի պետը, ստուգում և շարժման սպասի
վերաստուգիչը, և հաստատում է.

ա) Տեխնիկավորման, ուղեմասի, հանգույցային և
և խոշորագույն բեռնավորման կայարաններին՝ շարժ-
ման սպասի պետը, իսկ ճամբորդական կայարաննե-
րին՝ նույն շարժման սպասի պետը՝ ճամբորդական
սպասի պետի հետ միասին:

բ) Մյուս կայարաններին՝ շարժման բաժնի պե-
տը:

§ 297. Տեխնիկա-կարգադրական ակտը վերանայ-
վում ու ուղղվում է. գնացքների շարժման գրաֆի-
կը, կայարանի դժային սարքավորումները, աղջա-
րարման կենտրոնացման, ուղեկալակցման և կոն-
տակտային ցանցի սարքարումները փոխելու:

§ 298. Տեխնիկա-կարգադրական ակտից կայա-
րանի պետի կողմից կազմած ու հաստանոված քաղ-
վածքները կախվում են կայարանային դիսպետչերի,
սրահների հերթապահի, տեխնիկավորման բուլունների
շենքերում, սլաքային պոստերում, կենտրոնացման պոս-
տերում, կայարանային կատարողական պոստերում,
դեպոյի հերթապահների, վագոն զնող հերթապահնե-
րի, վագոնային գծամասերի դիսպետչերների շենքե-
րում:

ԱՆՁԱՏԱԿԱՆ ԿԵՏԵՐԻ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒՄԸ

§ 299. Կայարաններում պետք է լուսավորեն.

ա) Ճամբորդներին սպասարկող բոլոր կառուց-
վածքները:

բ) Ճամբորդական, զինվորական և առլրանքային
ոլլատֆորմները;

գ) Մշտական մանյովրային աշխատանք ունեցող
գծերը;

դ) Ճամբորդական գծերը:

յե) Բեռնավորման գծերը:

զ) Ապրանքային բակերը:

հ) Վառելիքի և նյութեղենի պահեստը:

ը) Շարժակաղմի նորոգման ու տեխնիկական ուղարկման կետերը:

թ) Գծերի վրայի գծանցույթները:

§ 300. Լուսավորումը պետք է լինի բավարար և
ապահովի գնացքների անխտանու շարժումն ու մանյովրային
տեղաշարժումները, սպասարկող անձնակաղմի
անընդունել աշխատանքն ու բեռների պահպանումը:

Արտաքին լուսավորումը չպետք է աղդի աղդու
նշանային կրակների պարզ յերեվալուն:

ՄԱՆՅՈՎՐՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ

§ 301. Մանյովրային աշխատանքը կայարանում
պետք է կատարվի կայարանի համար սահմանված
տեխնոլոգիական պրոցեսով և այնպիսի պլանով, վո-
րըն սպահովի.

ա) Գնացքների կաղմակորումն ու առաքումը իր
ժամանակին;

բ) Գնացքների ընդունումը կայարան՝ առանց
ընդունումների:

գ) Կայարանում վաղոնների վերադասավորման
համար (переработка) ժամանակի ամենափոքր ծախսը:

դ) Մանյովրների համար տեխնիկական սարքավո-
րումների և բոլոր մանյովրային միջոցների լրիվ ող-
տակործումը:

§ 302. Մանյովրները կայարանային գծերում կա-
տարվում են կայարանի հերթապահի կամ կայարա-
նային դիսպեչերի և կամ գծերի հերթապահի կար-
գագությամբ:

Մանյովր կատարող լոկոմոտիվի, մոտոր-վագոնի
հսմ չարժակազմի չարժումները կարող ե կարգադրել
միմիայն մի աշխատակից, վորն և պատասխանատու
յի մանյովրների ճիշտ կատարման համար:

§ 303. Մեծ մանյովրային աշխատանքով և մեծ
զծային զարգացումով կայարաններում՝ կայարանա-
յին գծերը բաժանվում են մանյովրային շրջանների:

§ 304. Արգելվում է մանյովրների ընթացքում
ընթանալ—ժամը:

ա) 40 կմ-ից բարձր արագությամբ, յերբ լոկո-
մոտիվը տեղաշարժվում է աղաւո գծերում հետեւից
կցած վագոններով:

բ) Ժամը 25 կմ-ից ավելի, յերբ լոկոմոտիվը
չարժվում է աղաւո գծում՝ վագոններով դեպի առաջ,
յեւ յերբ նա սլաքի վրայով չարժվում է դեպի կող-
քի դիմ, անկախ այն հանդամանքից, թե լոկոմոտի-
վը կողմն է դանում:

գ) Ժամը 10 կմ-ից ավելի, յերբ մանյովրը կա-
տարվում է մարդկանցով և կամ վտանգավոր բեռնե-
րով զբաղեցրած վագոնների հետ:

§ 305. Արգելվում է զիմանքոր գծերում մանյովր
կատարել, կամ մանյովրի ընթացքում՝ կորել զիմա-
նքոր գծերը; Արգելվում է նույնպես մանյովրի ըն-

Թացքում դուրս դաշ յելքի սլաքից : Այսպիսի մահ-
յովներ կարող են թույլատրվել միմիայն մուտքի
փակ աղջանչանների միջոցին և ամեն անդամ կայս-
րանի հերթապահի թույլատրվյամբ :

Արգելվում ե մանյովրային կազմին դուրս դաշ
կայարանի սահմաններից դեպի վազուրդ (պերօն)
միուղի գծամասերում և վոչ ուղիղ գծով յերկուղի
գծամասերում՝ առանց գնացքային դիսպետչերի և
հարեան կայարանի հերթապահի համաձայնության և
մեքենավարին տրվող առանց հատուկ թույլատրվյան :
Մանյովրային կազմի դուրս դաշ կայարանի սահ-
մաններից ուղիղ գծով յերկուղի գծամասերում՝
թույլատրվում է կայարանի հերթապահի թույլատր-
վյամբ : Ավտոռուղեկապակցումով գծամասերում, յել-
քը կայարանի սահմաններից, թույլատրվում և լուսա-
ֆորի բաց մանյովրային ազդանշանով :

§ 306. Վագոնների տեսակավորման համար բլու-
րային կահավորում ունեցող կայարաններում, մահ-
յովները կատարվում են ճանապարհի պետի կողմից
հաստատված հրահանջներով :

§ 307. Գնացքներն ու շարժակազմը կայարանա-
յին գծերում պետք ե զետեղված լինեն սահմանային
ոյունիկներով նշանակված սահմաններում :

§ 308. Կայարանում կանդնած վագոնները, վո-
րոնց հետ մանյովր չի կատարվում, պետք ե կցար-
կըլած լինեն, արգելակված և փախուստից ապահո-
վելու համար՝ պնդացրած :

Բեռնափորման և դատարկման գծերում, կողքի
գծերում և փակուղիներում գտնվող վագոնները

պետք ե հուսալի կերպով ամրացրած լինեն տակդիր-
ներով և սանդալներով :

Կայարանում կամնդնած և բեռնավորման համար
չքաղեցրած, կամ մաքրման, ախտահանուման և նո-
րոգման չսպասող վագոնների դրույթը պետք ե փակ
լինեն :

§ 309. Առաքման համար պատրաստի և կամ
կազմալուծվելուն (расформирование) սպասող վագոն-
ները 0,0025-ից բարձր թեքվածք ունեցող կայարա-
նային գծերում կացույթ ունենալիս պետք ե սեպա-
վորված (пограничны) լինու : Միմիայն մթնոլորտա-
յին վատ պայմաններում (քամի, բուք) հորիզոնական
գծերում՝ պահանջվում նրանց պնդացնել : Զեռքի ար-
գելակներ ունեցող վագոնները պետք ե արգելակված
լինեն :

§ 310. Արգելվում ե ապահովիչ փակուղիները
զբաղեցնել շարժակազմով :

§ 311. Պայթուցիկ և թունավորող բեռներով և
գաղերով վագոնները կայարանում կամնդնեցնելիս՝
պետք ե զետեղված լինեն առանձին ուղիներում :

Այսպիսի վագոնները պետք ե կցարկված լինեն,
սեպակորմած և պատապարկված տեղափոխիկ աղյու-
շաններով :

§ 312. Մանյովրային աշխատանքի անմիջական
իրաղործումը կատարում է կազմող ջոկատի բո-

լոր աշխատավորներին և մանյովրային շողեշարժի
աշխատանքը և պետք ե .

ա) Ապահովիչ կայարանամանյովրային աշխա-

տանքի կարգադրել և պատվիրանքի ճիշտ և ժամանակին կատարելը:

բ) Գնացքներն կազմավորի ուղիղ, առանց հապաղումների և նրանց առաջման չփացուցանիկի համաձայն:

գ) Մանյովրային աշխատանքը կազմակերպել այնպես, վորպեսզի լոկոմոտիվներն ու վագոններն ապահովված լինեն վթարից:

ԳՆԱՑՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՈՒՄԸ

§ 313. Գնացք և կոչվում մի կամ մի քանի տանող լոկոմոտիվներով կազմավորված ու կցված վագոնների կազմը, վորն ունի համապատասխան ազդանշաններ և վորին սպասարկում և գնացքային ջոկատը:

§ 314. Լոկոմոտիվները, մոտոր-վագոնները, ալտոմոտորիստները և վոչ հանովի տիպի ավտոկրեյդները, վորոնք վաղուրդ են ուղարկվում վագոններով կամ առանց վագոնների՝ դիտվում են իրեն գնացք:

§ 315. Գնացքը պետք է կազմված լինի կազմավորման պլանի և գնացքների շարժման դրաֆիկին լիովին համապատասխան:

ԳՆԱՑՔԻ ԿՇԽԻ ՅԵՎ ՅԵՐԿԱՐՈՒԹՅԱՆ

ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

§ 316. Գնացքի ունիֆիկացրած կշխն ու յերկարությունը սահմանում են.

ա) Տրանզիտային ուղղությամբ ընթացող աղբանքային գնացքների՝ ՀՃՔ շարժման կենտրոնական

վարչությունը, ՀՃՔ շարժմանին տնտեսության վարչության հետ միասին, իսկ ելեկտրիֆիկացրած գծերում՝ ՀՃՔ ելեկտրիֆիկացման կենտրոնական Բաժնի հետ միասին:

բ) Եերկու կամ ավելի ճանապարհով ընթացող ճամբորդական գնացքներինը՝ ՀՃՔ կենտրոնական ճամբորդական վարչությունը ՀՃՔ շոգեքարչչին տնհության վարչության հետ միասին, իսկ ելեկտրիֆիկացրած գծերում՝ ՀՃՔ ելեկտրիֆիկացման կենտրոնական Բաժնի հետ միասին:

գ) Մյուս այլ ապրանքային և ճամբորդական գնացքներինը՝ ճանապարհի պետը:

§ 317. Գնացքի կշխոր շարժման զործող գրաֆիկի համար կշռային նորմերով վորոշված կշռից պակաս չպետք է լինի: Գնացքների առաքումը պակաս կշռով թույլատրվում է ճանապարհի պետի վորոշված կարգով:

§ 318. Գնացքի մեջ տարբեր տիպի շարժակազմ զետեղելիս՝ նրա կշխն ու յերկարությունը վորոշում են Ա և Բ աղյուսակներով:

§ 319. Գնացքի յերկարությունը (արևիների թվով) չպետք է գերազանցի տվյալ գնացքի իր գծամասում յերթնեկող ընդունիչ-առաքման, ուղերժանքի և առաջատաման գծերից: Ճանապարհների պետերին իրավունք է արգում սահմանել գնացքների այնպիսի կազմ, վորոնք իրենց յերկարությամբ գերազանցում են վերը հիշված կայարանային գծերից, բայց յերկու կայարանային գծերի ողափակար յերկարությունից վոչ ավելի, սակայն միևնույն ժամանակ

„Ա ԱՎԱԽՈՒՅԻ. ԳՆԱՑՔԻ ԷՋԻԻ ՎՈՐՈՅՈՒՄԸ

ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵՍԱԿԸ	ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՄԻԱՎՈՐԻ ԿՀԻԱԾ յուրաքանչյուր Առնուն՝ տոններով	
ԱՆԱՐԴԻՄ- ԼԱՄԱԿԻ	ԱՆԴԻՄ- (ԱՎՈՉ- ՃԱՄԱ- ՃԱՆՔ- ԳԻՎԱՆԱԾՈՒՅՆ)	
I. Ենրկումի, ապրանքային որակի		
ա) Մածկովի կիսավագոններ, վանդակալոր վաղոններ (քշետք), տեղուշկաններ, ցիսաերներ	3,5	4,0
բ) Մածկովի, 20 տոննանի	4,7	5,3
շ) Պատփորմներ, 20 տոննանի	4,0	4,5
զ) Պատփորմներ, սովորական	3,5	3,8
II. Ապրանքային սրակի յեռումի պլատումներ	3,5	4,0
III. Քառունի, ապրանքային պարկի վագններ		
ա) Մածկովի և Փոկո-Արքելի սիստեմի կիսավագոններ	4,1	4,3
բ) Մածկովի ԽՀՄ-ում կառուցված կիսավագոններ և ամերիկանի . . . ՄԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Ավտոկապակցում կանավորված վաղոնների տարան հավելվում և 0,8 տոննով:	5,2	5,5
IV. Մյուս բոլոր մեծարեն և ապրանքային սահի հատուկ վագոնները (հուշանի վագոնները, գոնդոլները, խորակները, ցիսաերները, անասնական, պոտունների վագոնները, սառցարաններ, վագոն-ձնամաքրիչների և այլն)	Խարսխի գըլ- դոնների վրա ցույց տված կըլլն	

ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵՍԱԿԸ

ԱՆԱՐԴԻՄ- ԼԱՄԱԿԻ	ԱՆԴԻՄ- (ԱՎՈՉ- ՃԱՄԱ- ՃԱՆՔ- ԳԻՎԱՆԱԾՈՒՅՆ)	ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՄԻԱՎՈՐԻ ԿՀԻԱԾ յուրաքանչյուր Առնուն՝ տոններով
V. Ճամբորդական սրահի վագոններ—ճամբորդական, ծառայողական, պուտատար, բազաժային, ճաշարաններ և այլն	Խարսխի գըլ- դոնների վրա ցույց տված կըլլն	Խարսխի գըլ- դոնների վրա ցույց տված կըլլիվ:
VI. Լոկոմուտիվներն առանց տեսներների յևի չգործօղ վիճակում.		
ա) ՓԱ շոգեարժեք և եկեկարոշարժեք	20,0	
բ) ԽԱ շոգեարժեք և ջերմաշարժեք . . .	17,0	
շ) Ե, Թ, Ա, Լ, Ս, Կ, Ե, Բ, Վ շոգեշարժեք և կեսլիի սիստեմի ձնամաքրիչներ ու ավտովագոններ	14,0	
զ) Մյուս, փոքր կորովի (մօշհութ) լոկոմուտիմերը (կորոնց թվում օ շոգեարժը)	12,0	
VII. Լոկոմուտիվի տեսներներն ու կեսլիի ձնամաքրիչը	6,25	
թ. Բնիլն ՅԵԼ ԳՆԱՑՔԻ կըլլիլ		
1. Բեռան կհիաը վորոշվում և յուրաքանչյուր վագոնի բեռնագրով.		
2. Այն գեալում, յերբ բեռնագրում ցույց չի տրվում յուրաքանչյուր վագոնի կհիաը, ապա մինչև վագոնի կհիաը լուսակա կիցուղի վագոնային կհիաք ունեցող կայարանում, բեռան կհիաը հաշվի յեն առնում պայմանորեն, իր տարիֆային վտ գույային նորմավ, իսկ յեթե այդպիսին նրա համար սահմանված չէ, ապա բեռան կհիաը վորոշում են վագոնի բեռնագարձ ուժով:		

“Բ” ԱՂՅՈՒՍԱԿ. ԳՆԸՑՔԻ ՅԵՐԱԲՐՈՒԹՅԱՆ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

Գնացքի յերկարությունը գորոշելիս՝ պայմանական միավոր ե չնդունվում նորությունը ծածկովի յերկունի վագոնի յերկարությունը (8 մետր): Յերք գնացքը կազմում են տարրեր տիպի վագոններից ու լոկոմոտիվներից, ապա վեր ջիններիս յերկարությունը գերցնում են հավասար:

Վ. Գ. Ա. Ն. Ն. Ե. Բ. Տ. Ե. Ս. Ա. Կ. Հ.

Հավասար են
ծածկովի յերկ-
ունի նորմալ
վագոններին

Ա. Ճամբարդական սրահի վագոններ

1. Ճամբարդական սրահի քառոսունի, ինչպես և փոստային, բաղաժի և ծառայողական վագոններ	2,5
2. Քառոսոնի, նոր, 25,2 մետրի	3,5
3. Նույնը, յեռոսոնի և յերկունի	2,0

Ա. Սպարանեային սրահի վագոններ

4. Քառոսոնի, ծածկովի վագոններ, կիսուակա- գոններ, հատող և անամսնական, իջոտեր- միկական վագոններ և պատափորմաներ	1,3
5. Քառոսոնի, ծածկովի 35 թիվը կառուցված	2,0
6. Քառոսոնի խոպերներ	1,3
7. Քառոսոնի ցիստերներ	1,5
8. Յեռոսոնի իջոտերմիկ և անամսնական	1,5
9. Յերկոսոնի 20 տոննանի պլատֆորմներ	1,3
10. Մնացած յերկոսոնի ծածկովի վագոններ, իջոտերմիկ, խոպերներ, ցիստերներ և պլատֆորմներ	1

Պ. Լոկոմոտիվներ ու տեղերեներ

11. Փ. Հարակարգի այլ քառոսոնի և ավելի սույներով լոկոմոտիվներ, առանց տես- դերի	2
12. 4-ից ավելի քիչ սանի ունեցող առանց տեսդերների լոկոմոտիվներ	1
13. 3 և 4-սանի տեսդերներ	1
14. 6-սանի տեսդերներ	1,5

այսպիսի յերկարակազմ գնացքները գծամասով թո-
ղարկելու համար՝ սահմանվում ե ըստույժ կարդ:

ԳՆԱՑՔԻ ՄԵՋ ՎԱԴՈՒՆՆԵՐ ՏԵՂԱՐԿԵԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

§ 320. Արդելվում ե գնացքի մեջ զետեղել.

ա) Այնվտանդ շարժմանը սպառնող տեխնիկապետա-
մուարդ վագոններ:

բ) Վորոշված թույլատրումից բարձր ռեսուրնե-
րի անհամաչչափ իջվածքով բեռնած վագոններ:

գ) Այնպիսի վագոններ, վորոնք յերբեք ուղա-
րեց դուրս են ընկել և կամ յեղել են խորտակված,
վթարված գնացքների մեջ՝ մինչև նրանց գննելն ու
շարժման համար պիտանի ճանաչչափելլ:

դ) Սահմակած նորոգման տեսակների կատար-
ման մասին տրաֆարետ չունեցող վագոններ, բացա-
ռությամբ այն վագոնների, վորոնք գործարանից ըն-
թանում են հատուկ վաստավիթութելով, իբրև սոնի ու
նեցող բեռներ:

է) Բուֆերային բաժակների սահմաններից և
դաբարիսի յեղիներից դուրս յեկող բեռնած պլատ-
ֆորմներ, յեթե այսպիսի պլատֆորմի յերթի մասին
չեն արվել հատուկ ցուցմունքներ:

զ) Յերկուսից ավելի ընդհանուր բեռնով միա-
ցած պլատֆորմներ, յեթե նրանք հարմարեցրած չեն
այսպիսի բեռնակրմանը:

է) Զեռքի արեկակներով կահավորված և պայ-
թուցիկ, թունավոր նյութերով բեռնած վագոններ,

բացի այն բեռներից, վորոնք կամխատեսված են ձանապարհներին ուղարկող հատուկ ցուցակով:

Պայմանագրի նյութերով բեռնած վագոնների ավտո-արդելակները պետք են հանդած լինեն:

§ 321. Արգելվում են ճամբորդական գնացքների մեջ դետեկտ:

ա) Պայմանագրի, թունավորող, ուղամական ինքնաբորբոք, գյուրավառ, կծու և զարչելի հոտ ունեցող բեռներով վագոններ:

բ) Պարբերական նորմումների, արգելակների գննման և բուքսերի վերաքննման համար վորոշված ժամկետներից ուշացրած վագոններ:

դ) Վորոշված նորմերից գերվազք (պերոբեր) ունեցող ելեկտրովազոններ, յեթե չկա համապատասխան հետաձգում (օտքուկա):

ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ՏԵՂԱԿՈՒՄԸ ՃԱՄԲՈՐԴԱԿԱՆ ԳՆԱՑՔՆԵՐՈՒՄ

§ 322. Տարբեր տիպի վագոններից ճամբորդական գնացքներ կազմելիս՝ վեցսունի և քառսունի վագոնները դրվում են գնացքի գլխին: Ուղերձներով զբաղեցրած վագոնները անջատվում են լոկոմոտիվոց բագաժին և կամ այլ մարդկանցով շղարեցրած վագոններով: Յեթե պաշտպանություն ծառայող բարձրի կամ այլ վագոնը, խախտման պատճառով ճանապարհին դատվում են կամ թե տեղափոխում են պոչի կողմը, ապա այս դեպքերում, երբեմ բացառություն, գնացքն ընթանում է առանց սլաշտականող վագոնի:

§ 323. Մերձգաղաքային գնացքներում օլոցտուանող վագոն չի դրվում: Առաջին ճամբորդական վագոննում ճակատի դուռը, լոկոմոտիվի կողմից պետք են փակ լինի և անցույթի սրահակը պետք են ամրացրած լինի բարձրացրած դիրքով: Տարբեր տիպի վագոնների դեպքում՝ քառսունի վագոնները, մերձգաղաքային գնացքների մեջ, զետեղում են գնացքի մեջ տեղում:

§ 324. Գլխավոր գծերում, ճամբորդական գնացքների մեջ՝ արգելվում են ապանքային վագոնները գընել: Բացառիկ դեպքերում ճանապարհի պետին իրավունք ետքում ճամբորդական գնացքի մեջ, իր ճանապարհի սահմաններում, ապանքային վագոնները զետեղել (բացի ճեպընթաց և արագ գնացքներից), իսկ չձեկ կենտրոնական ճամբորդական վարչության պետին՝ յերկու կամ այլելի ճանապարհներուլ ընթանալիս: Ճամբորդական գնացքներին կցվելոք ապանքային վագոնների թիվը պետք են լինի 8 սըսնուց վոյ ավելի, ըստ վորում՝ գնացքի գլխին կարող են դրվել միմիայն քառսունի վագոնները:

§ 325. Մոտոր-վագոննային քարշի դեպքում՝ ելեկտրական դնացքները կազմվում են սեկցիաներով:

Մեկցիան կազմվում են մի մոտորվագոնից, վորին կցվում են մի կամ միքանի կցվող վագոններ: Մոտոր-վագոնները կարող են տեղաբաշխել սեկցիայի թե դըխում ու կենտրոնում և թե պոչում:

ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ՏԵՂԱԿՈՒՄԸ ԱՊՐԱՆՔԱՅԻՆ ԳՆԱՑՔՆԵՐՈՒՄ

§ 326. ա) Արգելվում են 2,3 և 4 սոնի վագոններից բաղկացած ապանքային գնացքներում (բացի

հավաքածու, տնտեսական հանձնական (передаточных) գնացքներից), քառունի վաղոնները դետեզի գնացքի պոչում (դնացքի վերջի յերրորդ մասում):

բ) Ավտո-արդելակներով ընթացող ապրանքային գնացքներում (բացի հավաքածու, տնտեսական և հանձնական դնացքների), վաղոնները դետեզլում են հետեւյալ կարգով:

Չորս, յեռ և յերկանի բեռնած վաղոնները, 12 և ավելի տոնն բրուտոսոկչոռվ, անկախ նրանց տեսակից, դրվում են գնացքի առաջին կիսում, առանց այդ վաղոնների մեջ կշռի և կամ ոռնիների թվով ընտրություն կատարելու: Գնացքի 2-րդ կիսում զետեղլում են յեռ և յերկանիները, վորոնցից 12 տոնն բրուտոսո կշռից թեթևները՝ գնացքի պոչում: 12 տոնն և ավելի բրուտոսո կշռով գատարի վաղոնները դըրվում են գնացքի թե առաջին և թե յերկրորդ կիսում:

դ) Ավտոկցումով կահալորպած վաղոնները, գատարի թե բեռնած, դրվում են գնացքի պլինին, լոկոմոտիվից անմիջապես հետո:

դ) Գնացքը միաժամանակ բեռնած և դատարկ վաղոններից կազմակորելիս, դատարկ յեռների և յերկանի վաղոնները, յեթե 12 տոնն բրուտոսո կըշուից պակաս են, դրվում են գնացքի վերջում՝ մի խըմբով:

§ 327. Այս վաղոնները, վորոնք չփլող բուֆերների կենտրոնների բարձրության մեջ ունեն 100 մմ-ից ավելի տարբերություն, դրվում են գնացքի պոչում՝ վերջինը: Հրում գործադրելիս՝ չի թույլատրվում գնացքի կաղմի մեջ դետեզի այդպիսի վաղոններ:

§ 328. Գնացքի կազմավորումը լիովին ավտոկապակցումով բաղկացած վաղոններից՝ կատարվում է առանց կշռի և սոնիների քանակի ընտրության:

§ 329. Դատարկ կազմերի մեջ սոնիների քանակով վաղոնների ընտրություն չի կատարվում:

§ 330. Հավաքածու գնացքներում վաղոնները դրվում են ըստ կայարանների նշանակման, առանց նրանց մեջ կշռի և սոնիների քանակի ընտրություն կատարելու: Հավաքածու բաշխման վաղոնները գետեղլում են գնացքի մի տեղում (մի խմբով):

§ 331. Հանգույցներում վաղոններ համձնող և հետազատում համար նշանակված գնացքները, ինչպես և վաղուրդներում (պերօն) աշխատանք կատարող տնտեսական շարժման գնացքները՝ կազմում են առանց կշռի և սոնիների քանակի ընտրության:

§ 332. Ճամբորդական և ապրանքային սրահի մարդիկ պարունակող վաղոնները, վորոնք մուծված են ապրանքային գնացքի մեջ, դրվում՝ են գնացքի մեջ խմբով և բաժանվում են բռնած պլատֆորմներից վոչ պակաս, քան մի ծածկովի վաղոնով:

Ավրանքային վաղոններից բաղկացած գնացքում, վորը կազմակորել և մարդկանց տեղափոխելու համար, լոկոմոտիվից հետո, իբրև պաշտպանություն, դրվում ե մի ծածկովի վաղոն:

§ 333. Գնացքում վտանգալոր և անդարձարիտ բեռներով վաղոններ, ինչպես և հատուկ շարժակազմ զետեղելու կարգը վորոշվում է առանձին հրահանդերով:

§ 334. Ավտո-արդելակներով ընթացող գնացքներում արդելակավոր վագոնները պետք են տեղարկել մենայիս, վորպեսզի միջանցիկ խողովակներ սռնեցող սռնիների քանակը մի խումբ լինի.

ա) Լոկոմոտիվից անմիջապես հետո 12 սռնուց վեց ավելի:

բ) Ավտո-արդելակավոր վագոնների մեջ՝ 16 սռնուց վոչ ավելի և գնացքի պոչին, վերջին ավտո-արդելակավոր վագոնի առաջ 6 առնուց վոչ ավելի:

Բեռնած և դատարկ վագոններից կազմած գնացքներում, գնացքի յերկրորդ, դատարկ կիսում պետք են լինեն, մուծված վոչ ավելի արդելակավոր սռնիներ, քան առաջին մասում:

§ 335. Ավտո կապակցումով կամ խառն արդելակումով ընթացող գնացքի մեջ, ձեռքի արդելակումով մուծված վագոնները պետք են տեղարկվեն գնացքի բոլոր մասերում համաչափ, այս կամ այն կողմը 16 սռնուց վոչ ավելի շեղումով:

§ 336. Իրիվ ավտոմատիկ կամ խառն արդելակումով ընթացող գնացքում ավտո-արդելակները փըշանալիս՝ և ժամանակավորապես ձեռքի արդելակամանը դիմելիս՝ գնացքը ընթանում է առանց վերակազմության:

§ 337. Գնացքի մեջ վերջինը պետք է լինի արդելակավոր վագոնը, վորն իր սրահակով պետք են դարձած լինի շարժման հակառակ ուղղությամբ և սրուղությամբ կահավորված: Յեթե գնացքը ճանապարհին պետք են փոխի իր յերթի ուղղությունը, արդե-

ւակավոր վագոնները իրենց սրահակներով պետք են դրվեն վերը ցույց տված կարգով՝ գնացքի յերկու ծայրին ևս:

§ 338. Իբրև բացառություն՝ ավլանքային գընացքներում թույլատրվում են վերջին արդելակավոր վագոններ, հետեւին զետեղել անարդելակավոր վագոններ, բայց քանակով 6 սռնուց վոչ ավելի:

ա) Արտասահմանյան զծերի, ավտոգլանակներով կամ միջանցիկ խողովակներով չկահավորված վագոններում:

բ) Կաղմի մեջտեղում ընթանալու համար վոչ ավելացնեած բայց յերթային անխախտ մասերով վագոններ:

§ 339. Բացառիկ զեպքերում թույլատրվում են խառն արդելակումով գնացքներ կազմավորել (ավտոմատարդելակներով կահավորված վագոններից և միմիայն ձեռքի արդելակումով կահավորված վագոններից):

Այսպիսի կազմավորման դեպքում վագոնները դրվում են:

ա) Ավտոարդելակման մասում, առանց նրանց մեջ կը ի և սռնիների քանակի ընտրություն կատարելու, ըստ վորում 12 տոնն բրուտոս կը ուիսակա վագոնները զետեղվում են գնացքի պոչին, — ձեռքի արդելակումով վագոնների խմբում:

Ավտո-արդելակման մասի վերջին վագոնը պետք է լինի ավտոարդելակումով:

բ) Գնացքի ձեռքի արդելակումով ընթացող մա-

սում, յերկունի վագոնները դրվում են դնացքի պոչում:

§ 340. Գծերի հերթապահը դնացքն մեկնելուց առաջ՝ պետք է ստուգի.

ա) Վագոնների դասավորումը դնացքի մեջ ըստ նշանակման:

բ) Թե ինչ չափով ե վագոնների զետեղումը համարատասխանումը բեռնած և դատարկ վագոնների ավտոարդելակների, միջանցիկ խորովակների և ձեռքի արդելակների դասավորմանը ներկա կանոններին:

գ) Անհրաժեշտ ազդանշանների ներկայությունը:

ԱՐԴԵԼԱԿՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ՈՒ ՆՐԱՆՑ ԳՆԱՑՔԻ ՄԵՋ ՄՈՒԾԵԼՈՒ ԿԱՐԴԸ

§ 341. Յուրաքանչյուր դնացքի մեջ արդելակների քանակը պետք ե համապատասխանի դնացքի այն էլեմենտն և արագությանը, վորոնք ընդունված են տրվյալ գծամասում, պետք ե համապատասխանի նաև չճամասի զեկավար վայրեջքին: Արդելակների այդքանակը վորոշում ե № 1 և № 2 աղյուսակով:

§ 342. Քարչային գծամասերի զեկավարող վայրեջը ցույց ե տրվում դնացքների շարժման չվացուցակի մեջ: Վայրեջը հաշվելիս՝ պետք ե ուշադրության առնվի կորույթների նշանակությունը:

§ 343. Հաշվարկային արդելակային ուղին (այնքն, այն ամենամեծ տարածությունը արդելակման սկզբից մինչև դնացքի լրիվ կանգնույթը), վորը մինչև

արդելակման սկիզբը վորոշված առավելադույն արագությամբ ընթացող դնացքն անցնում է զեկավարող վայրեջում՝ ավտոմատիկ արդելակումով դնացքի համար սահմանվում է 800 մ., իսկ իսակ դնացքի համար սահմանվում է 1200 մ.:

§ 344. Գնացքի համար № 1 և № 2 աղյուսակներով արդելակային սուբյեկտի անհրաժեշտ քանակը վորոշելիս՝ արդելակային կոճղերի սեղմումը անհիմնեցի վրա՝ ընդունվում է հետեւյալ չափերով:

Աղյուսարգելակներով՝

ա) Ելեկտրովագոնների և ճամբորդական վագոնների համար, վորոնց յերկարությունը՝ 20,2 մ. ե. կամ ավելի՝ 7 տոնն սոնու վրա:

բ) Ճամբորդական սրահի մյուս վագոնների համար՝ 5 տոնն սոնու վրա:

գ) Դատարկ սեժմով ազգանքային սրահի վագոնների համար՝ 3,5 տոնն սոնու վրա, բեռնած սեժմով՝ 20 տոնն ամբարձիկ կարողությամբ յերկունի պլատֆորմի համար՝ սոնու վրա 6 տոնն ուժով, յեղմյուս այլ առլրանքային վագոնների համար, յերբ նրանք բեռնած սեժմով են՝ սոնու 6,5 տոնն:

Ծանօթություն. — Արդելակային պիտույքի փոխադրելը բեռնած սեժմի կատարվում ե այն զեկավում, յերբ վագոնը բեռնավորված ե սոնուն 4 տոննից վուչ պակաս:

դ) Շողեշարժերի համար սոնուն 6 տոնն:

յե) Տեղերների համար՝ սոնուն 4 տոնն:

զ) Ելեկտրաշարժների և ջերմաշարժների համար սոնուն 8 տոնն:

ԱՎՏՈՄԱՑԻԿ ԱՐԴԵԼԸՆԵՐԻ № 1 ԷՂՅՈՒՍԱԿ (ՀԱՅԱՀ)

Թեք- վածքը հաղար- կիրորդա- կան մա- սերով	Հասցըի ամենամեծ արագության դեպքում ճա								
	20	25	30	35	40	45	50	55	
Կազմի կշռի յուրաքանչյուր 100 տոննին (Հիաշվելով պահանջվում ե տոնների հետևյալ)									
0 . . .	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	5,4	7,4	9,8	
1 . . .	4,0	4,0	4,0	4,0	4,3	5,9	7,9	10,4	
2 . . .	4,0	4,0	4,0	4,0	4,8	6,4	8,5	11,0	
3 . . .	4,0	4,0	4,0	4,0	5,3	7,0	9,1	11,6	
4 . . .	4,0	4,0	4,0	4,3	5,9	7,5	9,6	12,2	
5 . . .	4,0	4,0	4,0	4,8	6,4	8,1	10,2	12,8	
6 . . .	4,0	4,0	4,3	5,4	6,9	8,6	10,8	13,4	
7 . . .	4,0	4,0	4,8	5,9	7,4	9,1	11,4	13,9	
8 . . .	4,0	4,4	5,4	6,4	8,0	9,7	12,0	14,5	
9 . . .	4,1	4,9	5,8	6,9	8,5	10,2	12,5	15,1	
10 . . .	4,6	5,3	6,3	7,4	9,0	10,8	13,1	15,7	
11 . . .	5,0	5,8	6,8	7,9	9,5	11,4	13,6	16,3	
12 . . .	5,4	6,3	7,3	8,5	10,1	11,9	14,2	16,9	
13 . . .	5,9	6,8	7,8	9,0	10,6	12,4	14,8	17,5	
14 . . .	6,3	7,3	8,3	9,5	11,1	12,9	15,4	18,1	
15 . . .	8,4	9,4	10,5	12,1	14,0	16,1	19,1	22,5	
16 . . .	9,0	9,9	11,2	12,6	14,6	16,8	19,8	23,2	
17 . . .	9,5	10,5	11,8	13,2	15,3	17,5	20,5	24,0	
18 . . .	10,1	11,0	12,4	13,9	15,9	18,2	21,2	24,8	
19 . . .	10,6	11,6	13,1	14,5	16,5	18,9	21,8	25,6	
20 . . .	11,1	12,1	13,7	15,1	17,2	19,6	22,5	26,4	

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.—1. 0,020-ից բարձր թեքվածքներում գոր
գործությամբ՝ փորձով; 2) Արգելակների թիվը գորոշելիս՝ կոտո-
քինչի ամբողջական միավոր:

ԿԱՅԻ ԱՐԴԵԼԸՆԵՐԻ ՏԵՐՖԻՆԻՑ 800 ՄԵՏՐ

Կապալին, կայարանների միջի վաղություներում ժամը

60	65	70	75	80	85	90	95	100
լոկոմոտիվն ու տենդերը և հաշվի չառնելով նըանց արգելակները՝ քանակով արգելակող կոճղերի ճնշումն								
12,9	16,7	20,9	26,6	32,8	40,8	49,6	60,2	75,1
13,5	17,4	21,6	27,2	33,6	41,6	50,4	61,3	75,8
14,1	18,0	22,3	27,8	34,4	42,5	51,2	62,3	76,6
14,7	18,6	22,9	28,5	35,2	43,3	52,1	63,4	77,3
15,4	19,2	23,6	29,1	36,0	44,2	52,9	64,4	78,0
16,0	19,8	24,3	29,8	36,8	45,1	53,7	65,5	78,8
16,6	20,4	25,0	30,5	37,6	46,0	54,6	66,5	79,5
17,2	21,0	25,7	31,2	38,3	46,8	55,4	67,6	—
17,8	21,7	26,4	31,9	39,1	47,7	56,2	68,6	—
18,4	22,3	27,1	32,5	39,9	48,6	57,1	69,7	—
19,0	22,9	27,8	33,2	40,7	49,4	57,9	70,7	—
19,6	23,5	28,5	33,9	41,5	50,3	—	—	—
20,3	24,2	29,1	34,5	42,3	51,2	—	—	—
20,9	24,8	29,8	35,2	43,1	52,1	—	—	—
21,5	25,5	30,5	35,8	53,9	52,9	—	—	—
26,6	31,4	37,6	44,6	—	—	—	—	—
27,4	32,3	38,7	45,6	—	—	—	—	—
28,1	33,1	39,8	46,5	—	—	—	—	—
28,8	34,0	40,9	47,4	—	—	—	—	—
29,5	34,8	42,0	48,3	—	—	—	—	—
30,2	35,7	43,1	49,3	—	—	—	—	—

Ճող արգելակների քանակը վորոշվում է ճանապարհի պետի կար-
բակային թվի կողմացումը կատարվում է հոգուտ մեծացման,

ԵՎՀԱՄԱՍԻԿ ԱՐԳԵԼՈՒՆԵՐԻ № 1 ԸՆՅՈՒՆԱԿ (ՀԱՅԱՍՏ)

ԹԵՇ- ՔԱԺՔ ՀԱՊԱՐ- ՀԵՐՊՈՐ- ԿԱՆ Ժ- ԱԵՐՈՎ	Քնացքի ամենամեծ արագության դեպքում ճա								
	20	25	30	35	40	45	50	55	
Կազմի կշռի յուրաքանչյուր 100 տոննին (չհաշվելով պահանջվում ե տոնների հետևյալ)									
0 . . .	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	5,4	7,4	9,8	
1 . . .	4,0	4,0	4,0	4,0	4,3	5,9	7,9	10,4	
2 . . .	4,0	4,0	4,0	4,0	4,8	6,4	8,5	11,0	
3 . . .	4,0	4,0	4,0	4,0	5,3	7,0	9,1	11,6	
4 . . .	4,0	4,0	4,0	4,3	5,9	7,5	9,6	12,2	
5 . . .	4,0	4,0	4,0	4,8	6,4	8,1	10,2	12,8	
6 . . .	4,0	4,0	4,3	5,4	6,9	8,6	10,8	13,4	
7 . . .	4,0	4,0	4,8	5,9	7,4	9,1	11,4	13,9	
8 . . .	4,0	4,4	5,4	6,4	8,0	9,7	12,0	14,5	
9 . . .	4,1	4,9	5,8	6,9	8,5	10,2	12,5	15,1	
10 . . .	4,6	5,3	6,3	7,4	9,0	10,8	13,1	15,7	
11 . . .	5,0	5,8	6,8	7,9	9,5	11,4	13,6	16,3	
12 . . .	5,4	6,3	7,3	8,5	10,1	11,9	14,2	16,9	
13 . . .	5,9	6,8	7,8	9,0	10,6	12,4	14,8	17,5	
14 . . .	6,3	7,3	8,3	9,5	11,1	12,9	15,4	18,1	
15 . . .	8,4	9,4	10,5	12,1	14,0	16,1	19,1	22,5	
16 . . .	9,0	9,9	11,2	12,6	14,6	16,8	19,8	23,2	
17 . . .	9,5	10,5	11,8	13,2	15,3	17,5	20,5	24,0	
18 . . .	10,1	11,0	12,4	13,9	15,9	18,2	21,2	24,8	
19 . . .	10,6	11,6	13,1	14,5	16,5	18,9	21,8	25,6	
20 . . .	11,1	12,1	13,7	15,1	17,2	19,6	22,5	26,4	

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — 1. 0,020-ից բարձր թեղվածքներում գոր գործությամբ՝ փորձով; 2) Արգելակների թիվը վորոշելիս՝ կոտորնչեան ամբողջական ժիւակոր:

ԿԱՅԻ ԱՐԳԵԼՈՎՄԱՆ ՏԱՐԾՈՒԹՅՈՒՆ 800 ՄԵՏՐ

Կապարհին, կայաբանների միջի վազուբղներում ժամը

60	65	70	75	80	85	90	95	100
Եկամուտիվ ու տենգերը և հաշվի չառելով նրանց արգելակները՝ քանակով արգելակող կոճղերի ճնշում:								
12,9	16,7	20,9	26,6	32,8	40,8	49,6	60,2	75,1
13,5	17,4	21,6	27,2	33,6	41,6	50,4	61,3	75,8
14,1	18,0	22,3	27,8	34,4	42,5	51,2	62,3	76,6
14,7	18,6	22,9	28,5	35,2	43,3	52,1	63,4	77,3
15,4	19,2	23,6	29,1	36,0	44,2	52,9	64,4	78,0
16,0	19,8	24,3	29,8	36,8	45,1	53,7	65,5	78,8
16,6	20,4	25,0	30,5	37,6	46,0	54,6	66,5	79,5
17,2	21,0	25,7	31,2	38,3	46,8	55,4	67,6	—
17,8	21,7	26,4	31,9	39,1	47,7	56,2	68,6	—
18,4	22,3	27,1	32,5	39,9	48,6	57,1	69,7	—
19,0	22,9	27,8	33,2	40,7	49,4	57,9	70,7	—
19,6	23,5	28,5	33,9	41,5	50,3	—	—	—
20,3	24,2	29,1	34,5	42,3	51,2	—	—	—
20,9	24,8	29,8	35,2	43,1	52,1	—	—	—
21,5	25,5	30,5	35,8	53,9	52,9	—	—	—
26,6	31,4	37,6	44,6	—	—	—	—	—
27,4	32,3	38,7	45,6	—	—	—	—	—
28,1	33,1	39,8	46,5	—	—	—	—	—
28,8	34,0	40,9	47,4	—	—	—	—	—
29,5	34,8	42,0	48,3	—	—	—	—	—
30,2	35,7	43,1	49,3	—	—	—	—	—

Ճող արգելակների քանակը վորոշվում ե ճանապարհի պետի կար-
բակային թվի կողացաւմը կատարվում է հոգուտ մեծացման,

ԶԵՐ-ՔԻ ՑԵՎ ԽԵԹՆ ԱՐԴԵԼԸՄԸՆ Ն 2 ԱՂՅՈՒՄՆԵՐ (ՀԱՅ)

ԹԵՐՎԱԺՔԸ հազար- յիրկորդակար մասերով	Գնացքի ամենամեծ արագություն դեպ				
	15	20	25	30	35
	Գնացքի կշռի յուրաքանչյուր 100 տոննին արգելակները պահանջվում են տոնների				
0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
1	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
2	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
3	2,0	2,0	2,0	2,0	2,5
4	2,0	2,0	2,0	2,4	3,0
5	2,0	2,0	2,4	2,9	3,5
6	2,3	2,5	2,8	3,4	4,0
7	2,7	2,9	3,3	3,9	4,6
8	3,1	3,4	3,8	4,4	5,1
9	3,5	3,9	4,3	4,8	5,6
10	4,0	4,3	4,7	5,4	6,1
11	4,4	4,8	5,2	5,9	6,6
12	4,8	5,3	5,7	6,3	7,1
13	5,3	5,7	6,2	6,8	7,6
14	5,7	6,2	6,7	7,3	8,2
15	7,5	7,9	8,5	9,4	10,3
16	8,1	8,5	9,1	10,0	10,9
17	8,6	9,0	9,7	10,6	11,5
18	9,1	9,6	10,3	11,2	12,1
19	9,7	10,2	10,8	11,7	12,7
20	10,2	10,8	11,4	12,3	13,4

ԾԱՆՈԹ. - 1) 0,020-ից բարձր թերվածքներում գործող արգելական փորձով; 2) Արգելակների թիվը գորոշելիս՝ կոտորակային բողոքական միավոր:

ՊԱՐԿԵՐՆ ԱՐԴԵԼԸՄԸՆ ՃԵՆԵՊԱՐՀ 1200 ՄԵՏՐ է)

Քում՝ ճանապարհին, կայարանների միջի վաղարդներում ժամը՝

40	45	50	55	60	65	70	75
(Առաջնական գործում կանոնակի կամացը կազմվել առնելով նըանց ճեղքայի քանակով կոճղերի ճնշումը՝							
2,0	2,7	3,8	5,2	6,9	8,9	11,2	14,1
2,3	3,2	4,4	5,8	7,4	9,5	11,8	14,8
2,9	3,8	5,0	6,4	8,0	10,2	12,5	15,5
3,4	4,3	5,5	7,0	8,6	10,8	13,2	16,3
4,0	4,8	6,1	7,6	9,3	11,4	13,9	17,0
4,4	5,4	6,7	8,1	9,9	12,1	14,5	17,7
5,0	6,0	7,2	8,7	10,5	12,7	15,2	18,4
5,5	6,5	7,8	9,3	11,1	13,4	15,9	19,1
6,0	7,0	8,3	9,9	11,7	14,1	16,6	19,8
6,5	7,6	8,9	10,5	12,3	14,8	17,3	20,5
7,1	8,1	9,5	11,1	13,0	15,4	18,0	21,2
7,6	8,6	10,0	11,6	13,6	16,0	—	—
8,1	9,2	10,6	12,2	14,3	16,7	—	—
8,6	9,7	11,2	12,8	14,9	17,3	—	—
9,1	10,3	11,7	13,4	15,5	17,9	—	—
11,6	13,1	14,8	—	—	—	—	—
12,3	13,7	15,5	—	—	—	—	—
12,9	14,4	16,2	—	—	—	—	—
13,6	15,1	16,9	—	—	—	—	—
14,2	15,7	17,6	—	—	—	—	—
14,8	16,4	18,3	—	—	—	—	—

Ետիների քանակը գործում են ճանապարհի պետի կարգադրությի կողմացումը կատարվում են հոգուտ մեծացման, մինչև ամ-

Գործող վիճակում լոկոմոտիվների յև ռենդերների պայմանական կոռի յև յուրաքանչյուր լոկոմոտիվի մեջ արգելական սոնիների փաստական թվի № 3 աղյուսակը

ԱՆՁՆ ԸՆ ԽՈՎՐԴԻ	ԼՈԿՈՄՈՏԻՎՆԵՐԻ ԾԱՐԱԿԱՐԾԸ	ԽՈՎՐԴԻ	ԱՆՁՆ ԸՆ ԽՈՎՐԴԻ
(ՍԵՐԻԱՆ)			
I. Շնորհածիր			
1 Э	125	5	
2 ФД	230	5	
3 Е, СО	135	5	
4 ИС	230	4	
5 М	150	3	
6 Щ	125	3	
7 Л	150	3	
8 С, У, Б	125	3	
9 А, ГИ, З, К	110	3	
10 Н	90	3	
11 О	90	0	
12 В	110	4	
13 Ы	90	4	
II. Զերժաշատիր			
14 ЭЛ-1	180	10	
15 Э-ЭЛ-8, Э, ЭЛ-9, Э, ЭЛ-12	125	5	
16 О-ЭЛ-6, О-ЭЛ-7, О-ЭЛ-10	95	4	
17 ВМ	240	8	
III. Ելեկտրաշատիր			
18 Си-10	135	6	
19 С-10, Сс-11	125	6	
20 ВЛ	120	6	

Ձեռքի արգելակներով՝

ա) Ճամբորդական սրահի վագոնների սոնուն՝

4 տոնն:

բ) Ավլուանքային սրահի վագոնների սոնուն՝ սոնուն:

գ) Տեղաբաների սոնուն՝ 4 տոնն:

§ 345. Ավլուանքային գնացքների ավտոարգելակման ցանցի մեջ պետք է մուծվեն բոլոր ավտոարգելակում ունեցող վագոնները:

§ 346. Ավլուանքային գնացքը վագուրդում կանգնեցնելուց հետո տեղում պահելու՝ համար՝ ավտոարգելակման գանձապարհին փչանակիս, գնացքը ապահովում են № 4 աղյուսակում ցույց տված ձեռքի արգելակների քանակով: Այս դեպքում, յերբ գնացքը էազմայորելիս ձեռքի արգելակների անհրաժեշտ քանակ չի ստացվի, նրանց պահառարդ քանակը փոխարինվում է ձեռքի արգելակային սանդալներով, հաշվելով մի սանդալը 2 արգելակային սոնի:

§ 347. Ավտո-արգելակները փչանակիս, ճանապարհին ձեռքի արգելակմանը դիմելու դեպքում, արցանքային գնացքը կարող է շարունակել իր յերթը այն վայմանով, յեթե գնացքի մեջ յեղած վագոնների դործող ձեռքի արգելակների և տենողերի ձեռքի դործող արգելակների № 2 աղյուսակով հաշված քանակը ապահովում է նրա յերթը ժամը 20 կմ արագությամբ:

§ 348. Ավտոարգելակների փչացման դեպքում ճամբորդական գնացքը առաջ է ընթանում ձեռքի արգելակներով № 2 աղյուսակով վորոշվող արա-

Առաջնահամար Հայոց Ապօստոլ Գևոս Տեղական
Արքայի Սեւրբ Եպիսկոպոս ՀՀ 4 Ազգային

յառաջինութեա Ակադեմիա է առաջարկութեա այս պահանջմանը

գությամբ, նայելով ձեռքի գործող արդեակների
առկայության:

§ 349. Ապրանքային վագոններից կաղմակերպված, մարդիկ տեղափոխվելու, զինվորական և մասսայական տեղափոխումներ կատարելու համար հարմարեցրած և ավտոարգելակներով ընթացող դնացքները պետք են ապահովված լինեն նույնագես և ձեռքի արգելակներով, հաշվելով, վոր ավտոարգելակները փչանալիս՝ դնացքը պետք է ընթանա ժամը 20 կլֆ. արագությամբ:

§ 350. Բալոր գնացքներում գործող լոկոմոտիվ-ների և տեղաբաների ավտոմատիկ արգելակները, թե միայնակ և թե կրկնարկի քարշի դեպքում, մուծվում են ավտոարգելակման ցանցի մեջ:

§ 351. Ճամբորդական վնացքների մեջ ապրանքային տեսլի ավտոարգելակների մուծումը չի թույլատրվում: Աղաքողները (воздухопровод) ծառայում են իրենց միջանգերի խողովակներ:

§ 352. Ապրանքային գնացքներում՝ թույլատըր-
վում և ապրանքային և ճամբորդական տիպերի ար-
գելակիների գործադրում, ըստ վորում տիյալ գնացքի
համար գերակշռող տիպի արգելակիները մուծվում
են առանց սահմանափակման։ Մյուս վաղոնները՝
արգելակիները կարող են մուծվել այս խմբի (միջան-
ցիկ և արգելակային) սոնիների ընդհանուր թվի կե-
սից վոչ ավելի քանակով։

§ 353. Արդելակների հաշվարկումը— խառն արդելակման դեպքում—ավտոմատիկ և ձեռքի արդելակումը ընթացող դաշտացքի յուրաքանչյուր մասի հա-

մար՝ կատարվում ե առանձին։ Մի մասի արդելակերպի հայելալով ծածկվում ե մյուս մասի պարկառորդը։

Սրանից անկախ գնացքի ձեռքի արդելակումով մասը պետք է ունենա արդելակների այնպիսի քանակ, վորոն ապահովում ե ձեռքի արդելակումով խղված մասի կանոնութելը։

Բայց վորում հաշվարկումը կատարվում ե խղված մասի ժամը 15 կլմ. արագության համար (№ 2 աղյուսակով) ամենամեծ վայրեջքով, դեպի շարժման կողմը, կամ շարժման հակառակ ուղղությամբ։

§ 354. Խառն արդելակումով կամ ձեռքի արդելակումով գնացքների արդելակները հաշվելիս՝ լոկոմոտիվի և տենդերների պայմանական կշիռը, ինչպես և նրանց արդելակման սոնիների քանակը հաշվում են № 3 աղյուսակով։

ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ԿՑՈՒՄԸ

§ 355. Աղյանքային վաղոնները կցելիս, աշխատող ձգանը պետք է վոլորված լինի մինչև բուֆերային ափսեների հետ շփվելը։

§ 356. Ճարմբորդական վաղոնները, ինչպես և ճամբորդական վաղոնների առաջ դրված ապրանքային վաղոնները կցելիս, աշխատող ձգանը պետք է վոլորված լինի այնպես, վոր բուֆերային ափսեները մեկը մյուսին սեղմած լինի։

§ 357. Պառատակային ձղանի դեպում կցումը պետք է լինի կրկնակի։

§ 358. Ավտոկցման յերկայնական առանցքների միջի բարձրության տարածությունը գնացքում թույլատրվում է 100 մ-ից վոչ ավելի։ Բուֆերների միջի տարածությունը, անցուրդային (переходным) պարագաներով կցարկելիս՝ 125 մմ-ից չպետք է գերազանցի։

§ 359. Գնացքում յերեքից ավելի պառատակավոր լծամարքով ավտոկցման կցարկում չպետք է լինի։

§ 360. Մանյովրների միջոցին՝ պառատակավոր լծամարքով ավտոկցման շղթայումը կատարվում է ավտոկցման ականջի կցվող ձղանով։

ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ԶՆՈՒՄՆ ՈՒ ԱՆՍՆԾՈՏ ՆՈՐՈԳՈՒՄԸ

§ 361. Ամեն մի գնացք պետք է գննվի։

ա) Կայարաններում՝ կաղմավորելիս և մականուց առաջ։

բ) Գնացքների շարժման դրաֆիկով՝ նախատեսված տեխնիկական դիտման կայարաններում։

շ) Կազմալուծման կայարաններում։

դ) Մասայական բեռնավորման և դատարկման կետերում։

§ 362. Գնացքը տնդղելիս՝ ստուգվում է շարժակազմի անխախտությունը, արդելակների անխախտությունը, գնացքների ձիչու կաղմելու ու կցարկումը, բեռների ուղիղ դասավորումը բաց շարժակազմի վրա։

§ 363. Ավտոարդելակումով կամ խառն արդելակումով ընթացող գնացքներում, կատարվում է ավտոմատիկ արդելակների փորձարկում։

ԳԱԱՑԲՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏԱՎՈՐՈՒՄԸ (СНАРЯЖЕНИЕ)

ա) Կազմակորման կայտաներում՝ դնացքը
ժեինելուց առաջ:

բ) Լոկոմոտիվով փոխելիս:
գ) Գնացքի կազմի մեջ թերերը ամեն անդամ
անշատելիս:

դ) Վաղուրդներին (պերօն) նախորդող յերկարա-
ձիւ վայրեջքով կայտաներում, ուր գնացքը կանդ-
ե առնում տեխնիկական սետքերի համար:

յե) 20 ըոսկ ավելի գնացքի կացուրդ (стоянка):
ռնեցող կայտաներում:

§ 364. Անանջատ նորոգումը կատարվում է.
ա) Կազմակորման կայտաներում, դնացքի մեկ-
նումից առաջ:

բ) Վաղոնային դեպո, վաղոնանորոգման կետեր
և տեխնիկական գննման կետեր ռնեցող կայտանե-
րում:

ց) Մասսայական բեռնավորման և դատարկման
կայտաներում:

§ 365. Գնացքների գննման, ավտոարդելակների
փորձարկման և անանջատ նորոգման կայտաները
ցույց են տրվում գնացքների յերթևեկման չվացու-
ցակի, գլխույյներում:

§ 366. Վաղոններ գննողը սետք եւ ապահովի
գնացքի կազմի մեջ միմիայն անխախտ վաղոնների
մուծումը:

Տեխնիկական գննումը պետք եւ կատարվի ժամա-
նակին և գնացքների կազմակորման ու առաքման
դրաֆիկին ճիշտ համապատասխանի:

§ 367. Ճամբորդական և այլ գնացքները, վորոնք
մարդկանց փոխադրում են այնպիսի վագուրդ ունե-
ցող գծերով, ուր հեռախոսային սարքավորումները
(телефонные установки) մեկը մյուսից հեռացած են
այլի քան 4 կմ, ունենում են շարժական հեռախոս-
ներ:

§ 368. Ճամբորդական, զինամարդկային յեկ-
մյուս այլ մարդկանց մասսայական տեղափոխումների
գնացքները ունենում են.

ա) Հրշեջ միջոցներ:

բ) Առաջին բժշկական ոգնություն ցույց տալու
միջոցներ (բացի մերձքաղաքային գնացքներից):

ց) Զմեռը զիծը ձյունից մաքրելու համար թիեր;
դ) Ցրտին՝ վառելիք:

յե) Լուսվորման պիտույքներ և նյութեր:

§ 369. Պայթուցիկ և ռազմական նյութեր տեղա-
փոխող գնացքները ոգտվում են հրշեջ միջոցներով, իսկ
թունավորող նյութերով գնացքները, բացի դրանցից,
նաև հակադաշերով:

§ 370. Բոլոր գնացքների տանող լոկոմոտիվների
վրա սետք եւ լինեն.

ա) Գծում ընթանալու միջոցին գնացքի անջատ-
ված մասերը արագորեն միացնելու անհրաժեշտ ու-
ժանդակ միջոցներ:

բ) Ճանապարհին չարժակազմի մեջ առաջ յե-
կած աննշան վնասումները արագորեն վերացնելու

Համար անհրաժեշտ սլարդագույն դործիքներ և պիտույքներ :

§ 371. Գնացքները սպասարկում են .

ա) Լոկոմոտիվային ջոկատները ;

բ) Կոնդուկտորային ջոկատները :

գ) Ճամբորդական գնացքներին, բացի այդ, ուղեկցողներն ու ելեկտրո-լուսավորման սարքավորողները, իսկ ապրանքային դնացքներին—գնացքավագոնային վարպետը, վորը, գնացքի անվտանգ և անընդմիջնող ընթացքի տեսակետից, պատասխանատու յեւ վագոնների տեխնիկական վիճակի համար :

§ 372. Կոնդուկտորական ջոկատի կազմը վորոշում և ճանապարհի պետը, նայելով գնացքի տեսակին և արդելուկման սիստեմին, բայց յերկու անձից մոչ պարկար և ավագ կոնդուկտորները :

ՀԱԿՈՄՈՏԻՎՆԵՐԻ ԶԵՏԵՂՈՒՄԸ ԳՆԱՑՔԻ ՄԵՋ

§ 373. Գործող լոկոմոտիվները դրվում են գնացքի գլխին՝ առջևի յերթով :

Կրկնակի քարշի գեալքում առաջը դրվում ե կոռույթներում ավելի հեշտ ներդադրող լոկոմոտիվը՝ իսկ միենույն ներդաման դեալքում՝ առաջը դրվում ե ավելի թեթև տիպի լոկոմոտիվը :

§ 374. Շողեքարշի յերթը տենդերով դեպի առջ թույլ ե տրվում .

ա) Պաշտոնական, մերձքաղաքային, տնտեսական, սժանակալ և հանձնական (передаточныи) գնացքներում :

բ) Ճյուղերում ընթանալիս :

շ) Մանյովը կատարելիս :

դ) Կրկնակի քարշի դեալքում՝ իբրև յերկրորդ շողեշարժ ընթանալիս :

յ) Յերբ հըիչ շողեշարժը միայն գնացքի հետ, հրումից հետո, նորից վերադառնում ե առաքման կայրամնը :

զ) Շողեշարժը մենյերթ կարգով ընթանալիս :

ե) Գնացքը այնպիսի կայրամնից սուլարկելիս. ուր շողեշարժը չուռ տալու սարքավորումը խախտված է կամ այլպիսին չկա:

§ 375. 0,015-ից վոչ բարձր վայրեջքներում մենյերթ կարգով ընկեցող լոկոմոտիվներին թույլ և արվում կցւ 10-ից վոչ ավելի բեռնած կամ 20-ից վոչ ավելի զատարկ սոնիներով վագոնները : Այս վագոնները կարող են լինել անարդելակավոր .

0,015-ից բարձր վայրեջքով գծամասերում, մենյերթ ընթացող լոկոմոտիվներին կցվող վագոնների թույլարկելի քանակը վորոշում է ճանապարհի պետը :

Այս դեպքերում կոնդուկտորական ջոկատի պարտականությունները կատարում ե շողեշարժային ջոկատը :

§ 376. Սառը վիճակով սուլարկվող շողեշարժերը գնացքի մեջ մուծելու համար՝ պետք ե նախապատրաստված լինեն ՀՃՓԿ շողեշարժային տնտեսության կենտրոնական վարչության պետի կողմից հաստատված հատուկ հրահանդով :

Զգործող լոկոմոտիվները կարող են դրվել տանող լոկոմոտիվի հետեւ այն քանակով, վորը սահ-

մանում և զՃԺԿ-ն կամ ճանապարհի պետը՝ իր ճանապարհի սահմաններում:

12 տոննից պակաս կշռով ուղարկվող ավտոմո-
տորիները և մոտոշարժները դրվում են գնացքի
պոչում:

7-րդ դ Հ ու Խ

ԳՆԱՑՔՆԵՐԻ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

§ 377. Ամեն մի անջատական կետ և յուրաքան-
չյուր գնացք կարող են միաժամանակ դանդել մի-
ժաման մի աշխատավորի կարգադրության տակ—կա-
յարանը՝ կայարանի հերթափակ, պոստը—պոստի հեր-
թափակի, գնացքը գլխավոր կոնդուկտորի, մենյերթ
ընթացող լոկամոտիվը՝ մեքենափարի:

Անջատական կետերում գնացնքն ուղեկցող գլխա-
վոր կոնդուկտորը և մենյերթ ընթացող լոկոմոտիվը
գեկավարող մեքենափարը հպատակիվում են անջատա-
կան կետի հերթափակի կարգադրություններին:

§ 378. Առանց անջատական կետի հերթափակի
կարգադրության՝ արգելվում է գնացքն ուղարկել
վաղուրդ (ուրեցող):

Անջատական կետից վաղուրդ մեկնելու համար
գնացքին, իբրև թույլտվություն, ծառայում են.

ա) Յելքի ազդանշանի թույլատրող ցուցմունքը
գնացքը ուղեկապակցումով շարժվելիս:

բ) Մականը, գնացքները ելեկտրա-մականացին
ուստիեմով, շարժվելիս:

գ) Վորոշված ձևով դրավոր թույլտվությունը՝
գնացքը հեռակապային, հեռախոսային և դրավոր հա-
րաբերություններով շարժվելիս:

դ) Քերազդանշանի թույլատրող ցուցմունքը:
§ 379. Վճռականապես արգելվում ե մեքենափա-
րին, գնացքը վագուրդ ուղարկելու թույլտվության
դեպքում՝ առանց գլխավոր կոնդուկտորի աշդանշանի,
դեպքում՝ գնացքը գլխավոր կոնդուկտորի աշդանշանի,
դեպքում՝ շարժել: Մենյերթ ընթացող լոկոմոտիվի
գնացքը շարժվել: Առանց անջատական կետի հերթափա-
կմեքենափարին՝ առանց անջատական կետի հերթափա-
կմեքենափարին, իսկ գնացքը ճանապարհին կանգնելու
հետ ազդանշանի, իսկ գնացքը ճանապարհին կանգնելու
հետ ազդանշանի՝ առանց գլխավոր կոնդուկտորի աղդանշա-
նի՝ գնացքին՝ առանց գլխավոր կոնդուկտորի աղդանշա-
նի:

§ 380. Միուղի գծամասերում, ինչպես և վոչ
ուղղի գծով յերկուղի գծամասերում գնացք ուղար-
կելին՝ արգելվում ե անջատական կետի հերթափա-
կին գնացքն ուղարկել առանց այն անջատական կետի
հետ գնացքն ուղարկել առանց այն անջատական կետի
հերթափականի թույլտվության, ուր ուղարկվում է
գնացքը:

Ալսուողեկապակցումով կահավորված ուղեմա-
սերում գնացքներն ուղարկվում են առանց հարեւան-
անջատական կետի նախորոք թույլտվության:

Յերբ շարժումը կատարվում է մի մականով կամ
մի լոկոմոտիվով, ապա գնացքները մեկնում են այն
կայարանի հերթափակի կարգադրությամբ, վորի վրա
դաշտում ե լոկոմոտիվը կամ մականը:

§ 381. Ճանապարհի յերկուղի գծամասներում գնացքների մեկնումը կատարվում է այն անջատական կետի հերթապահի կարգադրությամբ, վորտեղից գնացքը մեկնում է ուղիղ զծով, նախորոք մեկնած գնացքի ժամանման մասին տեղեկություն ստանալուց հետո։ Անջատական կետի հերթապահի վաղորոք թույլտվություն, ուր մեկնում է գնացքը՝ չի պահանջվում։

ԳՆԱՑՔՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ

§ 382. Գնացքների ընդունումը պետք է կատարվի կայարանի շարժակազմից աղատ, տեխնիկակարգադրական ակտով՝ դրա համար հատկացրած զծերում և այն ել մուտքի բաց աղղանշանի միջոցին։ Կայարանի հերթապահին արդելվում է բացել մուտքի աղղանշանը, առանց անձամբ կամ ավագ սլաքավարի միջոցով համոզվելու, վոր դիմն աղատ է և գնացքն ընդունելու համար մարշրուտն պատրաստ է։

§ 383. Մոտորովագոնային քարշի գնացքները, յերբ այս կանխատեսնված ե չվացուցակով, կարող են ընդունվել մուտքի բաց աղղանշանով՝ սելցիայով գրաղեցրած դիմը։

§ 384. Վճռականապես արդելվում է գնացքը կայարան ընդունել մուտքի փակ աղղանշանով։ Միմիայն բացառիկ դեպքերում, (յերբ մուտքի աղղանշանը խախտված է) կարող է թույլատրվել գնացքը կայարան ընդունել աղղանշանի փակ դրությամբ։ Այս դեպքում գնացքն կայարան է ընդունվում հրա-

վիրական աղղանշանով, կամ ուղեկցողի միջոցով, վորը մեքենավարին և հանձնում սահմանված փաստաթուղթը (կայարանի անունով տոմսը)։

Պորֆիլի հատուկ դժվարին պայմաններ սևնեցող կայարանների մերձեցումներում, վորոնց ցուցակը վորոշում է ճամապահի պետը, գնացքին մուտքի փակ աղղանշանով կայարան դարձ թույլտվությունը ուղեկցողը մեքենավարին կարող է հանձնել գնացքի յերթի միջոցին։

§ 385. Կայարանի պետը, տեխնիկա-կարգադրական ակտը կազմելիս, պարտավոր է կայարանային գծերի հաջորդական զբաղեցման կարուր մշտին։ այնպիսի հաշով, վոր յուրաքանչյուր ճամբորդական և ամեն որ ընթացող ապրանքային գնացքները ընդունվեն վորոշ գիծ և վորավեսդի կայարանում կացուրդ չունեցող միջանցույթ գնացքները բաց թողնը-վեն, իրեն կանոն, դվասվոր դժերով։

§ 386. Կայարանի պետն ու կայարանի հերթապահը պարտավոր են աղղանշովել գնացքների ընդունման համար աղատ գծերի առակայությունն ու պատրաստ մինելը։

Զի թույլատրվում ընդունիչ-առաքման դժերը դրաղեցնել անցնող գնացքներից զատած կամ դատարկման, նորոգման և այլ գործողությունների համար նշանակված վագոններով կամ վարդոնախմբերով։

§ 387. Գնացքը հարեւան կայարանից ընդունելու և կամ գնացքի մեկնման մասին տեղեկություն ստանալուց հետո, կայարանի հեթապահը սլաքավարին կամ աղղարարին գնացքի ընդունման մասին պետք է

Ճիշտ կարգադրություն տա, ցույց տալով այն գիծը,
վորի վրա պետք է ընդունվի այդ գնացքը:

Վորպեսդի հավաստիանա, վոր իր կարգադրու-
թյունը ճիշտ է հասկացվել, կայարանի հերթապահը
պարտավոր է պահանջել իր տված կարգադրության
կրկնումը:

§ 388. Կայարանի հերթապահն անձամբ, իսկ այն-
տեղ, ուր կա ավագ սլաքավար, վերջինիս միջոցով,
գնացքն ընդունելուց առաջ՝ պարտավոր է.
ա) Ընդհատել ընդունման գիծը դուրս յեկող ա-
մեն մի մանյով:

բ) Պոստային սլաքավարներին կարգադրել ու-
ժաքները տեղարկել անհրաժեշտ դիրքով և փակել:

շ) Ստուգել ընդունման դժի ազատ լինելն ու
սլաքների ճիշտ դրությունը՝ սայրերի (օտրք) յեկ-
ուագների փոխադրիչների ցուցանիշները դիրքով:

Այսպէս սլաքավարը ստուգումից հետո պետք է կա-
յարանի հերթապահին զեկուցի պատվիրած մարզու-
տի պատրաստ լինելը:

§ 389. Հակադիր ուղղության գնացքների միաժա-
մանակ ընդունումը արգելվում է.

ա) Ավտոմատիկ սղանչաններով միջանցույթի
սկավառակներով չկահավորված կամ արահովիչ
փակուղիներ չունեցող միուղի գծերի կայարաննե-
րում, յեթե այդ կայարանների մերձեցումը, թեկուզ
մի կողմից, արգելակային ուղու տարածության վրա,
ունի 0,006-ից ավելի դիք վայրեջքը:

բ) Յերկուղի գծերի կայարաններում, ուր ընդուն
վոր և ուղարկող գնացքները հատում են այլ ուղղու-
թյան գլխավոր գիծը:

գ) Միուղի գծամասում կայարանին միաժամա-
նակ յերկու գնացք մոտենալիս, վորոնցից մեկը ըստ
չվացուցակի՝ կացույթ չունի:

§ 390. Նախորդ հոգվածով ցույց տված՝ միա-
ժամանակ ընդունում արգելող դեպքերում, — յերբ
կայարանին միաժամանակ յերկու գնացք է մոտենալ,
առաջինը՝ ընդունվում է այն գնացքը, վորի համար
մուտքի ազգանշանի մոտ կանգնելու և կամ տեղից
չարժվելու պայմանները ամելի աննպաստ են, կամ
պետք է ընդունի այն գնացքը, վորի հետևից ընդյերթ
գնացք է ուղարկված:

§ 391. Մուտքի ազգանշանը գնացքի համար կա-
րող է բացվել միմիայն այն դեպքում, յերբ գնացքի
ընդունման մարզուտը պատրաստ է, սլաքները փակ
են, ընդունման դիմումը ըոլորովին ազատ է նրա վրա
դանվող շարժակազմից, և ընդունման սլաքների վրա
մանյովը դարձարեցված է:

§ 392. Կայարան ժամանող գնացքը պետք է
կանդ առնի սահմանային սյունիկների սահմաննե-
րում: Այն դեպքում, յերբ գնացքի պոչը մնում է
սահմանային սյունիկներից դուրս, պոչի կոնդուկ-
տորն ու սլաքավարը պարտավոր են գնացքը առաջ
շարժելու մասին մեքենավարին աղդանշան տալ: Յեթե
հնարավոր չե գնացքը ուղիղ տեղարկել և գնացքի յեր-
կարությունը գերազանցում է ընդունման գծերի յեր-
կարությունից, պոչի կանգնուկտորն ու սլաքավարը
պարտավոր են գնացքը հարևան գծերի կողմից անհա-
պաղ պատուարել համապատասխան աղդանշաններով:

§ 393. Մուտքի սեմաֆորը փակվում է ժամանող
գնացքի ամբողջ կազմը անցնելուց հետո: Ավտոուղե-

Հիշտ կարգադրություն տա, ցույց տալով այն գիծը,
վորի վրա պետք է ընդունվի այդ գնացքը:

Վորապեսի հավաստիանա, վոր իր կարգադրու-
թյունը ճիշտ ե հասկացվել, կայարանի հերթապահը
պարտավոր և պահանջել իր աված կարգադրության
կրկնումը:

§ 388. Կայարանի հերթապահն անձամբ, իսկ այն-
տեղ, ուր կա ավագ սլաքավար, վերջինիս միջոցով,
գնացքն ընդունելուց առաջ՝ պարտավոր ե.

ա) Ընդհատել ընդունման գիծը դուրս յեկող ա-
մեն մի մանյովը:

բ) Պոստային սլաքամարներին կարգադրել ու-
ղաքները տեղարկել անհրաժեշտ դիրքով և փակել:

գ) Ստուգել ընդունման գծի ազատ լինելն ու
սլաքների ճիշտ դրությունը՝ սայրերի (օտրք) յեկ
սլաքների փոխադրիչների ցուցանիշների դիրքով:

Ավագ սլաքավարը ստուգումից հետո պետք ե կա-
յարանի հերթապահին զեկուցի պատուիրած մարզու-
տի պատրաստ լինելը:

§ 389. Հակադիր ուղղության գնացքների միաժա-
մանակ ընդունումը արգելվում ե.

ա) Ավտոմատիկ սպանչաններով միջանցույթի
սկավառակներով չկահավորված կամ ապահովիչ
փակուղիներ չունեցող միուղի գծերի կայարաննե-
րում, յեթե այդ կայարանների մերձեցումը, թեկու-
թյուն, միջանցույթից առաջ կարգաների մասնակիցների միջանցույթից, արգելակային ուղու տարածության վրա,
մի կողմից, արգելակային ուղու տարածության վրա,
ունի 0,006-ից ավելի դիք վայրեցքը:

բ) Յերկուղի գծերի կայարաններում, ուր ընդուն
վող և ուղարկվող գնացքները հատում են այլ ուղղու-
թյան գլխավոր գիծը:

դ) Միուղի դժամասում կայարանին միաժամա-
նակ յերկու գնացք մոտենալիս, վորոնցից մեկը ըստ
չվացուցակի՝ կացույթ չունի:

§ 390. Նախորդ հոգվածով ցույց տված՝ միա-
ժամանակ ընդունում արգելող գեղաքերում, — յերբ
կայարանին միժամանակ յերկու գնացք ե մոտենում,
առաջինը՝ ընդունվում ե այն գնացքը, վորի համար
մուտքի աղղանշանի մոտ կանգնելու և կամ տեղից
չարժվելու պայմանները ամելի աննպաստ են, կամ
պետք ե ընդունի այն գնացքը, վորի հետևից ընդյերթ
գնացք ե ուղարկված:

§ 391. Մուտքի աղղանշանը գնացքի համար կա-
րող ե բացվել միմիայն այն դեպքում, յերբ գնացքի
ընդունման մարզուտը պատրաստ ե, սլաքները փակ
են, ընդունման գիծը բոլորովին ազատ ե նրա վրա
գտնվող շարժակայից, և ընդունման սլաքների վրա
մանյովը դաղարեցված ե:

§ 392. Կայարան ժամանող գնացքը պետք է
կանգ առնի սահմանային սյունիկների սահմաննե-
րում: Այն դեպքում, յերբ գնացքի պոչը մնում է
սահմանային սյունիկներից դուրս, պոչի կոնդուկ-
տորն ու սլաքավարը պարտավոր են գնացքը առաջ
շարժելու մասին մեքենավարին աղղանշան տալ: Յեթե
հեարավոր չե գնացքը ուղիղ տեղարկել և գնացքի յեր-
կարությունը գերազանցում ե ընդունման գծերի յեր-
կարությունից, պոչի կանգուկտորն ու սլաքավարը
պարտավոր են գնացքը հարևան գծերի կողմից անհա-
պաղ պատապարել համապատասխան աղղանշաններով:

§ 393. Մուտքի սեմաֆորը փակվում է ժամանող
գնացքի ամբողջ կազմը անցնելուց հետո: Ավտոուղե-

կատակցումով՝ գծամասերում մուտքի լուսաֆորը
փակվում է գնացքի առջևի անվազույին անցնելուց
հետո:

§ 394. Կայարանի հերթապահը համդիպում է յու-
րաքանչյուր ժամանող գնացքի, հետեւ լով գնացքի
անխախտ վիճակին և նրա վրայի աղդանշաներին:

Այն կայարաններում, ուր ընդունման դերը հե-
ռու յեն կայարանի հերթապահի շենքից՝ վերջինու
համդիպում է միմիայն ճամբորդական գնացքներին,
իսկ ապրանքային գնացքներին կարող են հանդիպել
ափագ սլաքավարը, աղդարարը, կամ դերի հերթա-
պահը:

§ 395. Գնացքի ժամանումը ստուգվում է.

ա) Միջանկյալ կայարաններում—յերբ կայարանի
հերթապահը սլաքավարից կամ աղդարարից զեկու-
ցում է ստանում, թե գնացքը ժամանել է լրիվ կաղ-
մով և դետեղված է ընդունման դժում:

բ) Գծային մեծ զարդացումով կայարաններում,
յերբ կայարանի հերթապահը, գնացքի ամբողջ կաղ-
մը մուտքի սլաքն անցնելուց հետո, մուտքի պոստի
գլխավոր սլաքավարից զեկուցում է ստանում թե
գնացքը ժամանել է լրիվ կաղմով:

Բացի այդ, գնացքը կանգնելուց հետո, գլխավոր
կոնդուկտորը կայարանի հերթապահին զեկուցում է
անձամբ, կամ սլաքավարի միջոցով՝ ժամանած
գնացքի վիճակի մասին:

§ 396. Գնացքի ընդունման միջոցին կայարանի
հերթապահին արգելվում է գնացքի ընդունման հետ
անմիջաւես կապ չունեցող վորհե խոսակցու-
թյամբ դրազվել: Կայարանի հերթապահի շենքը բո-

լորովին մեկուսված պետք է լինի: Կայարանի հեր-
թապահի շենքն մտնելու իրավունք ունեն կայարանի
պետը կամ կայարանի հերթապահի հետ անմիջապես
աշխատող անձինք (ոպերատորը, տեխնիկական գրա-
սենյակային ծառայողը, գլխավոր կոնդուկտորը և
ապաշտաների անխախտ աշխատանքին հակող աշխա-
տավորները):

§ 397. Կայարանի պետը պարտավոր է շարունակ
հսկել կայարանի հերթապահների, ավագ և կրտսեր
սլաքավարների, աղդարարների գնացք ընդունելու աշ-
խատնքը, ստուգելով տրվելիք կարգադրությունների
հատությունն ու նրանց կատարումը ուղաքավարների և
աղդարարների կողմից:

§ 398. Կայարանի պետն այնպես պետք է կազմա-
կերպի կայարանի հերթապահների աշխատանքը, վոր-
պեսզի անվտանգ շարժումն ապահովելու բոլոր պայ-
մաններում՝ չթույլատրի գնացքների հապաղում: Ամեն
մի անհրաժեշտությամբ չափանակորված մուտքի
փակ աղդանշանի մոտ գնացքի կանգնելիքի համար
հերթապահը կրում է խիստ պատասխանատվություն:

ԳՆԱՑՔՆԵՐԻ ՈՒՂԱՐԿՈՒՄԸ

§ 399. Գնացքը կայարանից ուղարկելուց առաջ,
կայարանի հերթապահը պարտավոր է համոզվել, վոր-
պետուրով մինչեւ հարեւան անշատական կետը
աղատ է գնացքներից:

§ 400. Յուրաքանչյուր ուղարկելիք գնացքի հա-
մար կայարանի հերթապահը պոստի սլաքավարին,

իսկ այնտեղ ուր կա՛ ավագ սլաքավարին՝ տալիս ե
գնացքի ուղևորման մարզուտը:

§ 401. Կայարանի հերթական արդելվում ե
մինչև մարշրուտի կատարման ստուգելը և մինչև մա-
րին այն գծում երեսի ընդհատումն այն գծերում և սլաքներում,
նյուիրների ընդհատումն այն գծերում և սլաքներում,
վորոնցով պետք ե ընթանա գնացքը—բացել յելքի աղ-
դանաշնը և կամ զնացքի մեկնման համար՝ թույլտվու-
թյուն տալ: Ստուգումը կատարուած ե ավագ սլաքա-
թաղը կամ կայարանի հերթականը այն կարգով, վորն
կանխատեսված ե զնացքներ ընդունելու:

Ուղարկվելիք զնացքի համար յելքի աղդանաշնի
բացումը կատարուած ե կամ անձամբ կայարանի հեր-
թաղը կամ նրա հանձնարարումով՝ աղդարարալը:

§ 402. Վաղուրդը գրավելու թույլտվությունը—
այնտեղ, ուր չկան յելքի աղդանաշներ—կայարանի
հերթականը անձամբ տալիս ե գլասվոր կոնդուկտո-
րին, վորը համոզվելով, թե նա ճիշտ ե՝ հանձնում ե
մեքենավարին: Գնացքը կայարանը անկացույթ ընթա-
նալիս՝ վաղուրդը գրավելու թույլտվությունը մեքենա-
վարին հանձնվում ե զնացքի յերթի միջոցին՝ վորոշ-
ված կարգով:

§ 403. Գնացքի միաժամանակ ուղարկումը և
նույն ուղղությամբ ընթացող զնացքի ընդունումը
արգելվում ե.

ա) Միուղի գծամասերի այն կայարաններում,
վորոնք կահալորած չեն ավտոմատիկ աղդանաշնե-
րով, միջանցիկ յերթի սկավառակներով՝ կամ չունե-
աղդակովիչ փակուղիներ, յեթե միայն այդ կայարան-
ների մերձեցումը, թեկուղ մի կողմից, արգելակման

տարածության վրա ունի 0,006-ից ավելի դիք վայր-
եցք:

բ) Յերկուղի գծերի կայրաններում, վորոնց վրա
ուղարկված զնացքները հատում են ընդունվող զնացք-
ների գիծը:

§ 404. Կայարանի հերթական ուղեկցում ե ամեն
մի ուղարկվող կամ կայարանով անկացույթ ընթացող
զնացքի: Այն կայարանում, ուր ապրանքային գնացք-
ների առաքման գծերը հեռացած են կայարանի հեր-
թականի չենքից, վերջինս տղեկցում ե միմիայն
ճամբորդական գնացքները, իսկ ապրանքային գնացք-
ները, այս գեղեցերում ուղեկցում ե ավագ սլաքավա-
րը, աղդարարը կամ գծերի հերթականը:

§ 405. Գնացքի մեկնումը վերահսկվում է.

ա) Միջանկյալ կայարաններում, յերբ կայարանի
հերթականը պոստի սլաքավարից կամ աղդարարից
դեկուցում ե ստանում, թե զնացքը յելքի սլաքը
անցել ե լրիվ կարմով:

բ) Գծային մեծ զարգացումով կայարաններում,
յերբ կայարանի հերթականը ավագ սլաքավարից դե-
կուցում ե ստանում, թե զնացքը առաքման մարզու-
տի յելքի սլաքն անցել ե լրիվ կարմով:

§ 406. Կայարանի պետը պարտավոր ե չարունակ
հսկել կայարանի հերթակաների, սլաքավարների և
աղդարարների զնացքները ուղարկելու աշխատանքին,
ստուգելով արվող կարդաղրությունների ճշտությունը
և նրանց կատարումը սլաքավարների և աղդարարների
կողմից:

§ 407. Գնացքի պետը—գլխավոր կոնդուկտորն ե:
Նա պարտավոր ե.

ա) Գնացքն ընդունելիս համոզվել, վոր կազմը
ձետ և կազմալորված, կցված և և ոժոված և աղջա-
նշաններով և գնացքային գույքով:

բ) Աւշադիր կերպով ծանօթանալ վաղութեռ դրա-
վեցնելու համար տրված թույլտվության ձևության
հետ և հետո հանձնել տանող լոկոմոտիվի մեքենավա-
րին: Գնացքն անցկացնել ուղեմասով իր ժամանակին
և ձեռք առնել շարժման դրաֆիկով չկանխառնելուց
կանդնույթների դեմ միջոցներ:

տ) Հետեւել աղջանշաների դրությանը գնացքն
վրա, դժեռում և նրանց կատարմանը՝ լոկոմոտիվի
մեքենավարի կողմից:

չ) Հետեւել դժում գնացքից տրվող աղջանշանե-
րին և գնացքի անվտանգ յերթի համար վաղություն
ձեռք առնել միջոցներ:

յե) Հասունի ուշադրություն դարձնել բեռների
ճիշտ և ամուր պնդացմանը բայց վարունակում:

ղ) Վարել գնացքային մարզում:

ԳՆԱՑՔՆԵՐԻ ՈՒՂԱՐԿՈՒՄԸ ԸՆԴՅԵՐԹ (ՅՈՒՆԿԱՆԱԿԱՆ)

§ 408. Գնացքների ընդյերթ ուղարկումը ժամա-
նակի սահմանափակումով բացառիկ միջոցառում և և
դրադադրվում և ավտոուղեկապակցումով չուարքա-
վորված դժամասերում՝ միմիայն լույս ժամանակ և
յուրաքանչյուր առանձին դեպքում՝ թույլատրվում է
հերթապահ դիսպետչերի կողմից:

Գնացքները ընդյերթ ժամանակի սահմանափա-
կումով ուղարկելիս՝

ա) Միջկայարանային կապը արետք և լինի ան-
ժամանակամիջություն:

բ) Ուղարկված գնացքների միջի ժամանակամիջո-
ւթյունը 10 րոպեյից պակաս չպետք է լինի, իսկ ավտոուղե-
կինների համար՝ թե գնացքների և թե ավտոուղեկին-
ների հետեւելից ընթանալիս՝ 5 րոպեյից վոչ պակաս:

տ) Ընդյերթ ընթացող գնացքի արագությունը
չպետք է գերազանցի առջևից ընթացող գնացքի արա-
գությանը:

Այս գնացքներից յուրաքանչյուրը պետք է պահ-
պանի իր վազուրդային ժամանակամիջոցը:

§ 409. Արգելվում և ընդյերթ ուղարկել.

ա) Ճամբրորդական և մարդկանց տեղափոխելու
համար այլ գնացքներ, ինչպես և պայթուցիկ, թու-
նավոր բեռներով և զինամթերքներով գնացքներ: Այս
գնացքների հետեւելից չի թույլատրվում նույնպես
այլ գնացքների ուղարկումը:

բ) Յերբ գնացքներն ընթանում են վազոններով
դեպի առաջ:

տ) Յեթե առջեւելից ընթացող գնացքը վաղություն
կացույթ ունի:

զ) Մառափուղի, բուքի միջոցին և այլ աննպաստ
պայմաններում, վորոնք նվազեցնում են աղջանշան-
երի յերեվումը:

յե) Այն գնացքների հետեւելից, վորոնք չեն դեռեղ-
զում մի ընդունիչ կայարանային դժում:

տ) Յերկուղի դժամասերում վոչ ուղիղ դժուլ ու-
ղարկուղի գնացքների հետեւելից:

ե) Մի մակարդակով գծերի հյուսք (сплетение)
կամ կցվող գծեր ունեցող վազուրդներում:

ը) Ճանապարհի պետի Հրամանով Հայտարարվող աննպաստ պրոֆիլ ունեցող վաղուրդներում:

Ա. Բ. Գ. Ո. Ի. Թ. Յ. Ո. Ի. Ն. Ե. Ր

§ 410. Վաղուրդներում և գծամասերում դնացքների արագությունը վորոշվում է դնացքների չարժման դրափիկով:

Դեպի կողքերի գիծը թեքված սլաքների վրայով ընթանալիս դնացքի արագությունը սահմանվում է ժամը 40 կլմ-ից վոչ ավելի:

40 կլմ-ից բարձր արագությունը թույլատրվում է միմիայն ՀՃԺԿ գծի Կենտրոնական Վարչության թույլտվությամբ:

Վաղոններով դեպի առաջ շարժվող դնացքի արագությունը վորոշվում է ժամը 25 կլմ-ից վոչ բարձր:

Գնացքը փակուզու կայարանային գծերն ընդունելիս՝ արագությունը փակուզու ճանապարհի սկզբին ժամը 15 կլմ-ից ավելի չպետք է լինի:

«Արագություն նվազեցնելու աղղանշաններով պատսպարթած տեղով անցնելիս՝ (յեթե այլ արագության կանխազդուշացում չի տրված) արագությունը սահմանվում է ժամը 25 կլմ»:

Շարժման դրափիկով կանխատեսնված առանձին գծամասերով յեկ վաղուրդներով դնացքների չարժման արագությունները մուծվում են դնացքների չարժման չվացուցակի գրքույկների մեջ:

§ 411. Վաղուրդն անցնելու ժամանակամիջոցը նշանակում են.

ա) Գլխավոր կոնդուկտորը դնացքային մարշու-

ակ մեջ՝ ստույգ նշանակելով մեկնման անցույթի և վաղուրդը սահմանավակով կայարանը ժամանելու ժամանակը:

բ) Գնացքային դիսպետչերը կատարած չարժման դրափիկով, ըստ վորում ցույց ե տրվում ժամացահեցումը (ուղօհ) կամ հապաղումը գծում՝ ըստ չվացուցակի:

ԳՆԱՑՔՆԵՐԻ ՇԱՐԺՄԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱՑՆԵՐԸ

§ 412. Գնացքների չարժումը կատարվում է հարաբերության և կապի հետեւյալ միջոցներով.

ա) Ավտոմատիկ ուղեկապացումով:

բ) Կիսաավտոմատիկ ուղեկապակցումով:

շ) Ելեկտրամականային սխատեմով:

դ) Քերազդարձումով:

յե) Հեռադրով և հեռախոսով:

§ 413. Ավտոուղեկապակցումով.

ա) Բլոկ-ուղեմասը գնացքի կողմից գրավելու համար թույլտվություն և ծառայում յեթե կամ անցույթի լուսափորի (նվազեցրած արագությամբ անցույթ թույլտվող) գեղին լույսը կամ (նորմալ արագությամբ անցույթ թույլ տվող) կանաչ լույսը:

բ) Գնացքը կարմիր ցուցմունքով անցույթի լուսափորի կամ անորոշ ցուցմունքով աղղանշանի կամ չուսավորված աղղանշանի մոտ կանոնելիս՝ դիսպետչույթուկտորը սպասում է 2 բոպե, վորից հետո, յեթե լուսափորի վրա չի յերևա թույլատրող լույս, գլխավոր կոնդուկտորն անցնում է լոկոմոտիվը և դնացքն

ընթանում ե մինչել հետեվյալ լուսաֆորը ժամը 15
կմ-ից վոչ բարձր արագությամբ։ Յեթե հետեվյալ
անցույթի սեմաֆորն ևս կլինի նույն դրության մեջ,
ինչպես ցույց ե տրված վերը, ապա շարժումը շարու-
նակվում ե նույն կարգով։

դ) Յեթե յերկուղի գծամասը—գնացքների յերկ-
կողմանի շարժման համար յուրաքանչյուր զծով—կա-
հավորված չե ավտոռուղեկապակցումով, ապա գնացքը
վոչ ուղիղ զծով ուղարկելիս՝ ավտոռուղեկապակցու-
մով ոգտվելն այս զծում պետք ե դադարեցնել, և
պետք ե դիմել հեռախոսային կամ հեռագրային հա-
րաբերության։

է) Վաղուրդում՝ յերկու կամ ավելի լուսաֆոր-
ների վրա աղդանշանը հանգչելիս, կամ թե կայարա-
նում ավտոռուղեկապակցման պիտույքների աշխատան-
քը ընդհատվելիս՝ գնացքների շարժումը կատարվում
ե հեռագրային կամ հեռախոսային հարաբերությամբ։

ե) Կապի բոլոր տեսակների դործողությունը
խախտվելիս, բայց ավտոռուղեկապակցումն անխախտ
դործելիս՝ շարժումը կատարվում ե ավտոռուղեկա-
պակցման աղդանշաններով։

§ 414. Կիսաավտոմատիկ ուղեկապակցման դեպ-
քում՝

ա) Գնացքի կողմից բլոկ-գծամասը դրավելու հա-
մար իբրև թույլտություն՝ ծառայում ե անջատա-
կան կետերում զետեղված յելքի կամ անցույթի ռե-
ժամֆորների բաց դրությունը։

բ) Միուղի գծամասերում յելքի սեմաֆորը բացե-
լու համար՝ անհրաժեշտ ե նախորոք բլոկ-ապարատով

հարևան բլոկ-կետից, ուրի մեկնում ե գնացքը, սու-
նաւ սուղեկապակցական համաձայնության աղդանշան։
դ) Բլոկ-սիստեմի գործողությունը ընդհատվելու
դեպքում, ինչպես և նորոգման և բլոկ-ապարատը
տէղափոխման միջոցին, գնացքների շարժումը կա-
տարվում ե հեռախոսային հարաբերությամբ։

§ 415. Մականային սիստեմի դեպքում։

ա) Գնացքի կողմից—վաղուրդը գրավելու համար
թույլտություն ե ծառայում ավյալ վաղուրդներին
պատկանող մականը։

բ) Գնացքների շարժման վերաբերող բոլոր հեռա-
խոսային բանակցությունները, ինչպես մականների
Հանումն ու մուծումը, նրանց ստացումն ու հանձնու-
մը կարող ե կատարվել միմիայն կայարանի հերթա-
պահի միջոցով։

դ) Կայարանի հերթապահը իրավունք ունի, մա-
կանը առանց մականային ապարատով բաց թողնելու՝
ժամանած զնացքից զծերում ստացած մականը հանձ-
նել նույն վաղուրդն ուղարկվող զնացքին։ Այս դեպ-
քում անհրաժեշտ ե վաղորոք ստանալ այն հարեւն
կայարանի համաձայնությունը, դեպի ուր մեկնում ե
գնացքը։

դ) Գլխավոր կոնդուկտորն ու մեքենալարը մա-
կանը ստանալով, պարտավոր են համոզվել, վոր նա-
պատկանում ե այն վաղուրդին, ուր վոր մեկնում ե
գնացքը։

Արդելվում ե.

ա) Գնացքը մեկնելու համար սպառքաստ լինելուց
առաջ, մականի հանման թույլտություն ինդրելը,

բացառությամբ այն դեպքերի, յերբ գնացքը բաց է
թողնվում առանց կացույթի:

բ) Գործող Մականները պահել առանց ապարատի
մեջ մուծելու:

գ) Մականը հետը տանել հարելան վազուրդ:

դ) Մականը գնացքից դետին ձգել:

Մականային սխտեմի գործողությունները բնու-
հատվելիս՝ գնացքների շարժումը կատարվում է հե-
ռագրային (կամ հեռախոսային) հարաբերությամբ:

§ 416. Հեռագրային հարաբերության դեսկրում.

ա) Միուղի գծամասերում վազուրդը դրավելու
համար՝ թույլտվություն ե ծառայում (ինչպես և
յերկուղի գծամասերում վոչ ուղիղ գծով շարժվելիս)՝
մեքենավարին տրվող գծային հեռագիրը:

Հեռագիրը տալուց առաջ՝ կայարանի հերթապա-
հը՝ գնացքն ուղարկվելու համար, հարելան կայարա-
նից պետք է համաձայնություն ստանա:

բ) Յերկուղի գծամասերում գնացքը ուղիղ գծով
ուղարկելիս՝ վազուրդը դրավելու համար թույլտվու-
թյուն ե ծառայում մեքենավարին հանձնվող գծային
գրությունը (պատճենագիր):

գ) Գծային գրության հանձնումն կատարվում է
նույն գծով նախորդք հարեան կայարանը ուղարկված
գնացքի ժամանելու մասին տեղեկություն ստանալուց
հետո:

դ) Գլխավոր կոնդուկտորը, ստանալով գծային
հեռագիր կամ գծային գրություն, անձամբ ստուգում
ե նրանց բոլանդակությունը և տալիս է մեքենավա-
րին, վորը նույնպես ստուգում է այդ գրություն-
ները:

§ 417. Հեռախոսային հարաբերությունների դեմու-
բում.

ա) Միուղի գծամասերում գնացքի կողմից վա-
զուրդը դրավելու համար՝ թույլտվություն ե ծառա-
յում գծային հեռախոսագիրը, իսկ յերկուղի գծամա-
սերում՝ գծային գրությունը:

բ) Գնացքային հեռախոսագրերի փոխանակումը
հարեան կայարանների մեջ՝ իրագործում է կամ անձ-
նապես կայարանի հերթապահի, կամ այս նպատակի
համար նշանակված նպերատորների միջոցով:

§ 418. Առանձին դեպքերում այն գծամասերում,
ուր շարժումը սպասարկում են մի լոկոմոտիվով կամ
մի քանի լոկոմոտիվներով, բայց մի մականի միջոցով,
շարժման կարգը այս միջոցներից յուրաքանչյուրով
վրոշում է ճանապարհի պետք, նայելով տեղական
պայմաններին:

§ 419. Հարաբերության և կապի բոլոր միջոցնե-
րի գործողությունը ընդհատվելիս՝ միուղի գծամա-
սերում գնացքների շարժումը կատարվում է գրավոր
հարաբերությամբ, իսկ յերկուղի գծամասերում՝ այն
սահմանափակ ժամանակամիջոցով, վորը վորոշված է
անջատական կետերի միջի վազուրդը անցնելու հա-
մար:

§ 420. Գրավոր հարաբերությունները սահմանվում
են դերակցող ուղղություն ունեցող անջատական կե-
տերի, կողմից ըստ վորում:

ա) Միուղի վազուրդներում՝ գերակշռող ուղղու-
թյուն ե համարվում կենա ուղղությունը:

բ) Յերկուղի վազուրդներում՝ յերբ մի դիմք փակ-
ված է, իսկ մյուսով սահմանված է յերկողմանի շար-

Ժում—այն ուղղությունը, վորը մնացած գործող գծի համար կլիներ ուղիղ՝ յեթե շարժումը լիներ յերկուղիք:

§. 421. Քերազդարպումով գծամասերում՝ լոկոմոտիվները պետք ե կահավորված լինեն հատուկապարատուրայով:

ԳՆԱՅԻՆԵՐԻ ՇԱՐԺՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

§ 422. Յերկուղի վաղուրդներում ամեն մի գլխավոր ուղի, իբրև կանոն, ծառայում ե գնացքների շարժմանը մի վորոշ ուղղությամբ (միակողմանի շարժում):

§. 423. Շարժումը կանոնավորելու համար կարող ե կիրառվել վոչ ուղիղ գծով գնացքների առաքում: Շարժման այս յեղանակի գործադրումը, իբրև մշտական միջոց, թույլ ե տրվում միմիայն այն զծամասերում, վորոնք հատկապես հարմարեցրած են յուրաքանչյուր գծով յերկողմանի շարժում կատարելու համար: Վոչ հարմարեցրած գծամասնում՝ գնացքների շարժումը վոչ ուղիղ գծով, կարող ե թույլատրվել միմիայն գնացքների դիսպետչերի կարգադրությամբ:

§ 424. Բաղմուղի գծերում՝ շարժման կարդը յուրաքանչյուր առանձին գծով՝ սահմանում ե ճանապարհի պետը:

§ 425. Գնացքների ընթանալը վաղոններով դեպի առաջ՝ թույլատրվում ե.

ա) Յերբ գնացքն ընթանում է բեռնավորման ճյուղերը և դեպի հետ:

- բ) Ծառայողական, տնտեսական և ոժանդակ գնացքների շարժման դեպքում:
- գ) Մանյովրային աշխատանքի միջոցին:
- դ) Յերբ անհրաժեշտ ե լինում վազուրդից գնացքը հետ մղել դեպի առաքման կայարանը:

ԳՆԱՅԻՆԵՐԻ ՎԱՐԵԼՈՒ (ՅԵԶԵՆԻ) ԿԱՐԳԸ ԼՈԿՈՄՈՏԻՎՆԵՐԻ ՄԵՔԻՆԵՆՎԱՐՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ

§ 426. Գնացքների վարումը լոկոմոտիվների մեջ քենավարների կողմից՝ իրադորձվում ե տեխնիկական շահագործման կանոնների ճշտությամբ, պահպանելով աղղանշանների և ծառայողական հրահանդների պահպանները, ինչպես և գծի պրոֆիլին վերաբերող բոլոր ցուցմունքները:

§ 427. Կայարան մտնելիս՝ մեքենավարը պետք է:

ա) Արգելակները գործի դնի այնպես, վոր լոկոմոտիվը կանգնեցնի առանց անցնելու սահմանային սյունիկն ու աղղանշանները:

բ) Սլաքային ցուցանիշներով հետեւի մարշրուտի ճշտությանը և թե, արդյոք, ընդունման դիմը դրան զեցրած չե՞ շարժակաղմով:

դ) Աղղանշան տա ընթանալու մասին:

§ 428. Կայարանային գծերով անցնելիս՝ մեքենավարն ու նրա ողնականը պարտավոր են.

ա) Հետեւի ճշտորեն կատարել վոչ միայն մշտական աղղանշանների ցուցմունքները, այլ և այն աղղանշանները, վորոնք տալիս են կայարանի աշխատավորները և թե գնացքային ջոկատները:

բ) Հետեւի հարեվան գծերում գնացքների և մա-

Նյովրային լոկոմոտիվների շարժմանը և ընդհարման վտանդի դեպում՝ անհաղաղ ձեռք առնել դնացքը կանգնեցնելու միջոցներ:

§ 429. Ճանապարհին ընթանալիս արգելվում են՝

ա) Վայրեջքում շարժվել այնպիսի արագությամբ, վորի միջոցին զնացքի մեջ յեղած արգելակներով արգելակման տարածությունը, չուտափույթ կանգնեցնելու դեպքում, կինի ավելի մեծ, քան վորոշված եներկա կանոններով։

բ) Դադարեցնել ողային ծծիչի գործողությունը ճեմանապարհին և թե կայարաններում, յերբ կանգնույթի տելողությունը 20 րոպեյից քիչ ե։

գ) Գերազանցել այն արագությունը, վորը սահմանված ե տված կանխաղեռուշացումներով և աղդանշանների ցուցմունքներով։

§ 430. Մեքենավարը պետք է.

ա) Գնացքը վայրեջքով ընթանալիս, վորին անմիջապես հետեւում ե վերելք և կամ թե վոչ մեծ հրապարակ, իսկ հետո նորից վերելք՝ աստիճանաբար բաց թողնել արգելակները գնացքի կազմը ձգել և միմիայն դրանից հետո լիովին բացել ոեկուլյատորը, Ռեգուլյատորը անհրժեշտ ե բացել գնացքը վերելք դուրս դալուց առաջ նրա համար, վորպեսզի դիմապահ վերելք մտնելիս՝ չստացվի հետաքշում և գնացքի խղում։

բ) Սեռային (перевалистый) պրոֆիլով ընթանալիս (վերելից տափարակ կամ թե վայրեջք) ոեկուլյատորը պետք ե փակի միմիայն նրանից հետո, գնացքի մեծադույն մասը կանցնի սեռի գագաթով։ Կրկնված սեռը (повторные перевалы), գնացքը վարելիս, ամ-

բողջ գնացքը պետք ե պահպահ ձգված, վորի համար ոեկուլյատորը պետք ե բացված լինի, արգելակի գնացքը, վորպեսզի չգերազանցվի առավելագույն առագությունը։ Վերելով ընթանալիս՝ չպետք ե թույլատրի, վոր ոեկուլյատորը ծածկվի և անփառելը բուք առեն, վորի համար նաև անփառերի տակ ավագ ե թառվում։

դ) Գնացքը տեղից շարժելիս, յեթե գնացքը կանդեալ թեքության վրա, սկզբում նա պետք ե արձակի արգելակները, սպասի դիմի մասի հետքաշին (օտքառեա) և միմիայն դրանից հետո զգուշությամբ բացի ոեկուլյատորը։

§ 431. Մեքենավարն ու ողնականը պարտավոր են աշալուրը հետեւիլ աղդանշաններին և գծային նշաններին։ Մեքենավարը պարտավոր է ապահովել գնացքի ժամանակին և անվտանգ յերթը վազուրդով՝ ճառուեն պահպանելով գրաֆիկը։

Գնացքը վարելիս՝ մեքենավարը պարտավոր է.

ա) Արգելակային սարքավորումները պահել միշտ պատրաստ վիճակում։

բ) Ստուգել նրանց յերթի ժամանակ։

գ) Արգելակել սահուն կերպով։

դ) Վերահսկման սկիտույթներով (приборы)՝ (ջրաչափակի, ջրափորձ ծորակներ) ստուգել ջրի մակարդակը կաթսայում, չթույլատրելով նրա մակարդակի անկումը՝ ջրաչափ ապակու մոտ մետաղական թիթեղի վրա գծված ցուցիչից ցածր։

յե) Ստուգել չողու ճնշումը կաթսայի մեջ, չթույլատրելով նրա բարձրացումը մանումետրի գծից ավելի վեր։

գ) Արդելակված զնացքը դեք թեքվածքից կարճ հրապարակ ընթանալիս, իսկ հետո նորից թեքվածք դիմելիս՝ մեքենավարը, հրապարակն անցնում է արդելակումով։ Գնացքը հրապարակից վայրեջք անցնելիս՝ լոկոմոտիվը արդելակվում է ոժանդակ արդելակով։ Դրանից հետո, յերբ ամբողջ զնացքը կտանիլի վայրեջքում, մեքենավարը բաց է թողնում ոժանդակ արդելակն ու հետագայում ընթանում է արդելակված զնացքով։

Ե) Յերբ թեքվածքը դեք չե, և տափարակը վայրեջքների մեջ յերկար է, վայրեջքում՝ տափարակին չնկատած, նա պետք է արդելակները լիովին արձակի և տափարակն անցնի բաց թողած արդելակներով։ Լոկոմոտիվը տափարակից վայրեջք մտնելիս՝ նա պետք է լոկոմոտիվն արդելակի ոժանդակ արդելակով, իսկ վերջնիս չլինելու դեպքում՝ տենդերի ձեռքի արդելակով։ Յերբ կազմի կիսից ավելին կլինի վայրեջքում, մեքենավարը դործի յե զնում կազմի արդելակները, վորից հետո բաց է թողնում տենդերի ձեռքի արդելակը։ Յերբ ամբողջ կազմը կլինի թեքվածքի վրա, մեքենավարը ատահճանաբար բաց է թողնում լոկոմոտիվի ոժանդակ արդելակը։

Ը) Շուտափույթ արդելակում գործադրելիս՝ մեքենավարի ծորակի կամ կոմբինած (комбинированый), ծորակի կոմբը պետք է պահի շուտափույթ արդելակում դիրքում այնքան, մինչեվ վոր գնացքը բոլոր վիճակներին կանդ առնի։

Թ) Զպետք է թույլ տա զլիսավոր ավագանի մեջ ձնչումը ընկնի 7 մթնոլորտից ավելի ցած, իսկ մագիստրալում՝ 4,5 մթնոլորտից ավելի ցած։

Ժ) Ուղղաղու (прямодействующий) արդելակներով ուղաղելիս՝ չպետք է թույլատրվի չափից դուրս արդելակման ջանքեր, բացի այն դեպքից, յերբ կարիք ենում չուտափույթ արդելակման։

Ի) Յերբ արդելակները խախտված են, կամ թե փչացել ե ուղային ծծիչը, անհրաժեշտ է անմիջապես նվազեցնել արագությունը, և կանգ առնել վայրեջքին մոտենալիս, և վայրեջքում, տալով գնացքային ջոկատին արդելակման աղդանչաններ, դործի դնելով լոկոմոտիվի ձեռքի արդելակները։

Յերբ գնացքի մեջ, վայրեջքում ժամը 20 կլմ-ից վոչ բարձր արագությամբ ընթանալու համար ձեռքի արդելակները պակաս են, պետք է ձեռք առնի գնացքը կանգնեցնելու բոլոր միջոցները և կարիքի գեպքում դործադրի շուտեարժի մեջ հակա-չողի (коштрап)։

§ 432. Գնացքը հրիչով ուղարկելիս՝ արդելվում է.

ա) Հրիչի մեքենավարին տեղից շարժվել՝ առանց յերթի իրավունքի համար համապատասխան թույլ-թվություն ունենալու։

բ) Բացել տանող լոկոմոտիվի ուեգույատորն առաջ քան հրիչից աղդանչան ստանալը։

§ 433. Ճանապարհին հրիչով ընթանալիս՝ արդելվում է՝

ա) Գլխի և հրիչ լոկոմոտիվների մեքենավարներին փոխել լոկոմոտիվների զեկավարման ուժիմը և գնացքը կանգնեցնել առանց համապատասխան աղդանչան տալու։

բ) Հրիչի մեքենավարին՝ դադարեցնել հրումը առանց վորոշված աղդանչանները տալու և այնտեղից

սուաջ, վորը սահմանված ե հսկապատասխան մշտական ազդանշաններով:

գ) Հրիչի մեքենավարին, հրումը վերջացնելուց հետո, (յերբ անհրաժեշտ է ընթանալ դնացքի հետեւից), գոնվել ավելի մոտ հեռավորության վրա, քան հարկավոր ե հրիչը կանգնեցնելու համար կանգնած դնացքի առաջ: Հրիչի մեքենավարը պարտավոր ե մըտնել ժամանման կայարանն այնպիսի արագությամբ, վորը կարող ե ապահովել անհապաղ կանգնեցումը:

§ 434. Գնացքը կրկնակի քաշով ընթանալիս, գնացքի յերթը դեկավարում ե առաջին լոկոմոտիվի մեքենավարը:

Յերկրորդ լոկոմոտիվի մեքենավարը պարտավոր ե հսկատակվել առաջին լոկոմոտիվի մեքենավարի բուլոր ազդանշաններին: Յերկրորդ լոկոմոտիվի մեքենավարը պարտավոր ե կրկնել առաջին լոկոմոտիվի մեքենավարի բուլոր ազդանշանները:

Յերկու մեքենավարին և արգելվում ե ուերուլյատորը բացել մինչև յերկրորդ լոկոմոտիվից պատասխան ազդանշանի ստացումը:

§ 435. Արգելվում ե թույլատրել լոկոմոտիվ դեկավարել.

ա) Հիվանդ, բ) վոչ զգաստ վիճակում աշխատանքի յեկած մեքենավարներին:

§ 436. Արգելվում ե գնացքն ընթանալիս, լոկոմոտիվային ջոկատին զբաղվել կողմանակի գործերով, ընթերցումով, զրույցով և այլն:

§ 437. Արգելվում ե լոկոմոտիվով ընթանալ այնպիսի անձանց, վորոնք չեն մտնում լոկոմոտիվի ջոկատի կազմի մեջ, բացի առանձին հրահանդով նոր

խատեսնված այսատավորներից և այն ել 2-մարդուց միաժամանակ վոչ ավելի: Միայնակ ընթացող լոկոմոտիվների վրա թույլատրվում ե ընթանալ պահեստի կոնդուկտորային ջոկատին, բայց 4 մարդուց վոչ ավել:

§ 438. Մեքենավարը, լոկոմոտիվի կցման կայարանից ուղևորվելով՝ պարտավոր ե.

ա) Ստուգել լոկոմոտիվի սարքին վիճակը:

բ) Վագոններ զնողի միջոցով՝ ստուգել, վոր ավտոարգելակները անխախտ են և համոզվել, վոր նրանք համապատասխանում են ճանապարհի պրոֆիլին և դնացքի կշռին, դեկավարվելով ներկա կանոններին արգելակային աղյուսակներով:

գ) Փորձել դնացքի արգելակները և ստուգել արգելակային մաղթատրալի ճնշումը, չթույլատրելով, մի բրածման մնակումը 0,2 մԲնույթություն ավելի:

դ) Համոզվել, վոր լոկոմոտիվը բոլորովին կանոնավոր կերպով ե կցված դնացքի առաջին վաղոնին, իսկ յեթե հետարավորություն և կամ թե ժամանակեկամ, ապա մինչև գնացքի ուղևորվելը համոզվել արդյոք, չեն մնացել գնացքի ամբողջ յերկարությամբ չձգված կցումներ (ըօպերա):

§ 439. Մեքենավարին արգելվում ե կայարանից մեկնել առանց գլխավոր կոնդուկտորից ուղևորման ազդանշան և առանց կայարանից գուրս դալու թույլատրություն ստանալու (յելքի ազդանշանով, մականով, զծային հեռագրով կամ հեռախոսադրով, դժային գրությամբ և կամ այլ գրավոր թույլտվությամբ):

ԳՆԱՅԻ ՊԱՏՄՈՐՈՒՄԸ ԱԿԱՄԱ ԿԱՆԴՆՈՒՅԹԻ
ՄԻԶՈՑԻՆ

§ 440. Վաղությունը դնացքի ակամա կանգնույթի ժիշտին՝ դնացքային մէքենավարոր պարտավոր է.

ա) Ավտո-արդելակները գործարկել և ձեռքի արդելակները արդելակելու համար աղղանհամար տալ:

թ) Բայտ հնարյալը որության՝ գնացքը կանդնեցնել տափարակ տեղում և դժամասի ուղիղ մասում, յեթե չի պահանջվում շուտափություն կանդնեցում:

դ) Անհապաղ, դիմավոր կոնդուկտորի հետ միաս-
մին պարզել հետագա յերթի հարավորությունը:

§ 441. Գլխավոր կոնդուկտորը պարուավոր է,
քեթե գնացքը չի կարող առաջ ընթանալ, զնացքի
պատսպարման համար միջոցներ ձեռք առնել և միա-
ժամանակ իր ձեռքի տակ յեղած միջոցներով, վերաց-
նել ծագած արգելուներու:

§ 442. Գնացքի պատուպարումը կատարվում է վաղութղթում կանգնելուց հետո 3 րոպե անց և 10 րոպե անց—մուտքի աղդանչանի մոտ կանգնելուց հետո:

Պոչակին վագոնի կոնդուկտորը ձեռքի արգելակը արդելակելուց և սանդալը տակը զնելուց հետո (յեթե գնացքը կանգնում է վերյելքում) դիշերով հետեւ վագոնի կողքի լավետը շուրջ և տալիս կարմիր կրակով լոկոմոտիվի կողմը, իսկ ցերեկով պոչի վագոնի բարձակից կախում և բացած կարմիր դրոշակ։ Սրանից հետո կոնդուկտորը ձեռքի կարմիր աղղանչանով հեռանում է 800 մետր, ճայթովիկներ և զետեղում և ճայթովիկներ զետեղած տեղից 20 մետր յետ, զետեղ

գնացքը, ցույց և տալիս վազուբդի կողմի կարմիք
աղղանշան :

գնացքը թանձր մառախոսվի, ձույնի, բուքի,
անձրևի միջոցին կանդնեցնելիս և գնացքի կանդնեց-
ման բոլոր գեպքերում, յերբ գնացքն ընթանում
յերկուղի գծամասում վոչ ուղիղ գծով, ուլսափոք կու-
ղուկտորի կարգադրությամբ՝ գնացքը գլխի կողմից
պատուարվում ե նույնակես, ինչպես և պոչից՝ գևաց-
քի ջոկատի աշխատավորներից մեկի միջոցով:

§ 443. Գնացքը միաժամանակ ազդանշաներով
պատսպարելուց հետո, գլխավոր կոնդուկտորն ան-
ձամբ և գնացքի ջոկատի միջոցով.

ա) Պետք է գնացքում յեղած բոլոր սանդալները զետեղի անխմների տակ, յեթև գնացքը կարող է առել թերվածքում :

բ) Գնացքում յեղած բոլոր արդելակները գործարկելու:

գ) Անմիջապես կապ հաստատի հարեւան կայս-
րակությունից հետ, յեթե դնացքում կա հեռախոսային ա-
պարատ, իսկ յեթե հեռախոս չունի, ապա նույն կա-
պըն հաստատում ե հեռախոս ունեցող մոտակա կե-
տից :

§ 444. Եեթե զնացքը կանգ է առել դեք վերյշել
քում և պոչում հրիչ չունի, մեքենալարը զնացքը
պետք է յետ քաշի նույն վազուրդի դեպի ավելի թե-
թեկ պլրոֆիլը:

Մինչև մոտակա տափարակը յետ քաշումը կա-
տարվում է կանդնեցման աղդանչանի պատսպարու-
մով, վորը տարախում է յետ քաշելիք գնացքից՝ արգե-

լակման ճանապարհի յերկարություն ունեցած տարածություն:

Յետքաշման արագությունը 5 կմ-ից ըստածք և լինի: Գնացքի յետաքշումն արգելվում է.

ա) Մառախուղի և ձյունի միջոցին, յերբ աղդանանները դժվար են վորոշվում:

բ) Յերբ գնացքի յետևից դաշիս և մի այլ ընդ-յերթ գնացք:

գ) Ավտոռուղեկապակցումով կահավորված վագուրդներում:

§ 445. Յեթե գնացքը կանդնույթից հետո չի կարող ընթանալ ինքնուրույն կերպով, ապա նրա կազմը վաղուրդից դուրս և բերվում գնացքի լոկոմոտիվի միջոցով՝ մաս-առ-մաս, կամ գնացքի լոկոմոտիվը փչանալիս՝ ոժանդակ լոկոմոտիվով լիսվին՝ կամ մաս-առ-մաս:

Գնացքի գլխի մասը կայարան և ուղարկվում պահպոր կոնդուկտորի գրավոր կարգադրությամբ:

§ 446. Գնացքը վաղուրդից կարող է յետ ուղարկվել միմիայն ուղարկման անջատական կետի հերթականի կարգադրությամբ:

§ 447. Յեթե պահանջված է ոժանդակ լոկոմոտիվ կամ գնացք, ապա կանդնեցրած գնացքը չի կարող չարունակել իր հետազա շարժումը կամ վերադառնալ անջատական կետը, առանց համապատասխան թույլտվության այնքան ժամանակ, մինչև վոր կհասնի պահանջված ողնությունը:

§ 448. Խորտակված կամ վթարված գնացքին ողնություն ցույց տալու, ինչպես և գնացքը մասնաւով գուրս բերելու համար՝ ոժանդակ գնացքին և լոկոմո-

տիվին գեպի փակ վազուրդն կամ ուղին ընթանալու համար տրվում է գրավոր թույլտվություն:

§ 449. Ոժանդակ գնացքը կամ լոկոմոտիվ ուղարկելու պահանջն ստանալով, կայարանի հերթապահն աշխատաված կարգով փակում է վազուրդը, իսկ յերկուղի գծամասում—համապատասխան գիծը, կամ յերկու գիծն ևս: Հարեան կայարանի հերթապահի և յերթ գիծը գիսպետչերի համաձայնությամբ վորոշվում է, թե վոր կայարանից և ողնություն, տրվելու և վոր կայարանն են տարվելու վագոնները:

§ 450. Գնացքի կանդնույթի կամ վթարի տեղի ուղարկվող ոժանդակ գնացքը կամ լոկոմոտիվը ուղեկում են կայարանի պետը, ավագ ողնականը և կամ ցում են կայարանի աղայի գիծը:

§ 451. Գնացքը մաս-առ-մաս դուրս բերելիս, մնացած մասի յետևից ընթացող լոկոմոտիվին ուղեկում է գնացքի գլխի մասի հետ կայարան յեկած կոնդուկտորը:

ՀԱՆՈՎԻ ՏԻՊԻ ԴՐԵԶԻՆՆԵՐԻ ՅԵՎ,
ՎՍԴՈՒԽԻՆՆԵՐԻ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

§ 452. Հանովի տիպի գրեգինի և գծային վագոնների շարժումը կատարվում է առանց վազուրդը գրավելու գնացքային փաստաթղթերի:

§ 453. Հանովի տիպի գրեգինի շարժումը առնելներով սահմանում է ճանապարհի պետը:

§ 454. Գծային վագոնիների և գրեգինների շարժումը վոչ մի գեոգրում չպետք է սաեղծի գնացքների յերթի չվացուցակի վորեւ խախտում:

Այս պայմանը ապահովելու համար .

ա) Դրեզինը կամ գծային վաղոնիկն ուղեկցող գծի դիստանցիայի կամ կապի ալար աշխատավորը պետք է մտն ունենա գնացքների չվացուցակը և կայարանից վազուրդ ուղևորելուց առաջ՝ անշատական կետի հերթապահից պետք է ստանա գնացքների փաստական յերթեկման մասին տեղեկություններ :

Յերբ դրեզինը կամ վաղոնիկը մշտապես պահվում է վազուրդում և յերբ տեղում կա հեռախոսային կապ, գծի աշխատավորը վազուրդ մեկնելիս, պետք է կայարանի հերթապահից ստանա հեռախոսով մերի տեղեկանքը :

բ) Դրեզինը կամ գծային վաղոնիկն ուղեկցող մարդկանց թիվը պետք է լինի այնքան, վոր նրանք կարողանան նրանց և նրանց բեռնավորումը խկույն հեռացնել գծից՝ գնացքը մոտենալիս :

գ) Ավտոուղեկապակցում ունեցող գծամասերով ընթացող վաղոնիկներն ու հանովի դրեզիններուն պետք է մեկուսած սոնիներ ունենան, վորպեսզի նըրանք բլոկ-գծամասում իրենց ներկայությամբ չփակեն այդ բլոկ-ուղեմասը պատսպարող լուսաֆորը :

ԳՆԱՑՔՆԵՐԻՆ ՏՐՎԵԼԻՔ ԿԱՆԽԱԶԳՈՒՇԱՅՈՒՄ-ՆԵՐԸ

§ 455. Գնացքներին կանխազգուշացում են տրվում .

ա) Յերբ գիծը, կոնտակտային ցանցի սարքավորումները և արհեստական կառուցվածքները խախորված են և յերբ գծում կառարկում են նորոգման

այնպիսի աշխատանքներ, վորոնք պահանջում են գնացքի արագության նվազեցում կամ կացույթ :

բ) Գնացքը ձեռքի արգելակներով ուղարկելիս, յերբ ավտոարգելակները փչանում են, ըստ վորում կանխազգուշացման մեջ ցույց ետրվում արդարիակը նացքի շարժումը :

շ) Ազգարարման գործիքների խախտման գեղքում, ցույց տալով. գնացքների շարժման կարգը :

դ) Յերբ գնացքն ուղարկվում է այնպիսի վազուրդ, վորն ունի գծերի հյուս (ուղեկություն), ըստ վորում ցույց է տրվում այդ հյուսի վրայով գնացքների անցման կարգն ու արագությունը :

յ) Գծամասերում ջրավերուցկի սահմանած կարգը փոխելիս :

զ) Կրկնակի քարշ ըրթույլատրոդ կամուրջների մոտ՝ լոկոմոտիվը անջատելիս :

ե) Գաբարիտի սահմաններից դուրս յեկող վազոններով կամ բեռներով գնացք ուղարկելիս, ըստ վորում ցույց է տրվում այսպիսի գնացքի ընթանալու կարգը .

ժ) Յերկուղի վազուրդ ուղարկվող գնացքներին՝ յերբ այն գծի վրայով, վորով ընթանում է տվյալ գընացքը, հարեւան գծում կանգնած գնացքից կառարկում և դատարկում կամ բեռնավորում, կամ յերբ հարեւան գծում գնացքի հետ վթար է կատարվել :

ի) Յերբ յերկուղի գծամասի վազուրդում ձևաբրիչ և աշխատում :

լ) Ոժանղակ գնացքներին և ձնամաքրիչներին, յերբ նրանք մտնում են զրաված վազուրդը :

Չորրորդ բաժին

ՅԵՐԿԱԲԹԴԻ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻՆ ԱՇԽԱ- ՏԱՆՔԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՆ ՈՒ ՆՐԱՆՑ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍՏՈՒԳԱԿԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

§ 456. Յերկաթղծի տրանսպորտն ընդունվող ա-
մեն մի աշխատավոր պարտավոր և ստուգիլ:

ա) Տեխնիկական շահագործման կանոններից:

բ) Ազդարարման հրահանդից.

գ) Մառայողական հրահանդից.

դ) Տեխնիկմումից և

յե) Կարգապահական կանոնադրությունից:

§ 457. Մտուկումը կատարում է ճանապարհի պե-
տք անձամբ կամ կոմիսիայով—կամ համապատաս-
խան ստորագրաժամման պետք, վորոր աշխատավորին
ծառայության և ընդունում:

§ 458. Ընդունում և ստուգում կատարելու իրա-
վունք ունիցող պաշտոնական անձինք ցույց են տըր-
փում Հաղորդակցության ճանապարհների ժողովութա-
կան կոմիսարից հաստատված ցուցակի մեջ:

§ 459. Յուրաքանչյուր յերկաթղծի աշխատավոր
պետք և պարբերաբար ստուգիլի իր գիտելիքների և

ստանդանած պաշտոնին վերաբերող պարտականություն-
ները բարեխղճորեն կատարելուց:

§ 460. Յուրաքանչյուր աշխատավոր, վորոր բռնել
ե ընդունման և կը կնողական ստուգումները, պետք և
ստանա համապատասխան ստորագրաժամման պետից
վկայագիր, վորի մեջ ցույց և տրվում ստուգման հե-
տևանքը:

§ 461. Յերկաթղծի տրանսպորտն ընդունվող աշ-
խատավորները պետք ե յենթարկվեն բժշկական քննու-
թյան, վորակեալի վորոշմի, թե նրանց Փիլիքական վի-
ճակը վոր չափով և համապատասխանում այն պա-
հանջներին, վորոնք առաջադրում են նրանց իրենց
պաշտոնիլ:

Շարժման հետ կապակցված աշխատավորներին
բժշկական քննության յենթարկելիս, (չողեշարժի մե-
րժուալարները, մեքենավարների ողնականները, կա-
յարանի հերթապահը, դիմավոր և ավագ կոնդուկտոր-
յարանի գնացք կազմողները, ուղաքավարներն ու ազդա-
ները, գնացք կազմողները), հատուկ ուշադրություն է դարձնվում նը-
րարները), հատուկ ուշադրություն է զղային սիստե-
մանց լսողությանը, տեսողությանը և զղային սիստե-
մի կայունությանը, ինչպես և նրանց հետեւյալ հատո-
մի կայունությանը, ինչպես և նրանց հետեւյալ հատո-
մի կություններին — ուշադրության, հիշողության, կա-
կությունների, տեխնիկական յերկակայմանը (օօօբրայե-
րունությանը), հնարադիտությանը և գործելու ճշտությանը և
արագությանը:

§ 462. 18 տարեկանից ավելի յերիտասարդ ան-
ձինք չեն ընդունվում, գնացքների շարժման հետ ան-
ձինքի կապես կապված հետեւյալ պաշտոնով — մեքենավա-
րմիջապես կապված հետեւյալ պաշտոնով — մեքենավա-

յարանի հերթապահի, կոնդուկտորների, կազմողների,
կցողների, բլուրային սանդալավարների, սլաքավար-
ների, աղղարարների, ճանապարհի և կամուրջի վար-
պետի, գծային ջոկատավարի և շրջադաշողների, ոպե-
րատորների, գծանցույթի և կամուրջի պահակի կեկ
սարդավորումներ սպասարկող ելեկտրոմեխանիկների,
գնացքների հեռագրի ապարատներն սպասարկող հե-
ռագրիչների, գնացքային վագոնների վարպահի, վագոն-
զնողի, ավտոմատիկների և կոնտրակտային ցանցի
ջոկատավարի պաշտոնով :

Արգելվում ե աշխատանքի ընդունել մեքենավարի
պաշտոնով, լոկոմոտիվ դեկավարելու իրավունքի մա-
սին վկայագիր չունեցողներին կամ ծառայության
մտնելիս՝ համապատասխան քննություն չ բռնողնե-
րին :

Քննության միջոցին լոկոմոտիվ դեկավարելու
իրավունքը կարող է տրվել միմիայն նրանց, ով
50.000 կլմ. վաղք է կատարել իրեն գործող մեքենա-
վարի ողնական :

§ 463. Յերկաթգծի տրանսպորտի դեկավարելու
ծառայողները, անկախ ուղղմականացրած պահակա-
խմբից, պետք է յուրաքանչյուրն իր գործում՝ աչա-
լուրջ կերպով հակի սոցիալիստական սեփականությա-
նը—յերկաթգծի գույքին ու փոխադրվող բեռներին:

§ 464. Յերկաթգծի տրանսպորտի աշխատավորը,
վորն յերևան և բերել աղղանշանների, գծի և յերկա-
թուղային կառուցվածքի գնացքների անվտանգ յեր-
թեեկրմանը սպառնացող խաղողամներ, պարտավոր և
անհարազ իրեն մատչելի բոլոր ձևերով ձեռք առնել

միջոցներ, վորպեսզի վտանգավոր տեղը պահպապար-
վի, իսկ խախտումը անմիջապես վերացնվի:

§ 465. Յերկաթուղու տրանսպորտի ամեն մի աշ-
խատավոր պարտավոր ե կանդնեցման աղղանշան տալ-
այն բոլոր դեպքերում, վորոնք պարզ կերպով սպառ-
նում են գնացքների անվտանգ շարժմանը, կամ թե
մարդկանց կյանքին:

§ 466. Գնացքների շարժման հետ կապ ունեցող
բանվորներն ու ծառայողները, ՀՃՖԿ և յերկաթգծի
հրամանատարական կազմը իրենց ծառայողական
պարտականությունները կատարելիս՝ ուետք և կրեա-
սահմանված համագործակցությունը նշաններ :

§ 467. Վոչ զգաստ վիճակում, իրենց ծառայողա-
կան պարտականությունները կատարելող աշխատավոր-
ները իսկույն հեռացնվում են իրենց պարականու-
թյունների կատարումից և կանչվում են պատասխա-
նատվության :

§ 468. Բոլոր յերկաթուղային բանվորներն ու
ծառայողները պարտավոր են վարվել քաղաքավարի-
թե ուղեվորների և թե այն անձանց հետ, վորոնք
ոգտվում են յերկաթուղային տրանսպորտից :

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԻ
ԻՐԱԳՈՐԾՄԱՆԼ ՀԱԿԵԼՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՑՎՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԿԱՐԳԸ

§ 469. Գնացքների շարժման հետ կապված ամեն
յերկաթգծի աշխատավոր, վորին տրվում են ներկա
կանոնները, «ԽՍՀՄ-ի Յերկաթգծի Տեխնիկական
Շահագործման Կանոններ»-ի անվեճ և անշեղ կա-

յարամի հերթափակի, կոնդուկտորների, կազմողների,
կցողների, բլուրային սանդալավարների, սլաքավար-
ների, ազդարարների, ճանապարհի և կամուրջի վար-
պետի, գծային ջոկատավարի և շրջագայողների, ուղե-
բատորների, գծանցույթի և կամուրջի պահակի կեկ
սարդավորումներ սպասարկող ենեկուրումնեխանիկների,
գնացքների հեռագրի ապարատներն սպասարկող հե-
ռագրիչների, գնացքային վագոնների վարպահի, վագոն-
գնողի, ավտոմատիկների և կոնտակտային ցանցի
ջոկատավարի պաշտոնով :

Արդեմում ե աշխատանքի ընդունել մեքենավարի
պաշտոնով, լոկոմոտիվ դեկավարելու իրավունքի մա-
սին վկայագիր չունեցողներին կամ ծառայության
մտնելիս՝ համապատասխան քննություն չ բռնողնե-
րին :

Քննության միջոցին լոկոմոտիվ դեկավարելու
իրավունքը կարող է տրվել միմիայն նրանց, ով
50.000 կլմ. վաղք է կատարել իրեւ գործող մեքենա-
վարի ողնական :

§ 463. Յերկաթգծի տրանսպորտի բանվորներն ու
ծառայողները, անկախ ռազմականացրած պահակա-
խմբից, պետք է յուրաքանչյուրն իր գործում՝ աշ-
լուրջ կերպով հսկի սոցիալիստական սեփականությա-
նը—յերկաթգծի գույքին ու փոխադրվող բեռներին :

§ 464. Յերկաթգծի տրանսպորտի աշխատավորը,
վորն յերևան և բերել ազդանշանների, գծի և յերկա-
թուղային կառուցվածքի գնացքների անվտանդ յեր-
թեւեկմանը սպառնացող խաղտումներ, պարտավոր և
անհապաղ իրեն մատչելի բոլոր ձեռքով ձեռք առնել

միջոցներ, վորակեսպի վտանգավոր տեղը պատսպար-
վի, իսկ խախտումը անմիջապես վերացնիլի:

§ 465. Յերկաթուղու տրանսպորտի ամեն մի աշ-
խատավոր պարտավոր և կանգնեցման ազդանշան տալ-
այն բոլոր գեղքերում, վորոնք պարզ կերպով սպառ-
նում են գնացքների անվտանգ շարժմանը, կամ թե
մարդկանց կանքին :

§ 466. Գնացքների շարժման հետ կապ ունեցող
բանվորներն ու ծառայողները, ՀՃՇԿ և յերկաթգծի
հրամանատարական կազմը իրենց ծառայողական
պարտականությունները՝ կատարելիս՝ պետք է կրեա-
սահմանված համազգեստ ու տարբերող նշաններ :

§ 467. Վոչ զգաստ վիճակում, իրենց ծառայողա-
կան պարտականությունները կատարող աշխատավոր-
ները իսկույն հեռացնվում են իրենց պարականու-
թյունների կատարումից և կանչվում են պատասխա-
նատվության :

§ 468. Բոլոր յերկաթուղային բանվորներն ու
ծառայողները պարտավոր են վարվել քաղաքավարի
թե ուղեվորների և թե այն անձանց հետ, վորոնք
ուղարկում են յերկաթուղային տրանսպորտից :

ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԻ
ԻՐԱԳՈՐԾՄԱՆԼ ՀԱԿԵԼՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԿԱՐԳԸ

§ 469. Գնացքների շարժման հետ կապված ամեն
յերկաթգծի աշխատավոր, վորին տրվում են ներկա
կանոնները, «ԽՍՀՄ-ի Յերկաթգծի Տեխնիկական
Շահագործման Կանոններ»-ի անվեճ և անշեղ կա-

տարման մասին, պետք եւ տա հետևյալ գըտավոր պար-
տավորությունը.

«Ոգտագործման համար ինձ հանձնված տեխնի-
կական շահագործման կանոններն ուսումնասիրել եմ
և ստույգ կերպով դիտեմ ..... սպասին վե-
րաբերող բոլոր կանոնները, ծանոթ եմ նույնպես այլ
սպասներին վերաբերող կանոնների ընդհանուր բո-
վանդակությանը:

Պարտավորվում եմ.

ա) Առանց վորակե առարկության կատարել ԽՍՀՄ
յերկաթուղիների տեխնիկական շահագործման կա-
նոնները :

բ) Վերադարձնել հիշված կանոնադրքույկը աշ-
խատանքս թողնելու միջոցին և կամ այն պետի պա-
հանջով, վորն ինձ հանձնել ե այլ կանոնադրքույկը»:

§ 470. ԽՍՀՄ յերկաթուղիների տեխնիկական
շահագործման ներկա կանոնների խախտումը յերկաթ-
զծի տրանսպորտի պաշտոնեական անձանց կողմից՝
նրանց վրա դնում ե համապատասխան տույժ, նա-
յելով խախտման բնույթին ու չափին (նկատու-
թյուն, պաշտոնի իշեցում, ծառայությունից վտա-
րում, դաստի հանձնում):

§ 471. Ճանապարհի թղթոր ծառայողական ան-
ձանց կողմից տեխնիկական շահագործման կանոննե-
րի կատարման պատասխանատվությունը դրվում է
ճանապարհի պետերի, ՀՃՔԿ կենտրոնական Վարչու-
թյունների պետերի վրա (յուրաքանչյուրին ըստ իր
յերկաթուղային տրանսպորտի համապատասխան
ճյուղի) և ճանապարհների վարչությանց սպասների
պետերի վրա:

Յ Ա Ն Կ

ՀՐԱՄԱՆ № 95/Տ

ՑԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	5
ԱՌԱՋԻՆ ԲԱԺԻՆ	9
ԱՌԱՋԻՆ ԲԱԺԻՆ	
ՅԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԸ ՅԵՎ ՆՐԱՆՑ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄԸ	
1-ԻՆ ԳԼՈՒԽ	
ԸՆԴԻԿԱՆՈՒՐ ԻՓԱՅԵՖՖԵՐԸ	11
ՅԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ԱՐՔԱՎԱՐՈՒՄՆԵՐԸ և	
ԿԱՌՈՒՑՎԱԺԵՐՆԵՐԸ	11
ՅԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԺԵՐՆԵՐԸ ՉԱՆՉԱՊԵՄԱՆ ՀԱՆՁՆԵ- ԼՈՒ և ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ	12
Թաքարիտ	13
2-ՐԴ ԳԼՈՒԽ	
ԳԻՖԵ ՈՒ ԳՃԱՅԻՑ ԱՌԵԽԱԿԵՐՅՈՒՅԹ	14
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԻՓԱՅԵՐՆԵՐ	14
ԳՃԻ պլան ու պրոֆիլը	15
ՀՈՂԱՎԱՍՏՈՎԱԸ	16
ԱՐԵԽԱԿՄԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԺԵՐՆԵՐ	18
ԳՃԻ վերնաշենքը (верхнее строение пути)	20
Ալաքային փոխադրիչներ	24
ԳՃԱՆԳՈՒԹԵՆԵՐ (переезды) և յերկաթգծերի խաչանատումները	27
ԳՃԱՅԻՆ ՆՀԱԿԱՆՆԵՐ	29
ԳՃԱՅԻՆ շենքեր	30
ԳՃԻ սպասի արեկոտանոցները	31
ՄԵՐԵՆԱ-ԳՃԱՅԻՆ ԿԱՐԱԲԳՃԵՐ	31

3-րդ գլուխ	
Կոկոմոսիվային Թեսևության կառուցվածքները	32
Լոկոմոտիվային դեպո	32
Պատրաստավորման սարքավորումները	33
Դարձապուրանին ու յեռանվյունիները	33
Զբանապուրամ	33
Ոժանդակ գնացքներ	35
Ելեկտրառուժական տնտեսություն	35
4-րդ գլուխ	
Վագոննային Թեսևության կառուցվածքները	36
5-րդ գլուխ	
Կայարանային Թեսևություն	37
6-րդ գլուխ	
Ազդարարում, սլաքների յեկ ազդանօանների կինըրն- նացում յեկ ուղեկապակցում	40
Ազդանշաններ	41
Գծային և կայարանային ավտոմատիկ յեկ կիսաավտոմա- տիկ ուղեկապակցում	44
Ելեկտրա-մականացին սիստեմ	45
Սլաքների և ազդանշանների կենտրոնացում	46
Դիսպեչչերական կենտրոնացում	47
Քեր-ազդարարում (լուսոմատիվային լուսավորներ) և ալառ- սոոպներ	48
Վերահսկողական սլաքային կողպեքներ	48
Ավտոմատիկ գծանցային ազդարարում	49
Դիժն արգելող պիտույքներ	49
Ազդարարման, կենտրոնացման և ուղեկասպակցման սարքա- վորումների պահպանումը	50
7-րդ գլուխ	
Կապք	52
8-րդ գլուխ	
Կապի յեկ ազդարարման գիծը	54

9-րդ գլուխ	
Կոնճակային ցանց	55
10-րդ գլուխ	
Շերկարգի սարքավորումների զննումը յեկ նրանց նորոգումը	56
Յերկաթղծի սարքավորումների զննումը	56
Յերկաթուղային սարքավորումների նորոգումը	59
Աշխատանքի կատարման տեղի պատսպարման կարգը	60
Վազուրգների (պերցոն) փակման կարգը աշխատանքներ կատարելու համար	61
ԵԵՐԿՐՈՐԴԻ ԲԱԺԻՆ	
ԵԱՐԺԱԿԱՁՄՆ ՈՒ ՆՐԱ ՊԱՀՄԱՆՈՒՄԸ	
1-ին գլուխ	
Լոկոմոտիվներ	63
Բնդիանուր պահանջներ	63
Շոգեշարժային կաթսաներ	65
Անվազույլ	66
Լոկոմոտիվների նորոգումը, պահպանումն ու սպասարկումը	68
2-րդ գլուխ	
Վագոններ	72
Վագոններին ներկայացնվող բնդիանուր պահանջները	72
Անվազույլ	75
Վագոնների զննումն ու նորոգումը	78
3-րդ գլուխ	
Կցարկում (ցուցակ)	82
4-րդ գլուխ	
Արգելակներ	83

ԵԵՐԵՈՐԴԻ ԲԱԺԻՆ	
ԳՆԱՑՔՆԵՐԻ ՇԱՐԺԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈԽՄԸ	
Ցերկաթուղու գծերի բաժանումը	85
1-ին գլուխ	
Ս.Յօհանական կենք	86
2-րդ գլուխ	
Եերկարուղային գծեր	88
3-րդ գլուխ	
Սլաքային փոխադրիչների օակազործումը	89
4-րդ գլուխ	
Ս.պղամաններով ոգևծիլու կարգը	95
5-րդ գլուխ	
Գնացքների յերեւնիկան չվացուցակն ու գրաֆիկը	99
6-րդ գլուխ	
Կայարանի տեխնիկական աշխատանքի կազմուկեալումը	104
Հեղհանուր պահանջներ	104
Անջատական կետերի լուսավորումը	105
Մանյոլըների կատարումը	106
Գնացքների կտղմավորումը	110
Գնացքի կշռի և յերկարության վարչումը	110
Գնացքի մեջ վագններ տեղարկելու պայմանները	115
Վագոնների աեղարկումը ճամբորդական գնացքներում	116
Վագոնների աեղարկումը տպանքային գնացքներում	117
Արգելակների հաշվարկման ու նրանց գնացքի մեջ մուծեցու կարգը	122
Վագոնների կցումը	132
Վաղոնների զնուումն ու անանջատ նորոգումը գնացքում	133
Գնացքների պատրաստավորումը (սարյակում)	135
Լոկոմոտիվների զետեղումը գնացքի մեջ	136

7-րդ գլուխ	
Գնացքների օարձումը	138
Հնդհանուր պահանջներ	140
Գնացքների ընդունումը	145
Գնացքների ուղարկումը	148
Գնացքների ուղարկումը ընդյերթ (վելաց)	150
Արտգոթյաններ	151
Գնացքների շարժման հարաբերության միջացները	156
Գնացքների շարժման կարգը	157
Գնացքների վարելու (վեճում) կարգը լոկոմոտիվների մերին	157
Գնացքների պատրապարուուը ակամա կանգնութիւնի միջոցին	164
Հանովի տիպի զեղենների և վագոնների շարժումը	167
Գնացքներին տրվելիք կանխազգուշացումները	168
ՉՈՐԾՈՐԴԻ ԲԱԺԻՆ	
ՅԵՐԿԱՐԳԾԻ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԵՐԴՈՒԽՆԵԼՆ ՈՒ ՆՐԱՆՑ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍՏՈԿՈՒՄԸ	
Հնդհանուր պահանջներ	170
Տեխնիկական շահագործման կանոնների իրագործմանը հընկելու պատասխանատվությունն ու կարգը	173

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ոգտագործման համար ինձ տված տեխնիկական շահագործման կանոններն, ուսումնասիրել եմ և ստույգ կերպով զիտեմ
Սպասին վերաբերող բոլոր կանոնները ծանոթ եմ նույնպես ուրիշ սպասներին վերաբերող կանոնների ընդհանուր բովանդակությանը:

ՊԱՐՏԱՎՈՐՎՈՒՄ ԵՄ՝

ա) Առանց վորեե առարկման կատարել ԽՍՀՄ յերկաթուղիների տեխնիկական շահագործման կանոնները:

բ) Վերադարձնել այդ կանոնագիրքն աշխատանքս թողնելու միջոցին, կամ այդ կանոնագրքույին ինձ հանձնած պետի պահանջով:

Ազգ, տնուն, հայրանուն

Աշխատանքի վայրը

Պաշտոնը

Սպագետիոն

Թիվը

Վ Ր Ի Պ Ա Կ Ն Ե Ր

Տերես	Տ Ը Ն	Տ պ կ ա ծ ե	Պ ե տ ք ե լ ի ն ի
25	4	թերթը	բեղերը),
41	9	գծացանցոց թային	գծանցույթային
50	6	(СБЦ)	(СЦБ)
50	7	մուտք	մուտքը
63	3	պահպանութը	պահպանումը
67	8	մանյուլայինը	մանյուլայինինը
69	14	սունթարձը	սոնթարձը
71	15	չերմատաշարժի	չերմաշարժի
72	5	(շամ)	(шем)
74	9	լվագարանների	լվագարանների
79	5	խախտակների	խախտակների
80	3	գումարով	գումարով
81	13	կանիելու	կանիելու
82	6	յուղում ե	յուղումը
83	1	մոտորիստների	մոտորիստների
92	3	(ոսածակա)	(насадка)
110	12	ավտոմոտորիստներ	ավтомотомоторիստներ
119	10	բռնած	բռնած
125	9	53,9	43,9
138	12	չերթապահ	հերթապահի
158	3	նրանից հետո	նրանից հետո, յերբ
160	8	այգելակված	արգելակված
165	1	կողմի	կողմը
101	5	на участках вагонопотоков	на участках зарождения вагонопотоков

Г. 1986
Акт №
Вкладн. л.

2 ГР

36-725

407

тн)

Н Арм.
№ 5201

ПРАВИЛА ТЕХНИЧЕСКОЙ
ЭКСПЛУАТАЦИИ ЖЕЛЕЗНЫХ ДОРОГ СОЮЗА С

(На армянском языке)

«Ազգային գրադարան

NL0298229

24.110

H Apr.
2-5207a